

Številka: 007-719/2013

Ljubljana, dne 30. 10. 2013

EVA: 2013-2030-0103

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora – redni postopek – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN in 8/12, 21/13 in 47/13 – ZDU-1G) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... sprejela sklep:

»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.«

Tanja Šarabon
GENERALNA SEKRETARKA

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za pravosodje
- Služba Vlade RS za zakonodajo

2.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Matija Vidmar, v.d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja

2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

Dr. Senko Pličanič, Minister za pravosodje

Tina Brecej, državna sekretarka

Matija Vidmar, v.d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:		DA
4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:		
/		
4.b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:		
Na podlagi sklepa Odbora DZ RS za pravosodje z dne 8.10.2013 predlagamo, da pristojni odbor Vlade RS predlog zakona obravnava na svoji seji dne 5.11.2013, Vlada RS pa na seji dne 7.11.2013.		
5. Kratak povzetek gradiva		
V Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora so predlagane spremembe zaradi zagotovitve še večje učinkovitosti ter čimbolj nemotenega sodelovanja pristojnih organov v RS ter v mednarodnem sodelovanju.		
Ostale spremembe Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora so potrebne zaradi odprave manjših pomanjkljivosti in težav, zaznanih v praksi pristojnih organov, ki sodelujejo v postopku.		
6. Presoja posledic		
a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, - na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR:		
Predvidene finančne posledice znašajo približno 100.000 evrov na letni ravni za predujme in ostale stroške tožeče stranke - to je Republika Slovenija, in sicer približno 10.000 evrov na posamezni pravdni postopek. Ker v postopku po ZOPNI Republiko Slovenijo zastopa Specializirano državno tožilstvo RS, se v ta namen odpre nova postavka pri neposrednem proračunskem uporabniku 4428 Specializirano državno tožilstvo RS.		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna	/	100.000€	100.000€	100.000€
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1	

SKUPAJ:		

/OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V povezavi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in/ali občinskih proračunov
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih/projektih sprejetih proračunov
- obveznosti za druga javno finančna sredstva (ostali viri), ki niso načrtovani na ukrepih/projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice, ki so načrtovane za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

- **II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:**

Navede se proračunski uporabnik, ki financira projekt oz. ukrep; projekt oziroma ukrep, skozi katerega se bodo realizirali cilji vladnega gradiva ter proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b.). V primeru uvrstitve novega projekta oziroma ukrepa v Načrt razvojnih programov se navede:

- proračunskega uporabnika, ki bo financiral nov projekt oziroma ukrep;
- projekt oziroma ukrep, skozi katerega se bodo realizirali cilji vladnega gradiva ter
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, ki bodo financirale nov projekt oziroma ukrep je potrebno izpolniti tudi točko II.b., saj je za nov projekt oziroma ukrep možno zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo iz proračunskih postavk, ki financirajo že sprejete oz. veljavne projekte in ukrepe.

- **II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:**

Navede se proračunskega uporabnika, sprejete (veljavne) ukrepe oziroma projekte, ki jih proračunski uporabnik izvaja ter proračunske postavke pripadajoče navedenemu proračunskemu uporabniku in so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov, in iz katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti na obstoječih projektih oziroma ukrepih in/ali novih projektih oziroma ukrepih navedenimi v točki II.a.

- **II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:**

V kolikor se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili na načine določene v točkah II.a. in II.b. je možno povečanje odhodkov in izdatkov proračuna na podlagi določil zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. iz naslova priliva namenskih sredstev EU). Ukrepanje v primeru zmanjšanja prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna./

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR:

8. Predstavitev sodelovanja javnosti	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja	DA
/Če NE, navesti razlog za ne objavo:/	
/ Če DA: Datum objave: 14. 10. 2013	
Strokovno usklajevanje	
<p>1. <u>Carinska uprava RS (CURS), Davčna uprava RS (DURS)</u> sta svoje pripombe posredovali v skupnem odgovoru MF v medresorskem usklajevanju.</p> <p>2. <u>Urad RS za preprečevanje pranja denar (UPPD)</u> je dne 18.10.2013 poslal odgovor, v katerem predlaga, da se spremeni drugi odstavek 18. člena ZOPNI (torej 10. člen Predloga ZOPNI-A) tako, da se doda tudi UPPD kot organ, ki je obveščen o ustavitvi finančne preiskave.</p> <p>MP je predlagano spremembo sprejel kot izhaja iz 10. člena Predloga ZOPNI-A.</p> <p>3. <u>Informacijski pooblaščenec RS (IP)</u> je svoje pripombe poslal dne 22.10.2013.</p> <p>- Pripombo k četrtemu odstavku 27. člena predloga ZOPNI-A, v katerem je določeno, da se pri posameznih evidencah iz 43. člena lahko poleg podatkov iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena vodijo tudi drugi podatki o premoženju, ki so namenjeni njegovi identifikaciji ter podatki potrebni za zakonito in skrbno upravljanje s premoženjem. Ker se po mnenju IP vsi podatki o premoženju nanašajo na njegovega lastnika – toženo stranko v postopku odvzema nezakonito pridobljenega premoženja, gre tudi v tem primeru za osebne podatke. Če so ti “drugi podatki” tako pomembni, da sodijo v evidenco, jih je treba prepoznati, označiti in opredeliti v zakonu.</p> <p>MP je pripombo sprejel in črtal predlagani 4. odstavek 28. člena Predloga ZOPNI-A (44. člen ZOPNI).</p> <p>- IP je podal tudi pripombo k prvemu odstavku 30. člena Predloga ZOPNI-A, po katerem se mednarodno sodelovanje za namene tega zakona izvaja na podlagi mednarodnih sporazumov ali pravnih aktov EU, ki se v RS uporabljajo neposredno, če teh ni ali ne rešujejo odprtih vprašanj, se mednarodno sodelovanje izvaja na podlagi določb tega zakona. Poudarja, da zakoni RS zavezuje le naslovnike znotraj države, nikakor pa ne učinkujejo navzven – ne morejo zavezati npr. državnih organov druge države. Ker mednarodno sodelovanje v smislu določb tega zakona vključuje zagotavljanje pomoči pri iskanju, začasnem zavarovanju in odvzemu premoženja nezakonitega izvora, je očitno, da terja aktivnost organov na strani naslovnika – druge države. IP predlaga, da se del določbe, ki predvideva mednarodno sodelovanje po določbah predloga ZOPNI-A, ko ni mednarodnih sporazumov, izpusti.</p> <p>K tej pripombi MP daje naslednje pojasnilo: predlagatelj je izhajal iz izhodišča, da je treba v Predlogu ZOPNI-A določiti ustrezno pravno podlago za mednarodno sodelovanje. Zato je določil, da bo potekalo na podlagi mednarodnih sporazumov ali pravnih aktov EU, ki se v RS uporabljajo neposredno. Vendar je treba urediti tudi tiste primere, ko mednarodni sporazumi ali pravni akti EU, ki se v RS uporabljajo neposredno, določenega dejanskega stanja z vidika mednarodnega sodelovanja ne bodo urejali. Zato je predvidena subsidiarna uporaba ZOPNI v primeru mednarodnega sodelovanja. V vsakem primeru pa se uporaba ZOPNI pri mednarodnem sodelovanju nanaša samo na delovanje slovenskih organov in ne tudi tujih, v katere pristojnosti ne moremo poseči. Primerljiva je tudi ureditev mednarodne</p>	

pravne pomoči z državami, ki niso članice EU, v Zakonu o kazenskem postopku (514. člen ZKP).

4. Okrožno sodišče v Ljubljani:

Uvodoma pojasnujemo, da je Ministrstvo za pravosodje - po prejemu pripomb k prvotnemu osnutku Predloga ZOPNI-A s strani Okrožnega sodišča v Ljubljani - dne 23.10.2013 sklicalo sestanek s predstavniki Okrožnega sodišča v Ljubljani in Vrhovnega sodišča RS, na katerem so bile dogovorjene rešitve za vsa odprta vprašanja..

- K pripombi glede specializiranega oddelka Okrožnega sodišča v Ljubljani:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je v 98a. členu Zakona o sodiščih določeno, da sodišče, ki ima najmanj deset sodnikov, lahko organizira oddelke po pravnih področjih. Sodni oddelek se organizira za posamezno pravno področje, na katero je s polno obremenitvijo razporejenih najmanj pet sodnikov, oziroma najmanj deset zaposlenih (sodno osebje). Ne glede na prejšnja odstavka se oddelki lahko organizirajo pri vsakem okrožnem sodišču za družinskopravno področje, na sodiščih, ki imajo položaj višjega sodišča, in na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije. V skladu z navedenim, je torej vzpostavitev oziroma organizacija specializiranega oddelka v pristojnosti posameznega sodišča. Ob tem še dodajamo, da tudi na kazenskem področju niti materialni niti procesni predpis ne določata ali urejata specializiranih oddelkov, ki delujejo pri štirih okrožnih sodiščih po sedežih višjih sodišč. Na navedenem sestanku je bilo dogovorjeno, da bo ta tematika ponovno proučena v sklopu priprave novele Zakona o sodiščih.

- K pripombi glede nesorazmernega obremenjevanja pravnega oddelka Okrožnega sodišča v Ljubljani brez predhodne ocene kadrovskih kapacitet in statistične primerjave obremenjenosti z zadevami na drugih sodiščih:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da Predlog ZOPNI-A ni primerna pravna podlaga za urejanje nesorazmerne obremenjenosti pravnega oddelka Okrožnega sodišča v Ljubljani. Ob tem še Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da so ZOPNI, v katerem je določena izključna pristojnost Okrožnega sodišča v Ljubljani, pripravili in v sprejem Državnemu zboru RS predlagali poslanci, torej Ministrstvo za pravosodje ni niti pripravilo niti predlagalo sedaj veljavnega zakona. Hkrati ocenjujemo, da sprememba izključne pristojnosti za odločanje o tožbah za odvzem premoženja nezakonitega izvora v trenutku, ko so šele vložene prve tožbe, ne bi bila ustrezna in je treba vsaj počakati na prve izkušnje v praksi sodišča – tako z vidika pričakovanega števila zadev kot tudi z vidika zapletenosti odločanja in vzpostavljanja sodne prakse. Z navedenim so se strinjali tudi predstavniki sodišča.

- K pripombi glede definiranja tožeče stranke v postopku po ZOPNI:

s predlagano spremembo v tretjem odstavku 7. člena ZOPNI (oziroma 4. člen Predloga ZOPNI-A) je določeno, da Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije zastopa Republiko Slovenijo kot tožečo stranko v postopku za odvzem premoženja nezakonitega ali v zvezi z njim. Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je s tem ustrezno upoštevano pripomba, da v osnutku novele ni dovolj jasno in nedvoumno določeno, kdo je tožeča stranka ter kdo jo zastopa.

- K pripombi glede uporabe določb ZPP o gospodarskih sporih v primeru pravne osebe kot tožene stranke:

v drugem odstavku 9. člena ZOPNI je določeno, da se v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravdni postopek, če ni

s tem zakonom drugače določeno. V 1. točki prvega odstavka 481. člena ZPP je določeno, da pravila o postopku v gospodarskih sporih veljajo v sporih, v katerih je vsaka od strank katera od navedenih oseb: gospodarska družba, zavod, zadruga, država ali samoupravna lokalna skupnost. Upošteva se sprememba iz tretjega odstavka 7. člena ZOPNI (oziroma 4. člena ZOPNI-A), da Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije zastopa Republiko Slovenijo kot tožečo stranko v postopku za odvzem premoženja nezakonitega ali v zvezi z njim torej ni sporno, da se bo v opisanem primeru uporabljajo določbe dvaintridesetega poglavja ZPP o gospodarskih sporih, v kolikor ni v ZOPNI drugače določeno.

- K pripombi glede superiornosti postopka po ZOPNI nad drugim postopku zoper lastnika spornega premoženja:

Ministrstvo za pravosodje ocenjuje, da so pravice upnikov ustrezno varovane s petim odstavkom (prej četrti odstavek) 33. člena ZOPNI, ki določa, da v dveh mesecih po pravomočnosti sodbe o odvzemu premoženja nezakonitega izvora lahko upniki, ki so začeli postopke iz drugega odstavka tega člena, in tisti, ki imajo pravomočno ugotovljene terjatve do lastnika premoženja ali pravice do ločenega poplačila iz odvzetega premoženja, predlagajo Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije poplačilo iz odvzetega premoženja, razen če so v času pridobitve upravičenja vedeli ali bi bili mogli vedeti, da je bilo premoženje pridobljeno nezakonito.

- K pripombi glede kratkega roka za pripombe:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je bil tako kratek rok (5 dni) postavljen na podlagi sklepa Odbora za pravosodje DZ z dne 7.10.2013, da mora biti Predlog ZOPNI-A še v oktobru 2013 posredovan na Vlado RS ter nato v zakonodajni postopek.

- K pripombi glede (ne)vabljenja in neudeležbe predstavnikov Okrožnega sodišča v Ljubljani na sestankih pri pripravi Predloga ZOPNI-A:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da sta bila na temo priprave novele ZOPNI sklicana dva sestanka. Prvi sestanek je potekal dne 2.1.2013 na Ministrstvu za notranje zadeve (MNZ). Sestanek je sklicalo MNZ in je potekal v prostorih MNZ, zato MP kot predlagatelj predloga zakona ne more komentirati odločitve o vabljenih organih. Drugi sestanek pa je potekal dne 14.1.2013 na takratnem Ministrstvu za pravosodje in javno upravo (MPJU). Na sestanku so bili dne 10.1.2013 vabljeni predstavniki MNZ, VDT RS, VS RS, MF, CURS, DURS, DPRS in Policije. Sestanka so se udeležili predstavniki MPJU, VDT RS, SDT RS, MNZ, Policije in DURS, predstavniki VS RS oziroma sodišča, ki je izključno pristojno za odločanje o tožbah po ZOPNI, pa ne.

- K pripombi glede sodelovanja Okrožnega sodišča v Ljubljani pri pripravi novele ZOPNI-A:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je takratno MPJU prvič poslalo zaprosilo za pripombe in predloge glede novele ZOPNI dne 18.12.2012. Zaprosilo je bilo poslano VS RS kot predstavniku sodstva (enako tudi VDT RS kot predstavniku državnega tožilstva). S strani Urada predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani smo dne 10.1.2013 dobili pripombe in predloge. Dne 18.7.2013 je bil osnutek novele ZOPNI-A posredovan v strokovno usklajevanje tako VS RS kot tudi izrecno Okrožnemu sodišču v Ljubljani, nanj smo dne 26.8.2013 prejeli pripombe in predloge s strani Urada predsednika.

Na podlagi navedenega Ministrstvo za pravosodje meni, da je bilo Okrožno sodišče v Ljubljani ustrezno udeleženo pri pripravi Predloga ZOPNI-A.

- K pripombi glede dodatne obremenitve Okrožnemu sodišču v Ljubljani s širitvijo

pristojnosti (npr. izvršilne, nepravdne zadeve):

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je bilo glavno izhodišče pri pripravi novele ZOPNI povečanje učinkovitosti pri odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Tako je predlagatelj dobil predlog, da bi o vseh postopkih v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora odločal isti organ (konkretno SDT RS kot tožeča stranka). V tej smeri smo v predlogu novele predvideli, da bi na strani sodstva isto sodišče odločalo o vseh postopkih v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora (npr. ničnostne, izpodbojne tožbe). Vendar glede na pripombe, ki smo jih prejeli od Okrožnega sodišča v Ljubljani, ta sprememba ne bo sprejeta in se 4. odstavek 4. člena ZOPNI-A črta (prelagana sprememba 4. odstavka 7. člena ZOPNI), ker preveč posega v obstoječi sistem (prenos pristojnosti okrajnih sodišč na okrožna sodišča), kot je bilo dogovorjeno na sestanku dne 23.10.2013.

- K pripombi glede zalaganja sredstev iz proračuna (točka c pripomb Okrožnega sodišča v Ljubljani):

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da predlog, da se v 5. odstavku 26. člena izrecno zapiše, da se stroški postopka krijejo iz proračuna VDT RS (namesto iz državnega proračuna, kot je sedaj predlagano), ni v pristojnosti MP, ampak bi moral tudi MF podati svoje mnenje. Kolikor je znano MP, takšna praksa v drugih zakonih ne obstaja, saj je v RS sprejet sistem integralnega proračuna. Na sestanku dne 23.10.2013 je bilo dogovorjeno, da se ta sprememba (5. odstavek 26. člena) črta iz Predloga ZOPNI-A, kar pomeni, da bodo veljala splošna pravila ZPP o založitvi potrebnih stroškov. Glede na navedeno bo MP zaprosilo VDT RS in SDT RS za opredelitev finančnih posledic za proračun državnega tožilstva. Več o tem v rubriki "presoja finančnih posledic".

Po prejemu pripomb s strani VDT RS pa se je predlagatelj odločil, da vseeno ostane takšna dikcija (5. odstavek 26. člena) v Predlogu ZOPNI-A, ki pa se ustrezno dopolni. Kot so še navedli, predlagani peti odstavek v 15. členu Predloga ZOPNI-A pove, da se predujmi in stroški tožeče stranke začasno krijejo iz proračuna Republike Slovenije. Gre za stroške in predujme, ki jih mora po procesnem zakonu in po sklepu sodišča plačati tožeča stranka. Tožeča stranka pa je Republika Slovenija in ne državno tožilstvo (Specializirano državno tožilstvo). Sodišče v končni odločbi (sodbi) odloči (praviloma glede na uspeh v pravdi), katera stranka trpi stroške postopka in v kakšnem obsegu. Ti, s končno sodno odločbo prisojeni stroški postopka, bodo verjetno prihodek proračuna RS, kar bo veljalo tudi za stroške zastopanja po odvetniški tarifi za zastopanje tožeče stranke Republike Slovenije s strani Specializiranega državnega tožilstva. Najbolj logična in systemska je rešitev, da predujme in stroške tožeče stranke začasno krije sama tožeča stranka, to je Republika Slovenija. Ker tožečo stranko zastopa SDT RS, se pri neposrednem proračunskem uporabniku 4428 Specializirano državno tožilstvo RS odpre nova proračunska postavka, vsi predujmi in stroški postopka se nato založijo z nove proračunske postavke. Pri tem je nujno zagotoviti, da bodo predujmi in stroški plačani v rokih, ki jih določa zakon ali jih bo določilo sodišče, saj utegne imeti nespoštovanje rokov negativne posledice za uspeh v postopku (na primer dokaz se ne bo izvedel).

- K pripombi glede (ne)uporabe ZIZ v postopku začasnega zavarovanja in začasnega odvzema (2. odstavek 28. člena) - točka d pripomb Okrožnega sodišča v Ljubljani:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je tudi SDT RS poslalo pripombo v isti smeri. Ministrstvo za pravosodje je izhajalo iz stališča, ki je bilo izraženo v prvotno prejetih predlogih in pripombah, da se pri istem postopku uporabljajo določbe zakona iz kazenskega področja (ZKP) in civilnega področja (ZIZ). Glede na to, da ZOPNI predpisuje smiselno uporabo določb ZKP v zvezi z začasnim zavarovanjem, pa se pravzaprav tudi brez navedbe določb ZIZ te pravzaprav uporabljajo, saj nanje odkazuje že ZKP. Torej gre z

navajanjem smiselnega sklicevanja na ZIZ v ZOPNI za »dvojno odkazovanje«, saj do istega rezultata pridemo že s sklicevanjem na ZKP. Ker so predstavniki Okrožnega sodišča v Ljubljani izpostavili ta problem v praksi, saj bi bilo črtanje sklicevanja na ZIZ v ZOPNI kljub temu problematično, je bil sprejet dogovor, da se tudi ta določba črta iz Predloga ZOPNI-A.

- K pripombi glede roka za odločitev o pravnih sredstvih - točka e pripomb Okrožnega sodišča v Ljubljani:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je pripomba utemeljena, zato je bil na sestanku dne 23.10.2013 sprejet dogovor, da se določi drugačna dikcija navedene določbe, in sicer sodišče v 8 dneh po prejemu predloga za začasno zavarovanje ali začasen odvzem odloči o predlogu, če odloča brez naroka; če oceni, da je potreben narok, pa v 8 dneh razpiše narok, nato pa odloči v 8 dneh po opravljenem naroku.

- K pripombi glede mednarodnega sodelovanja - točka f pripomb Okrožnega sodišča v Ljubljani:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da bo predlagani novi šesti odstavek 48. člena ZOPNI prenesen v nov člen, v 48. členu pa ustrezno urejena pristojnost SDT RS in sodišča v primeru potrebe po izvršitvi odločbe o odvzemu v tujini.

5. Vrhovno državno tožilstvo RS:

Ministrstvo za pravosodje je dne 18.10.2013 prejelo pripombe od VDT RS.

K pripombi k 1. členu Predloga ZOPNI-A:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da se zaveda težavnosti ugotavljanja dejanske vrednosti v praksi, saj gre pri pojmu dejanske vrednosti za dejansko vprašanje, ki ga bo treba razrešiti s pomočjo sodnih izvedencev. Prav tako je to vprašanje na zakonski ravni težko rešiti – težava, da cenilci podajajo različne storitve po mnenju Ministrstva za pravosodje ni zakonska kategorija, pač pa je na sodišču, da se odloči in argumentira, kateremu cenilcu verjame. Glede na navedeno Ministrstvo za pravosodje meni, da bo na obravnavano vprašanje morala odgovoriti sodna praksa.

K pripombi k 4. členu Predloga ZOPNI-A:

V zvezi s tem vprašanjem je Ministrstvo za pravosodje predvidelo rešitev kot izhaja iz dopolnjenega 4. člena Predloga ZOPNI-A, in sicer bo Republiko Slovenijo v postopku z izrednimi pravnimi sredstvi zastopalo Vrhovno državno tožilstvo RS.

K pripombi k 5. členu Predloga ZOPNI-A:

VDT RS opozarja na kratek rok za odreditev finančne preiskave iz drugega odstavka 10. člena ZOPNI (1 leto po pravnomočnosti sodbe ali ustavitvi kazenskega postopka ali po zavrženju obtožnega akta), ki je po svoji naravi prekluziven. Podobno meni tudi Okrožno državno tožilstvo v Mariboru (ODT MB), ki predlaga, da bi bil primeren rok 10 let. Po mnenju ODT MB 10 letni rok ne bi predstavljal prekomernega posega v pravice preiskovancev.

Ministrstvo za pravosodje meni, da je treba uskladiti drugi odstavek 10. člena ZOPNI z 57. členom ZOPNI, ki določa uporabo zakona. Ministrstvo za pravosodje je upoštevalo pripombo VDT RS in ODT MB kot izhaja iz 36. člena Predloga ZOPNI-A.

Glede pripombe VDT RS k sedmem odstavku 10. člena je Ministrstvo za pravosodje upoštevalo pripombo, tako da se predlog za uvedbo finančne preiskave zavrne s sklepom.

K pripombi k 8. členu Predloga ZOPNI-A:

VDT RS opozarja na nedoslednost med 8. členom Predloga ZOPNI-A (novim drugim odstavkom 15. člena ZOPNI) in tretjim odstavkom 18. člena, po katerem DURS po uradni dolžnosti obvesti državno tožilstvo o podatkih, ki dokazujejo sum storitve kaznivih dejanj; državno tožilstvo pa lahko te podatke uporabi kot dokaze v predkazenskih in kazenskih postopkih, ne da bi bili izpolnjeni pogoji po ZKP (kot je to določeno v 8. členu Predloga ZOPNI-A). VDT RS je mnenja, da se s tem daje večja teža davčnim postopkom kot pa postopku finančne preiskave po ZOPNI.

Ministrstvo za pravosodje je zaradi uskladitve določb novega drugega odstavka 15. člena ZOPNI in tretjega odstavka 18. člena ZOPNI ustrezno dopolnilo tretji odstavek 18. člena, kot izhaja iz 10. člena Predloga ZOPNI-A-

K pripombi k 9. členu Predloga ZOPNI-A:

VDT RS opozarja na določena odprta vprašanja glede ureditve novega 17a. člena, ki daje preiskovancu pravic do izjave po koncu finančne preiskave.

Ministrstvo za pravosodje je upoštevalo pripombe VDT RS, ODT MB ter SDT RS, ki so tudi opozorili na to določbo, in je citirani člen ustrezno spremenilo, kot izhaja iz novega 9. člena Predloga ZOPNI-A.

K pripombi k 13 in 21. členu Predloga ZOPNI-A:

Ministrstvo za pravosodje je navedeni pripombi VDT RS, ki sta pojasnilne narave, ustrezno preučilo.

6. Okrožno državno tožilstvo v Mariboru in Specializirano državno tožilstvo RS:

Vse pripombe navedenih državnih tožilstev je Ministrstvo za pravosodje preučilo in ustrezno upoštevalo v sklopu pripomb, ki jih je podalo VDT RS, saj se pripombe med seboj povezujejo.

Dodatno je Ministrstvo za pravosodje upoštevalo pripombi SDT RS k 17. in 31. členu Predloga ZOPNI-A. Tako se iz Predloga ZOPNI-A izpusti črtanje uporabe Zakona o izvršbi in zavarovanju, kot je bilo prvotno predlagano v 17. členu Predloga ZOPNI-A. V četrtem odstavku 30. člena Predloga ZOPNI-A (sedaj 31. člen ZOPNI-A) se daje pristojnost za mednarodno sodelovanje Vrhovnemu državnemu tožilstvu RS namesto Specializiranemu državnemu tožilstvu RS; gre z uskladitev z drugim odstavkom 206. člena Zakona o državnem tožilstvu.

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

Gradivo za Vlado RS s Predlogom ZOPNI-A je bilo dne 14. 10. 2013 poslano v medresorsko usklajevanje: Ministrstvu za notranje zadeve (MNZ), Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT), Ministrstvu za finance (MF) ter še Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo (SVZ), v strokovno usklajevanje pa Carinski upravi RS

(CURS), Davčni upravi RS (DURS), Uradu za RS za preprečevanje pranja denarja (UPPD), Vrhovnemu državnemu tožilstvu RS (VDT RS), Vrhovnemu sodišču RS (VS RS), Okrožnemu sodišču v Ljubljani (OžLJ), Specializiranemu državnemu tožilstvu RS (SDT) Državnemu pravobranilstvu RS (DP RS) in Informacijskemu pooblaščenču (IP RS).

1. Ministrstvo za notranje zadeve:

- MNZ je dne 18.10.2013 poslal pripombo k 5 členu Predlogu ZOPNI-A, kjer so predlagali, da se dopolni tretji odstavek k 10. členu ZOPNI, ki se glasi:

»(3) O odreditvi finančne preiskave pristojni državni tožilec obvesti DURS, CURS, Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja in policijo.«.

S tem se uskladi tretji odstavek 5. člena Predloga ZOPNI -A z drugim odstavkom 5. člena Predloga ZOPNI-A, kjer je eden od predlagateljev finančne preiskave tudi UPPD. Z dopolnjenim tretjim odstavkom se o odreditvi finančne obvesti tudi UPPD.

- MNZ je poslal tudi pripombo k 5. členu Predloga ZOPNI-A, in sicer k novemu sedmemu odstavku. MNZ predlaga, da se nov sedmi odstavek 10. člena ZOPNI dopolni z besedilom: »in o tem obvesti predlagatelja finančne preiskave. «.

Predlagatelj je predlog MNZ sprejel, tako da je ustrezno dopolnil nov sedmi odstavek 5. člena Predloga ZOPNI-A, ki se sedaj glasi:

»(7) Če niso podani pogoji za uvedbo finančne preiskave, pristojni državni tožilec zavrže predlog za uvedbo finančne preiskave in o tem obvesti predlagatelja finančne preiskave.«.

Kljub temu ima MP pomislek o smiselnosti takšne ureditve, saj predlagatelj finančne preiskave nima pravnega sredstva zoper odločitev pristojnega državnega tožilca, ki je pri svoji odločitev popolnoma neodvisen. Poleg tega - primerjalno s kazenskim postopkom - državno tožilstvo pri zavrženju ovadbe ne obvešča ovaditelja. Kot je navedel MNZ, bo povratna informacija predlagatelju finančne preiskave prispevala h kvalitetnejšemu podajanju predlogov za uvedbo nadaljnjih finančnih preiskav. MP je zavzel stališče, da je predlagana dopolnitev primerna zaradi pomanjkanja prakse na tem področju.

- Pripomba k 9 členu Predloga ZOPNI-A je bila redakcijske narave in ustrezno upoštevana.

- Glede pripombe k 16. členu ZOPNI, da se prvi odstavek spremeni, tako da se glasi:

»Podatkom, pridobljenim v finančni preiskavi, se določi stopnja tajnosti skladno z zakonom, ki ureja tajne podatke.«

MNZ meni, da vsi podatki in dokumenti, ki se pridobijo v finančni preiskavi ne izpolnjujejo pogojev, ki jih 5. člen Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06 – UPB2, 9/10 in 60/11) določa za določitev tajnega podatka. Ker dosedanja ureditev vnaprej določa, da so tajni vsi podatki pridobljeni v finančni preiskavi, MNZ predlaga, da se prvi odstavek 16. člena spremeni tako, da se bo stopnja tajnosti podatkom, pridobljenih v finančni preiskavi določila skladno z Zakonom o tajnih podatkih, torej takrat kadar bodo izpolnjeni pogoji iz 5. člena Zakona o tajnih podatkih.

MP meni, da takšna sprememba ni smiselna. Ob tem pojasnjuje, da je v prvem odstavku 9. člena ZOPNI določeno, da se v postopku finančne preiskave smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja kazenski postopek, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Na sestanku s predstavniki MNZ, ki je potekal 25.10.2013, je bilo dogovorjeno, da MNZ od

obravnavane pripombe odstopa in se strinja z veljavno ureditvijo, saj ta ne zahteva posebnega določanja tajnosti, ampak so podatki tajni že na podlagi zakonske določbe.

- MNZ je tudi opozorilo na navajanje posameznih pristojnih organov (npr. DURS, CURS), predvsem v luči priprave skupna finančna služba. Zato predlagajo, da se besedi DURS in CURS nadomestita s skupnim nazivom "organ pristojen za davke" ter "organ, pristojen za carine".

MP meni, da ni smiselno v zakonu navajati državnih organov, ki še niso ustanovljeni, saj gre za bodoče negotovo dejstvo, kar tudi z nomotehničnega vidika ni sprejemljivo. Poleg tega bo najverjetneje zakon, s katerim bosta združena DURS in CURS v prehodnih določbah uredil prehodni režim, tako da s tega vidika ni problematično izvrševanja določb ZOPNI z vidika pristojnih organov. Glede predloga, da bi v ZOPNI namesto besede "DURS" navedli "organ, pristojen za davke", ter namesto "CURS" navedli "organ, pristojen za carine", predlagatelj pojasnjuje, da se v veljavnem besedilu ZOPNI beseda DURS pojavi 11 krat, beseda CURS pa 12 krat. Tudi zato je po mnenju predlagatelja nesmiselno spreminjati naziv posameznega organa, ki v času sprejema novele ZOPNI še vedno obstaja.

2. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo:

MGRT je dne 15.10.2013 poslalo odgovor, da nima vsebinskih pripomb na Predlog ZOPNI-A. Opozorili so samo na redakcijsko napako k 9. členu Predloga ZOPNI-A (enako kot MNZ), ki je bila ustrezna popravljena.

3. Ministrstvo za finance:

- MF je dne 16.10.2013 poslal odgovor, da bo poslal pripombe do 22.10.2013 zaradi kompleksnosti zadeve in vpliva na davčne predpise ter na izvajanje pristojnosti davčnih in carinskih organov. Ob tem so opozorili na določbe glede rokov v Poslovniku Vlade RS za medresorsko usklajevanje. Dne 23.10.2013 je nato MF poslal vsebinske pripombe na Predlog ZOPNI-A.

- MF je dal pripombo k 37. členu veljavnega ZOPNI, in sicer predlaga spremembo 5. točke, tako da bi se glasila:

»5. za druge nepremičnine, ministrstvo, pristojno za pravosodje«.

Ob tem so navedli, da so v 37. členu določeni organi, ki so pristojni za hrambo in upravljanje začasno zavarovanega, začasno odvzetega in odvzetega premoženja nezakonitega izvora. Spremembo organa se predlaga zaradi neobstoja Javnega nepremičninskega sklada.

MP predlagane spremembe ne bo upošteval in daje naslednjo obrazložitev. Javni nepremičninski sklad je bil ustanovljen z Aktom o ustanovitvi Javnega nepremičninskega sklada. RS. Ta pa je bil sprejet na podlagi določbe 36. člena Zakona o Javnem nepremičninskem skladu (Uradni list RS, št. 86/10). S prejemom Zakona o slovenskem državnem holdingu ([Uradni list RS, št. 105/2012](#) - ZSDH) je v skladu z določbo 43. člena prenehal veljati Zakona o Javnem nepremičninskem skladu. Ni pa prenehal veljati Akt o ustanovitvi Javnega nepremičninskega sklada. RS, ki v tretjem odstavku 3. členu določa, da je ministrstvo, pristojno za področje dela sklada, ministrstvo, pristojno za upravo. V skladu z veljavnim Zakonom o državni upravi, je področje uprave dodeljeno pod MNZ, področje ravnanja s stvarnim premoženjem države pa je dodeljeno MP, zato MP takšnega predloga ni sprejelo.

V 37. členu spremenjenega Zakona o državni upravi ([Uradni list RS, št. 47/2013](#) - ZDU-1G) je določena pristojnost ministrstva za pravosodje, pod katero sodijo naslednja področja:

Ministrstvo za pravosodje opravlja naloge na področjih organizacije in statusa sodišč, državnega tožilstva, državnega pravobranilstva in ustavnega sodišča, nadzora nad poslovanjem državnega tožilstva in državnega pravobranilstva ter druge vrste z zakonom določenih pravosodnih nadzorov, civilnega in kaznovalnega prava, sodnih postopkov, alternativnega reševanja sporov, pravosodne uprave, odvetništva, notariata, izvrševanja kazenskih sankcij, varstva osebnih podatkov, mednarodne pravne pomoči in mednarodnega pravosodnega sodelovanja v civilnih in kazenskih zadevah, e-pravosodja, systemskega urejanja gospodarskih javnih služb ter naloge na področju systemskega urejanja ravnanja s stvarnim premoženjem države in lokalnih skupnosti, načrtovanja in koordiniranja prostorskih potreb pravosodnih organov in organov državne uprave, vodenja investicij za potrebe dveh ali več organov državne uprave oziroma za potrebe posameznega organa državne uprave na podlagi pooblastila in druge naloge na področju ravnanja s stvarnim premoženjem v skladu z zakonom ali aktom vlade.

V skladu z 37. členom ZDU-1G, se 23. člen Predloga ZOPNI-A (5. točka 37. člena ZOPNI) spremeni, tako da se glasi:

»5. za druge nepremičnine, organ, pristojen za ravnanje s stvarnim premoženjem države.«.

- MF je predlagal tudi spremembo 28. člena Predloga ZOPNI-A (spremeni se 44. člen ZOPNI), ki je bila v celoti sprejeta kot izhaja iz obrazložitve k posameznim členom.

- MF je Predlog ZOPNI-A posredoval tudi DURS kot organu v sestavi, ki je obvestil MF, da nima pripomb na Predlog ZOPNI-A, ker so z davčnega vidika v Predlogu ZOPNI-A upoštevane vse pripombe in predlogi, ki jih je DURS posredoval v sklopu predhodnega strokovnega usklajevanja.

4. Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo:

SVZ je dne 24.10.2013 obvestil MP, da bo SVZ, z vidika svojih pristojnosti, pregledala zakon v roku, ki ga ima na voljo v skladu z 10. členom Poslovnika Vlade Republike Slovenije.

/Datum pošiljanja: 30. 10. 2013

/Gradivo je usklajeno:	v celoti/v pretežni meri/delno.
Gradivo ni bilo predstavljeno koaliciji, zato tudi ni koalicijsko usklajeno, izhaja pa novela ZOPNI iz koalicijske pogodbe.	Bistvena odprta vprašanja se nanašajo na
	Priložiti mnenja organov, s katerimi gradivo ni usklajeno/

10. Gradivo je lektorirano		DA
11. Zahteva predlagatelja za		
a)	obravnavo neusklajenega gradiva	NE
b)	za nujnost obravnave	NE
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti	DA
13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade	DA
14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ...	
<i>Dr. Senko PLIČANIČ minister</i>	

Priloge:

- sklep,
- predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora,
- obrazložitev členov.

PREDLOG

EVA: 2013-2030-0103

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ODVZEMU PREMOŽENJA NEZAKONITEGA IZVORA

I. UVOD

1. OCENA STANJA

Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora¹ (v nadaljevanju: ZOPNI) je bil sprejet 2. novembra 2011, uporabljati pa se je začel 30. maja 2012. ZOPNI so pripravili in v sprejem Državnemu zboru RS predlagali poslanci.

V času od začetka uporabe zakona so bile pridobljene prve praktične izkušnje, predvsem glede postopka finančne preiskave ter začasnega zavarovanja premoženja nezakonitega izvora. Državno tožilstvo in drugi pristojni organi so proaktivno pristopili k izvajanju postopkov po ZOPNI, tako da že potekajo konkretni postopki. Prav tako je Ministrstvo za pravosodje, kot resorno pristojno ministrstvo, po sprejemu ZOPNI aktivno pristopilo k spremljanju izvajanja zakona v praksi. Glede na novost institutov, ki jih ureja zakon, je spremljanje njegovega delovanja v praksi še toliko bolj pomembno, saj je neizogibno, da so in bodo na podlagi izkušenj pristojnih organov potrebne dopolnitve veljavne ureditve. Z namenom lažje uporabe zakona v praksi je Ministrstvo za pravosodje pripravilo tudi dve uredbi, ki jih je predvidel ZOPNI. Tako je Vlada RS marca in junija 2013 sprejela Uredbo o evidencah na področju odvzema premoženja nezakonitega izvora² in Uredbo o postopkih hrambe, upravljanja in prodaje premoženja nezakonitega izvora³. Oba podzakonska akta podrobneje urejata zakonsko materijo in razčlenjujeta posamezne določbe ZOPNI, kar naj bi prispevalo k učinkovitosti delovanja in okrepljenega sodelovanja pristojnih organov.

Po podatkih, ki so na voljo, še ni bil končan noben sodni postopek odvzema premoženja nezakonitega izvora. Navedeno je pričakovano glede na dejstvo, da lahko zaradi zapletenosti in obsežnosti preiskovanja izvora premoženja finančna preiskava po 17. členu ZOPNI traja največ eno leto, iz objektivnih razlogov pa se ta rok lahko podaljša še za pol leta. Na podlagi navedenega je razumljivo, da že sam sprejem ZOPNI ni mogel dati takojšnjih rezultatov, pri tem pa je treba upoštevati, da gre (po opravljeni finančni preiskavi in vložitvi tožbe na pristojno sodišče) za redni sodni civilni postopek, ki tudi traja določen čas.

Po podatkih iz Skupnega poročila o delu državnih tožilstev v letu 2012 (v nadaljevanju Letno poročilo), ki so dostopni na spletni strani Vrhovnega državnega tožilstva RS, je bila do konca leta 2012 uvedena finančna preiskava v šestih primerih, in sicer jo je v eni zadevi odredilo Okrožno državno tožilstvo v Mariboru, v 5 zadevah pa Specializirano državno tožilstvo RS. V juliju 2013 pa je bila vložena tudi prva tožba na

¹ Ur. l. RS, št. 91/2011

² Ur. l. RS, št. 24/2012 in št. 43/2012

³ Ur. l. RS, št. 43/2012

pristojno Okrožno sodišče v Ljubljani, na podlagi katere se je začel civilni postopek za odvzem premoženja nezakonitega izvora.

Tabela: *Postopki po ZOPNI*⁴

Leto	Odrejena finančna preiskava	Predlog začasno zavarovanje	za	Odreditev začasnega zavarovanja	Predlog začasen odvzem	Odreditev začasnega odvzema	Tožba zaradi odvzema
2012	78	2		2	2	1	0

V drugi polovici leta 2012 so v zadevah, ki jih obravnava Specializirano tožilstvo RS (v nadaljevanju SDT RS), izvedli naslednje aktivnosti usmerjene v finančne preiskave in zavarovanja odvzema premoženja nezakonitega izvora:

- odrejene so bile finančne preiskave v petih zadevah: v prvi zoper dve fizični osebi, v drugi zoper tri fizične osebe, v tretji zoper dve fizični osebi, v četrti zoper štiri osumljene in 10 poVezanih fizičnih in 51 pravnih oseb in v peti zoper pet fizičnih oseb,

- vložili so predloge za zavarovanje in začasni odvzem, katerim so sledili sklepi sodišč: v eni zadevi zavarovanje sredstev na transakcijskem računu (TRR), v drugi zadevi predlog za zavarovanje sredstev na TRR in nepremičnin ter v tretji zadevi zavarovanje sredstev na TRR in začasni odvzem premoženja.

a) Izkušnje pri izvajanju finančnih preiskav in odreditvi začasnih zavarovanj:

Glede ustanavljanja finančnih preiskovalnih skupin (v nadaljevanju: FPS) Vrhovno državno tožilstvo RS v letnem poročilu navaja, da ni bilo zaznati težav. Urad za preprečevanje pranja denarja (v nadaljevanju: UPPD) je izrazil zaskrbljenost zaradi majhnega števila oseb, ki lahko sodelujejo v skupinah. Generalna policijska uprava (v nadaljevanju: GPU) zastopa stališče, da je nujno, da v FPS sodelujejo tisti kriminalisti, ki so preiskovali kataloška kazniva dejanja, ki so povod za finančno preiskavo. Zelo pomembna je tudi udeležba predstavnikov Davčne uprave RS (v nadaljevanju: DURS) v FPS, saj imajo inšpektorje specializirane za izvajanja postopkov ocenjevanja prirasta premoženja po 68. čl. Zakona o davčnem postopku (v nadaljevanju: ZDavP-2; Uradni list RS, št. 117/2006 s spremembami in dopolnitvami), ki razpolagajo s podatki o obdavčljivih dohodkih in obvladajo metodologijo ocenjevanja. Sodelovanje s Carinsko upravo RS (v nadaljevanju CURS) pa je pomembno zaradi pridobivanja podatkov o prenosih blaga in gotovine čez carinsko mejo in še posebej pri ukrepih za odvzem in hrambo premoženja ter vodenja evidenc o zavarovanem premoženju.

Praksa preiskovanja z ustanovitvijo FPS, ki zagotavlja neposredno sodelovanje in koordinacijo ter sočasno ukrepanje vseh pristojnih organov, zlasti pa dostop do vseh baz podatkov potrebnih za izvajanje finančnih preiskav, je izredno pozitivna. Potrebna je tudi določitev operativnega vodje preiskave zaradi usklajevanja operativnih aktivnosti in analiziranja podatkov ter priprave zaključnega poročila.

b) Izkušnje pri predlogih za začasno zavarovanje in začasni odvzem premoženja nezakonitega izvora:

Vrhovno državno tožilstvo RS navaja, da se je v enem od obravnavanih primerov kot zelo pozitivna izkazala takojšnja komunikacija o sumljivih bančnih transakcijah med

⁴Vir: Skupno poročilo o delu državnih tožilstev v letu 2012.

banko, UPPD in SDT RS, kateri je sledila blokada bančnih transakcij in takojšnje pridobivanje podatkov, potrebnih za utemeljitev predloga za začasno zavarovanje. Za celoten postopek je v tovrstnih primerih na razpolago le 72 ur in le zaradi dobrega sodelovanja z UPPD, so uspeli utemeljiti predlog za zavarovanje.

V pravnih sredstvih – ugovorih in pritožbah, ki so sledila odrejenemu zavarovanju – se je izpostavilo vprašanje vezanosti začasnega zavarovanja, odrejenega po ZOPNI, na izrek nepravnomočne oprostilne sodbe za kataloško kaznivo dejanje. Uspelo se je uveljaviti stališče, da izrek takšne sodbe ne preprečuje odreditve zavarovanja. Sodišče je argumentom državnega tožilstva doslej sledilo in potrdilo ter podaljšalo odredbe o zavarovanju.

V drugem obravnavanem primeru se je v ugovoru zoper sklep o odreditvi začasnega odvzema izpostavila teza, da premoženje, pridobljeno izven časovnega okvira finančne preiskave, ne more biti predmet odvzema niti zavarovanja. V pritožbi je državno tožilstvo utemeljevalo tezo, da analogno ureditvi v prvem odstavku 75. člena Kazenskega zakonika (v nadaljevanju KZ-1; Uradni list RS, št. 50/12 – UPB) za zavarovanje odvzema nezakonitega premoženja lahko služi katerokoli zakonito premoženje preiskovanca. Sodišče na prvi stopnji ni sledilo argumentaciji državnega tožilstva, na pritožbeni stopnji pa je višje sodišče v celoti sledilo navedeni argumentaciji.

c) Sodelovanje z organi, ki so vključeni v finančne preiskovalne skupine:

Vrhovno državno tožilstvo RS ocenjuje, da sodelovanje poteka zelo dobro, pri čemer je bistveno poudariti, da morajo biti naloge članom FPS iz posamezne institucije, določene v skladu z njenimi pristojnostmi. Policija naj neposredno operativno preverja in ugotavlja dejansko premoženje preiskovancev, UPPD okoliščine povezane s sumi pranja denarja, sumljivimi transakcijami in mednarodno pravno pomočjo na tem področju, DURS zlasti naloge povezane z ugotovitvijo zakonitih in obdavčljivih prihodkov ter oceno vrednosti premoženja in potrošnje ter CURS prenose blaga in gotovine čez carinsko mejo in zadeve hrambe in evidenc začasno zavarovanega, začasno odvzetega in odvzetega premoženja.

d) Priprava gradiva za pravdni postopek:

Zaradi kvalitetne vsebinske priprave gradiva za tožbe in pravno korektnega oblikovanja tožbenih zahtevkov je Vrhovno državno tožilstvo RS opravilo posvet s predsednikom in vodjema oddelkov za gospodarske in pravdne zadeve Okrožnega sodišča v Ljubljani.

Z istim namenom so opravili sklop izobraževanj za okrožne državne tožilce na njihovih sedežih. Ocenjujejo, da je oboje imelo izredno pozitiven odziv in da bo to spodbudilo aktivnejše delo na tem segmentu (do sedaj je poleg SDT RS samo še Okrožno tožilstvo v Mariboru uvedlo eno finančno preiskavo). Zaradi uspešnega izvajanja ZOPNI in koordinacije dela v okviru finančnih preiskav so bili opravljeni posveti s predstavniki Ministrstva za pravosodje – Sektor za mednarodno pravno pomoč, UPPD, DURS – Glavnega davčnega urada in GPU.

e) Uresničevanje namena zakona - odvzem premoženja nezakonitega izvora:

Od začetka uporabe ZOPNI (torej od 30. 5. 2012) še ni bil končan noben sodni postopek glede odvzema premoženja nezakonitega izvora, kar pa je razumljivo, saj gre za nov in dokaj oster ukrep države. Poleg tega je zakon naravnani v smer, da se

nezakonito pridobljeno premoženje dejansko najde ter dokaže, da je bilo nezakonito pridobljeno in odvzame. Po oceni Vrhovnega državnega tožilstva RS so v zakonu določeni kar ustrezno dolgi roki za učinkovite preiskave, saj lahko zaradi zapletenosti in obsežnosti preiskovanja izvora premoženja finančna preiskava po 17. členu ZOPNI traja največ eno leto, iz objektivnih razlogov pa se ta rok lahko podaljša še za pol leta.

Po opravljeni finančni preiskavi in vložitvi tožbe na pristojno sodišče se začne redni sodni civilni postopek, ki tudi traja določen čas. Iz Urada predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani – to sodišče je izključno pristojno za reševanje postopkov v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora – so nam sporočili, da je sodišče dne 3. 7. 2013 prejelo prvo tožbo za odvzem premoženja nezakonitega izvora, ki je trenutno v fazi odgovora na tožbo.

Ministrstvo za pravosodje je kot resorno pristojno ministrstvo za obravnavani poslanski zakon že v začetku leta 2013 pristojne organe zaprosilo za informacije in izkušnje glede izvajanja zakona. S tem namenom sta bila sklicana tudi dva sestanka, na katerih so predstavniki vseh pristojnih organov izmenjali mnenja.

Na podlagi navedenih aktivnosti in predlogov so predlagane spremembe ZOPNI, ki so usmerjene v zagotovitev še večje učinkovitosti ter čimbolj nemotenega sodelovanja pristojnih organov v Republiki Sloveniji in tudi v mednarodnem sodelovanju.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji in razlogi za sprejem zakonskega predloga

Cilj oziroma namen veljavnega zakona, h kateremu je usmerjen tudi Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah ZOPNI (v nadaljevanju Predlog ZOPNI-A), je preprečevanje pridobivanja in uporabe premoženja nezakonitega izvora. Predlagane spremembe ZOPNI so usmerjene v zagotovitev še večje učinkovitosti ter čimbolj nemotenega sodelovanja pristojnih organov v Republiki Sloveniji in tudi v mednarodnem sodelovanju, kar izhaja iz analize prejetih pripomb pristojnih organov. Bistven namen predlaganih sprememb je, da se odpravi pomanjkljivosti, ki so se pokazale v prvem letu izvajanja zakona v praksi. Pri tem je treba poudariti – kot izhaja iz povratnih informacij pristojnih organov – da je ZOPNI (veljavni zakon) dal osnovna pooblastila pristojnim organom za izvedbo vseh ustreznih postopkov, katerih končni cilj je odvzem premoženja nezakonitega izvora. Zato tudi sama novela ZOPNI ni toliko usmerjena v bistveno povečevanje pooblastil posameznim organom ali spremembo načel oziroma sistematike zakona, ampak v boljšo koordinacijo vseh sodelujočih organov, saj je namen zakona tudi v skupnem in poenotenem delovanju in sodelovanju več državnih organov. Na tem mestu je treba opozoriti tudi na dejstvo, da je že sama zakonska materija takšna, da posega v posamezne ustavno varovane pravice (npr. pravica do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave RS), zato je treba tudi pri spremembah takšnega zakona postopati skrajno previdno in tehtno.

Razlogi za sprejem zakonskega predloga:

- a) zagotovitev še večje učinkovitosti vseh pristojnih organov,
- b) zagotovitev čimbolj nemotenega sodelovanja pristojnih organov v Republiki Sloveniji in boljša koordinacija vseh sodelujočih organov,
- c) zagotovitev čimbolj nemotenega sodelovanja pristojnih organov v mednarodnem sodelovanju,

- d) odprava pomanjkljivosti, ki so se pokazale v prvem letu izvajanja zakona v praksi.

Glede na novost institutov, ki jih ureja ZOPNI v slovenskem pravnem sistemu, bi bilo popolnoma neprimerno, če bi Predlog ZOPNI-A pomenil sistemske spremembe ureditve, s katerimi bi se porušil celoten koncept zakona in znova obremenilo pristojne organe z novo ureditvijo (npr. potrebna bi bila nova usposabljanja in izobraževanja, pojavili bi se očitki o neenakosti in neustavnosti,...). Torej predlagatelju z vidika odgovornosti ne more biti v interesu, da bi zaradi "ad hoc" sprejetih sistemskih sprememb zakona prišlo do morebitnih ustavnih neskladnosti, ko bi Ustavno sodišče RS razveljavilo posamezne določbe novele ZOPNI.

Prav tako tudi z vidika učinkovitosti pristojnih organov ne bi bilo ustrezno, da bi se sedanja struktura zakona sistemsko spremenila, saj so se pristojni organi v preteklem letu poglobljeno ukvarjali z aplikacijo zakona v prakso.

Glede na navedeno se predlagane spremembe ZOPNI osredotočajo na dodelavo sedaj veljavnega koncepta zakona na podlagi pripomb vseh pristojnih organov, ki zakon izvajajo in se v praksi srečujejo z morebitnimi pomanjkljivostmi zakona.

2.2 Načela zakonskega predloga

Glavno načelo Predloga ZOPNI-A (in tudi veljavnega zakona) je, da nihče ne more obdržati premoženja, ki ga je pridobil na nezakonit način oziroma z nezakonito dejavnostjo, saj ob vzpostavljenem sumu storitve določenih hudih kaznivih dejanj (gre za kataloška kazniva dejanja iz 10. točke prvega odstavka 4. člena ZOPNI) ne more izkazati zakonitosti izvora premoženja.

Nezakonito pridobljeno premoženje povzroča resne težave in nevarnosti za stabilnost in varnost družbe zaradi spodkopavanja institucij in vrednot demokracije, etičnih načel in pravičnosti ter ogrožanja trajnostnega razvoja in vladavine prava. Tako je lahko ogroženo načelo pravne države, demokracija in človekove pravice, poštenost in socialna pravičnost, oviran gospodarski razvoj ter pravilno in ustrezno delovanje tržnih mehanizmov. Prav tako ima pridobivanje premoženja na nezakonit način škodljive finančne posledice za posameznike, podjetja, državne in mednarodne ustanove.

Zaradi ustvarjanja in širjenja povezav med različnimi oblikami kriminalitete, zlasti organizirane in gospodarske, je nujno, da država uvede nove oblike preprečevanja odklonskih ravnanj tudi s pomočjo civilnega prava, predvsem v primerih, ko je dokazovanje kaznivih dejanj tako oteženo, da bi bila država v nasprotnem primeru primorana priznati poraz in predati oblast drugim nosilcem. Ker načelo suverenosti ljudstva to preprečuje, mora država poiskati nove primerne ukrepe za preprečevanje in odpravljanje posledic kriminalitete.

Za veliko število kaznivih dejanj organi odkrivanja in pregona nikoli ne izvedo:

- ker jih oškodovanci ali priče nočejo prijaviti,
- slednji ne vedo, da se vodi postopek proti posameznemu osumljencu,
- dejanje nima oškodovanca oz. je oškodovan javni interes ali država,

- dejanje nima neposrednih oškodovancev,
- oškodovan je velik in nedoločen krog ljudi.

Novela ZOPNI-A (tako kot sedaj veljavni zakon) temelji na petih glavnih predpostavkah, katerih veljavnost je bila večkrat ugotovljena in potrjena:

- *Nobena oseba ne sme imeti od protipravnega ravnanja nobene koristi.*

To je osnovno načelo kazenskega prava in sistema izrekanja kazenskih sankcij ter civilnih pravovarstvenih zahtevkov. Vračilo nezakonitih premoženjskih koristi je pomemben element preprečevanja reinvestiranja takih koristi v ostale oblike protipravnega ravnanja ali ponovitve enakih oblik. Obveza o vračilu velja tudi takrat, ko oseba ni več udeleženec v kazenskem postopku in velja prepoved ponovnega sojenja o isti stvari (*»ne bis in idem«*), ni pa še odločeno o premoženjskopravnem zahtevku (ni še *»res iudicata pro veritate habetur«*). Iz navedenega izhaja, da mora biti vsak kršitelj prikrajšan za koristi, ki izhajajo iz prepovedanega ravnanja.

Splošno pravilo neupravičene pridobitve iz civilnega prava zavezuje, da je treba prejeta vrniti, če smo bili brez pravnega temelja obogateni na škodo drugega, če je to mogoče, sicer pa nadomestiti vrednost dosežene koristi. Z obogatitvijo je mišljena tudi pridobitev koristi s storitvijo. Obveznost vrnitve oziroma nadomestitve vrednosti nastane tudi, če kdo nekaj prejme glede na podlago, ki se ni uresničila ali je pozneje odpadla (glej 190. člen Obligacijskega zakonika, OZ-UPB1; Ur. l. RS, št. 97/07).

- *Določene oblike kaznivih dejanj se odvijajo ne glede na prizadevanja države po njihovi čim večji omejitvi.*

Promet s prepovedanimi drogami, organizirana kriminaliteta, korupcija, pranje denarja in gospodarski kriminal so trdožive oblike kaznivih dejanj, ki jih poznajo vse države in se zoper njih borijo na različne načine. Praksa kaže, da zgolj represivni ukrepi s prostostnimi kaznimi niso učinkoviti (ena najbolj rigoroznih držav pri preprečevanju trgovine s prepovedanimi drogami je npr. Tajska, vendar se trgovina odvija še naprej). Najbolj učinkovit način za preprečevanje takšnih oblik kriminala dejanj je, da država z vsemi svojimi institucijami storilce navedenih kriminalnih dejanj omeji in jim v ustreznem postopku odvzame premoženje, ki so ga pridobili nezakonito. Le v tem primeru bodo storilci učinkovito onemogočeni pri nadaljnjem izvrševanju opisanih oblik kriminalnih dejanj in reinvestiranju pridobljenih koristi v ostale oblike protipravnega ravnanja ali ponovitve enakih oblik. Pri tem je za sledenje posameznim storilcem kaznivih dejanj glavno načelo *»follow the money«*, saj se le na tak način organi odkrivanja in pregona lahko učinkovito zoperstavijo storilcem kaznivih dejanj.

- *Določeni storilci kaznivih dejanj in kriminalne združbe se ne menijo za posamezne obsodbe.*

Izkušnje kažejo, da storilci in kriminalne združbe kljub posameznim obsodbam še naprej izvršujejo kazniva dejanja (nekaj denarja se usmeri tudi v pomoč družini obsojenega), če le imajo na voljo dovolj sredstev.

- *Sredstva so glavni motor nadaljnjega ukvarjanja s kaznimi dejanji in večinoma tudi cilj njihovega izvrševanja.*

Učinkovit odvzem protipravne premoženjske koristi je zelo pomembna ovira za nadaljnjo kriminalno dejavnost, poleg tega je tudi pozitiven v smislu analize stroškov in koristi. Po oceni policije so storilci leta 2012 s kaznivimi dejanji povzročili za 537,4 milijonov evrov škode ali za 97,7 % več kot leta 2011 (leta 2011 za 271,8 milijonov evrov)⁵. Policija je tudi v prvem polletju leta 2013 obravnavala za 49,0 % več kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete, ki je predstavljala 20,7 % delež v celotni obravnavani kriminaliteti, pri čemer je bila ocenjena škoda za 45,0 % višja več kot v prvem polletju 2012. Največ, za 95,4 % se je povečalo število goljufij, sledita pranje denarja s 93,5 % in zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti z 81,0 % porastom. Za 62,2 % je manj le obravnavanih davčnih zatajitev. Poleg 8,5 % več korupcijski dejanj je policija obravnavala še za 58,8 % več kaznivih dejanj z elementi korupcije.⁶

2.3 Poglavitne rešitve

a) Prva in pomembna novost, ki jo uvaja Predlog ZOPNI-A, je določba, s katero se ukinja subjektivno okoliščino iz drugega odstavka 2. člena in iz 5. točke 4. člena, da je oseba vedela oziroma bi morala vedeti, da je nanjo preneseno premoženje nezakonitega izvora, kot pogoj za odvzem tega premoženja. Subjektivni pogoj dobrovernosti prejemnikov kot alternativni pogoj za odvzem premoženja nezakonitega izvora namreč ni smiseln – njim se tako premoženje (če je bilo nanje preneseno) odvzame, če je bil prenos brezplačen ali za plačilo, ki ne ustreza dejanski vrednosti. V primeru, ko so plačali dejansko vrednost (ne glede na to, ali so vedeli, da gre za premoženje nezakonitega izvora), pa se ta vrednost (v denarju ali drugem premoženju ustrezne vrednosti) odvzame izvornemu imetniku premoženja nezakonitega izvora. Glede na navedeno nejasnost bi tak pogoj v praksi močno otežil dokazovanje in s tem učinkovitost postopka po tožbi zaradi odvzema premoženja nezakonitega premoženja.

Namen ZOPNI je, da se zaradi pravne varnosti tretjim osebam premoženje odvzame le, če je bilo nanje preneseno neodplačno oz. za plačilo, ki ne ustreza dejanski vrednosti (kar izhaja tudi npr. iz 27. člena ZOPNI, ki govori le o dokazovanju neodplačnosti prenosa, ne pove pa ničesar o dobri veri), zato je potrebno, da se tudi glede na besedilo 2. člena ZOPNI izključi možnost odvzema osebam, ki so premoženje pridobile odplačno in za realno vrednost. To zaradi pravne varnosti na vsak način mora veljati za dobroverne pridobitelje (taka je tudi ureditev izjem od načela »*nemo plus iuris*« v Stvarnopravnem zakoniku in Zakonu o zemljiški knjigi).⁷ Postavlja pa se

⁵ Poročilo o delu Policije za leto 2012, vir: www.policija.si.

⁶ Poročilo o delu policije za prvo polletje leta 2013. Vir: www.policija.si

⁷ Slovenska ureditev stvarnega prava pozna tudi izjeme od načela *nemo plus iuris*. V 64. členu SPZ je urejena izjema za pridobitev lastninske pravice na premičninah. Lastninska pravica na premičnini se pridobi, tudi če prenosnik ni imel pravice razpolagati s stvarjo, če je pridobitelj v trenutku izročitve v dobri veri in če je pridobil stvar na podlagi odplačnega pravnega posla in so izpolnjeni drugi pogoji iz 40. člena SPZ; poleg tega so določeni trije mogoči načini pridobitve, ki omogočajo tako pridobitev lastninske pravice: nakup na javni dražbi, če prenosnik daje v okviru svoje dejavnosti takšne premičnine v promet ali če je prenosnik pridobil premičnino v posest po volji njenega lastnika. To pomeni, da tudi tat lahko veljavno prenese lastninsko pravico na ukradeni stvari, v kolikor jo pod pogoji iz 64. čl. SPZ proda dobrovernemu kupcu.

Za promet z nepremičninami pa velja načelo zaupanja v zemljiško knjigo (10. člen SPZ): kdor v pravnem prometu pošteno ravna in se zanese na podatke o pravicah, ki so vpisani v zemljiški knjigi, zaradi tega ne sme trpeti škodljivih posledic. Dobrovernost pridobitelja nepremičnine torej temelji predvsem na njegovem zaupanju v podatke iz zemljiške knjige. V kolikor kupi nepremičnino od osebe, ki je kot lastnik vpisana v zemljiško knjigo in se ne zaveda morebitnih okoliščin frauduloznega vpisa tega lastnika v zemljiško knjigo, bo kupec pridobil lastninsko pravico na nepremičnini. V tem smislu načelo *nemo plus iuris* tudi pri prometu z nepremičninami dobrovernemu kupcu ne prepreči pridobitve lastninske pravice. V zvezi s tem velja opozoriti tudi na določbo 3. odstavka 244. člena ZZK-1, ki izključuje možnost izbrisne tožbe proti dobrovernim osebam, v katerih korist je bila pridobitev oziroma izbris pravice vknjižen oziroma predznanovan z učinkom pred trenutkom, od katerega učinkuje zaznamba izbrisne tožbe. Ni moč izključiti, da bi se oseba, ki je nepremično sicer pridobila nezakonito, uspela vpisati v zemljiško knjigo in nato nepremičnino odsvojiti dalje dobrovernemu kupcu.

vprašanje, ali naj to velja tudi za slaboverne pridobitelje. V takih primerih tudi v skladu s Stvarnopravnim zakonikom veljaven prenos lastninske pravice zaradi slabovernosti resda ni mogoč, vendar pa denimo v primeru odplačnega prenosa na ožjega družinskega člana ni pričakovati, da bo neveljavnost prenosa v stvarnopravnem smislu kdorkoli uveljavljal. Od prvotnega pridobitelja premoženja nezakonitega izvora je moč terjati protivrednost, ki jo je prejel za preneseno premoženje (podobno kot je to urejeno v 75. členu KZ-1; v skladu s Predlogom ZOPNI-A pa izrecno tudi v novem oziroma dopolnjenem 25. členu ZOPNI). Za primerjavo – 4. odstavek 75. člena KZ-1 pri prenosu take premoženjske koristi na sorodnike storilca kaznivega dejanja določa, da se jim premoženje ne odvzame, če dokažejo, da so zanj plačali dejansko vrednost (enako tudi drugi odstavek 6. člena ZOPNI – izpodbojna domneva).

b) Z naslednjo od pomembnih novosti se s Predlogom ZOPNI-A uvaja institut varščine kot institut zavarovanja, ki jo bo lahko lastnik premoženja (domnevno) nezakonitega izvora plačal namesto začasnega zavarovanja in začasnega odvzema premoženja (domnevno) nezakonitega izvora. Predvideno je plačilo varščine v fazi finančne preiskave, in sicer bo lahko lastnik premoženja nezakonitega izvora predlagal, da namesto začasnega zavarovanja ali izročitve začasno odvzetega premoženja nezakonitega izvora plača varščino v določenem denarnem znesku, vendar samo, če bo s tem dosežen namen tega zakona. S tem se uvaja institut varščine, vendar pa samo v primeru, da se s tem doseže namen zakona, to je odvzem premoženja nezakonitega izvora. S tem se preprečuje, da bi lastnik zlorabljal ta institut in se tako izognil odvzemu premoženja nezakonitega izvora, in sicer v smislu da bi bila že sama varščina del premoženja nezakonitega izvora. Drugače povedano, namesto izročitve premoženja nezakonitega izvora se kot varščina lahko da samo premoženje zakonitega izvora. Varščina se določi v denarnem znesku, ki je namenjen zavarovanju vrnitve začasno zavarovanega ali začasno odvzetega premoženja in ustreza višini tožbenega zahtevka ter za povračilo stroškov hrambe in upravljanja pristojnemu organu. Za pogoje in postopek plačila varščine se smiselno uporablja zakon, ki ureja izvršbo in zavarovanje.

Ob tem še dodajamo, da se v skladu z drugim odstavkom 28. člena ZOPNI institut varščine lahko uporabi tudi v postopku začasnega zavarovanja in začasnega odvzema v civilnem sodnem postopku.

Upošteva se spremembo drugega odstavka 34. člena, se lahko s sodbo odvzame varščina, če premoženja nezakonitega izvora ni mogoče odvzeti.

c) S Predlogom ZOPNI-A se tudi celovito in podrobno ureja ureditev evidenc, in sicer zaradi uskladitve z Zakonom o varstvu osebnih podatkov ter zagotovitve ustrezne zakonske podlage za že sprejeto Uredbo o evidencah na področju odvzema premoženja nezakonitega izvora, ki temelji na tem predpisu.

č) Prav tako je ena od pomembnih novosti tudi drugačna ureditev davčnih postopkov v zvezi s premoženjem nezakonitega izvora. Po dosedanji ureditvi se z dnem začetka pravnega postopka za odvzem premoženja nezakonitega izvora ne more začeti noben davčni postopek na tem premoženju. Vendar je z vidika davčnega prava primernejša rešitev, da se po začetku pravnega postopka za odvzem premoženja nezakonitega izvora na nepremičnem premoženju, ki je predmet tožbenega zahtevka, ne more začeti le postopek odmere davka na promet nepremičnin ter davka na darila. Po veljavni ureditvi je po začetku pravnega postopka za odvzem premoženja

nezakonitega izvora onemogočen prav vsakršen davčni postopek, torej tudi odmera akontacije dohodnine od katastrskega dohodka, od dohodka dajanja stanovanja v najem ali pa odmera nadomestila za stavbno zemljišče, kar pa ni smiselno.

d) Poleg tega se v novem drugem odstavku doda, da se po začetku pravnega postopka ne more začeti postopek poplačila zemljiškega dolga, saj se s tem skuša preprečiti zlorabe lastnikov, ki ustanavljajo zemljiški dolg in skušajo z zemljiškimi pismi onemogočiti odvzem premoženja nezakonitega izvora.

e) Novela ZOPNI-A prinaša tudi bolj jasno definicijo premoženja nezakonitega izvora in pojma lastnik. Kot premoženje nezakonitega izvora se šteje tisto premoženje, ki ni bilo pridobljeno na podlagi zakonitih dohodkov oziroma na zakonit način. Iz veljavnega 5. člena ZOPNI je opuščena navezava na razloge za sum, da je imetnik premoženja nezakonitega izvora storil kataloško kaznivo dejanje, saj je to dejstvo relevantno predvsem z vidika procesne predpostavke za uvedbo postopka po ZOPNI, nima pa to dejstvo nobenega vpliva na sam (ne)obstoj premoženja nezakonitega izvora. Posledično zadošča, da je pogoj obstoja razlogov za sum, da je oseba storila kataloško kaznivo dejanje, urejen v 10. in 20. členu, ki opredeljujeta pogoje za začetek finančne preiskave oziroma pogoje za odredbo začasnega zavarovanja premoženja nezakonitega izvora. Spremenjeni prvi odstavek 5. člena ZOPNI tako sedaj vsebuje (pozitivno) definicijo premoženja nezakonitega izvora, ki ji v drugem odstavku sledi pravna domneva glede obstoja premoženja nezakonitega izvora.

Predlagana je tudi sprememba definicije pojma lastnik, ki je sedaj opredeljen kot oseba, ki ima ali se v pravnem prometu izkazuje kot imetnik premoženjske pravice. Premoženjska pravica je pravica, ki je prenosljiva in katere vrednost je mogoče izraziti v denarju (glej 22. člen Stvarnopravnega zakonika). Predmet odvzema premoženja nezakonitega izvora so lahko le pravice, zato veljavna definicija, ki pojem lastnika navezuje na razpolaganje s premoženjem, ni dovolj jasna oziroma najboljša, saj ni jasno ali je pojem »razpolaga« mišljen v smislu enega od upravičenj, ki jih daje lastninska pravica ali pa v smislu pravnega razpolaganja s premoženjem nezakonitega izvora. Premoženjska pravica je torej vsaka pravica, ki se lahko izrazi v denarju, mednje pa spadajo predvsem stvarne pravice (lastninska pravica in druge izvedene stvarne pravice), obligacijske pravice (terjatve, oblikovalne pravice itd.), korporacijske pravice (delnice oziroma poslovni deleži), vrednostni papirji ter pravice intelektualne lastnine.

f) Dodana je tudi sprememba, ki določa, da se za začasno zavarovanje odvzema premoženja nezakonitega izvora in za začasen odvzem premoženja nezakonitega izvora smiselno uporabljajo tudi določbe Kazenskega zakonika glede odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem ali zaradi njega.

Po analogiji s prvim odstavkom 75. členom KZ-1 je tako omogočeno, da se lahko v primeru, ko premoženja nezakonitega izvora osebi, zoper katero teče postopek po ZOPNI, ni mogoče začasno zavarovati ali začasno odvzeti (npr. ker ga je odtujila neznani osebi, ga je skrila, ga je za realno vrednost odsvojila dobroverni tretji osebi ali pa gre za odvzem nepremičnine v tujini), začasno zavaruje ali začasno odvzame premoženje, ki ustreza vrednosti premoženja nezakonitega izvora. Lahko pa se po analogiji z drugim odstavkom 75. člena KZ-1 v začasno zavarovanje naloži plačilo denarnega zneska. Prav tako se po smiselni uporabi tretjega odstavka 75. člena lahko začasno zavaruje ali začasno odvzame premoženje oseb, na katere je bilo premoženje nezakonitega izvora preneseno pod pogoji, ki jih določa ZOPNI (t. j. brezplačno ali za plačilo, ki ne ustreza dejanski vrednosti; subjektivni pogoj, da je oseba vedela ali bi

mogla vedeti, da je premoženje nezakonitega izvora, pa je po novem opuščen iz razlogov, navedenih v obrazložitvi k 1. členu).

g) Pomembna novost je tudi določba iz tretjega odstavka 7. člena ZOPNI, ki izrecno določa stranke pravnega postopka za odvzem premoženja. Veljavni 7. člen zakona določa pristojne organe le glede faze vodenja postopka finančne preiskave (državno tožilstvo), glede odločanja v zvezi z začasnim zavarovanjem odvzema in začasnim odvzecom premoženja nezakonitega izvora (sodišče, ki je pristojno za odločanje v predkazenskem ali kazenskem postopku) ter za postopek za odvzem premoženja nezakonitega izvora (Okrožno sodišče v Ljubljani). Ne določa pa, kateri organ je pristojen za vlaganje tožbe in zastopanje Republike Slovenije kot tožeče stranke v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora. S predlagano spremembo se zato v novem tretjem odstavku zaradi jasnosti, celovitosti in večje koherentnosti zakona izrecno določa, da je za vlaganje tožbe in zastopanje Republike Slovenije kot tožeče stranke v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora pristojno Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije (smiselno podobno kot je to določeno v prvem odstavku 7. člena Zakona o državnem pravobranilstvu). Tako tretji odstavek daje jasno pooblastilo Specializiranemu državnemu tožilstvu za zastopanje Republike Slovenije kot tožeče stranke v pravnem postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora ali v zvezi z njim. V postopku z izrednimi pravnimi sredstvi je zastopnik Republike Slovenije Vrhovno državno tožilstvo (izhajajoč iz ureditve v Zakonu o državnem tožilstvu).

V praksi bo v postopku odvzema premoženja nezakonitega izvora prej ali slej prišlo tudi do primerov, ko bo pristojni državni tožilec vložil tudi druge tožbe (npr. izpodbojno, ničnostno) ali bo sodeloval v drugih civilnih postopkih (npr. v nepravdnem, izvršilnem). Sedaj veljavni zakon teh vprašanj ni urejal, zato se dodatno v tretjem odstavku 7. člena ZOPNI določa pristojnost SDT glede vseh postopkov, ki so v zvezi s postopkom po ZOPNI.

h) Na koncu je treba omeniti še novost iz novega 17.a člena, s katerim se preiskovancu omogoča seznanitev z zbranimi podatki v finančni preiskavi ter predlagati svoje dokaze. Gre za varstvo ustavno zagotovljene pravice do kontradiktornosti (latinsko "*audiatur et altera pars*"). S tem se daje preiskovancu možnost, da še pred vložitvijo tožbe in začetkom sodnega postopka poda svoja stališča in dokaze o (ne)zakonitem izvoru sovjega premoženja. V ta namen je z zakonom predviden narok, ki se opravi na pristojnem državnem tožilstvu, na katerem pristojni državni tožilec seznanji preiskovanca z ugotovitvami iz finančne preiskave in mu omogoči, da poda argumentacijo in dokaze o izvoru premoženja nezakonitega izvora. Takšna določba je potrebna tako z vidika pristojnega državnega tožilca, saj bi informacije, ki bi jih dobil od preiskovanca lahko preveril in bi bile pomembne za odločitev državnega tožilca o vložitvi tožbe, kot tudi z vidika preiskovanca, da mu je dana pravica izjaviti se o vseh podatkih iz finančne preiskave. Nenazadnje, je potrebno ta institut sprejeti tudi z vidika odgovornosti Republike Slovenije po 45. členu ZOPNI.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Glede na določbo drugega odstavka 9. člena ZOPNI, se v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravdni postopek (v nadaljevanju: ZPP). V skladu z določbo 7. člena ZPP morajo stranke navesti vsa dejstva, na katera opirajo svoje zahteve, in predlagati dokaze, s katerimi se ta dejstva dokazujejo. Poleg tega vsaka stranka predhodno sama krije stroške, ki jih

povzroči s svojimi dejanji (152. člen ZPP). Še bolj pa je pomembna določba 153. člena ZPP, ki določa, da kadar stranka predlaga izvedbo dokaza, mora po nalogu sodišča založiti znesek, potreben za stroške, ki bodo nastali z izvedbo dokaza. Če predlagata izvedbo dokaza obe stranki, sodišče odloči, da naj za stroške potrebni znesek založita obe stranki po enakih delih. Po Predlogu ZOPNI-A je tožeča stranka Republika Slovenija, ki jo zastopa Specializirano državno tožilstvo RS (SDT RS), ki bo moralo v postopku po ZOPNI predlagati posamezne dokaze in zanje založiti denarna sredstva. Zaradi tega bodo nastale finančne posledice za državni proračun, vendar - kot je pojasnjeno v nadaljevanju - bodo te le začasne.

Po drugi strani je realno pričakovati, da bo z uspehom v pravdi Republika Slovenija kot tožeča stranka (če bo zmagala v postopku po ZOPNI), pridobila premoženje nezakonitega izvora, poleg tega pa bo v skladu z načelom uspeha v pravdi sodišče naložilo plačilo stroškov postopka tisti stranki, ki bo izgubila v postopku (če preiskovanec ne bo uspel dokazati zakonitega izvora svojega premoženja, bo moral on kriti celotne stroške postopka). Glede na navedeno, je treba zagotoviti dodatna denarna sredstva samo za vmesno obdobje, dokler ni odvzeto premoženje, da bo imel SDT RS kot zastopnik tožeče stranke na voljo denarna sredstva, da bo lahko založil stroške predlaganja in izvedbe svojih dokaznih predlogov.

Predvidene finančne posledice znašajo približno 100.000 evrov na letni ravni za predujme in ostale stroške tožeče stranke - to je Republika Slovenija, in sicer približno 10.000 evrov na posamezni pravdni postopek. Ker v postopku po ZOPNI Republiko Slovenijo zastopa SDT RS, se v ta namen odpre nova postavka pri neposrednem proračunskem uporabniku 4428 Specializirano državno tožilstvo RS. Sredstva na novi proračunski postavki se bodo zagotavljala sproti z ustreznimi prerazporeditvami sredstev.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predvidene finančne posledice znašajo približno 100.000 evrov na letni ravni za predujme in ostale stroške tožeče stranke - to je Republika Slovenija, in sicer približno 10.000 evrov na posamezni pravdni postopek. Ti stroški se založijo z nove proračunske postavke Specializiranega državnega tožilstva RS. Pri tem je treba dodati, da v letu 2013 finančnih posledic iz tega naslova ne bo, ker se bo prvi postopek pred sodiščem začel v decembru, za leti 2014 in 2015 pa je ocena, da bodo ti stroški znašali približno 100.000 € za posamezno leto. Poudariti je pa treba, da so opisane finančne posledice samo začasne, saj je treba zagotoviti finančna sredstva za založitev predujmov in drugih stroškov tožeče stranke. Ta sredstva se nato po koncu postopka vrnejo tisti stranki, ki v postopku uspe v skladu z določbami Zakona o pravdnem postopku, ki določa t.i. načelo uspeha postopka. Poleg tega se bo v primeru uspeha v postopku v državni proračun preneslo tudi samo premoženje nezakonitega izvora. Kolikšen bo ta znesek je zelo težko oceniti, saj je to odvisno od uspeha postopka.

Ocena sredstev, ki bodo na letni ravni potrebna za založitev predujmov in stroškov tožeče stranke v pravnih postopkih za odvzem premoženja nezakonitega izvora je okvirna, saj izkušenj s temi postopki pristojni organi še nimajo, in temelji na dejstvu, da

po podatkih Vrhovnega državnega tožilstva RS trenutno poteka 17 finančnih preiskav. Glede na njihovo možno trajanje se bodo sodni postopki začeli v letu 2014 ali 2015, hkrati pa ni nujno, da podatki vsake finančne preiskave dajo podlago za vložitev tožbe za odvzem premoženja nezakonitega izvora.

Torej, SDT RS bo iz nove proračunske postavke moralo založiti samo predujme za izvedbo posameznih dokazov, nato pa bodo ti predujmi v obliki stroškov postopka vrnjeni na podlagi uspeha strank v postopku.

Glede na to, da je Proračun za leti 2014 in 2015 že sprejet, se bodo potrebna sredstva zagotavljala sproti z ustreznimi prerazporeditvami, in sicer pri proračunskem uporabniku Ministrstvo za pravosodje ali Ministrstvo za finance - iz državnih rezerv ali Vrhovno državno tožilstvo RS.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Na splošno obstajata dva koncepta zaplembe premoženja, ki se uporabljata na mednarodni ravni (čeprav je med njima veliko variacij): odvzem premoženja v kazenskem postopku in t.i. civilni odvzem (odvzem premoženja v civilnem postopku). Odvzem v kazenskem postopku je odvisen od uspeha sojenja, ima pa to prednost, da obsojeni praviloma izgubi celotno premoženje, ki se ga lahko najde. Civilni odvzem je neodvisen od kazenskega sojenja in ima prednost, da se lahko odvzame premoženje tudi takrat ko ni mogoče obsoditi storilca, ker ni na voljo dovolj močnih dokazov ali iz drugih pravnorelevantnih razlogov. Vse večje število držav članic pozna obe vrsti odvzema premoženja. Sistem civilnega odvzema premoženja poznajo Združene države Amerike, Irska, Velika Britanija, Italija, Avstralija, Slovenija, Ontario v Kanadi in Južnoafriška republika. Elemente civilnega odvzema najdemo tudi v carinski zakonodaji večine držav. Vedno več držav uvaja tovrstni ukrep odvzema premoženja, ki predstavlja močno orožje zoper kriminal in korupcijo, še posebej v primerih, ko sredstva končajo v drugi državi.⁸

Posamezna država članica EU ni zavezana skupni regulativi EU na področju postopkov v zvezi z odvzemom premoženja, pridobljenega iz domnevnega izvrševanja kaznivih dejanj.

5.1. ZNAČILNOSTI POSAMEZNIH PRAVNIH SISTEMOV ZA ODVZEM PREMOŽENJA

Vse več držav preučuje ukrepe za povečanje sposobnosti za zaseg in odvzem protipravnega premoženja, pri čemer prednjačijo države Commonwealtha. Konvencija ZN zoper nezakonit promet mamil in psihotropnih snovi in Konvencija ZN proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu sta privedli do razvoja in sprejema zakonodaje s strani posameznih držav, ki omogoča zaseg in odvzem premoženja, pridobljenega zaradi izvrševanja kaznivih dejanj. Večina zakonodaj omogoča kazenski odvzem premoženja, ki temelji na predhodni ugotovitvi kaznivega dejanja. Nekatere države pa so sprejele tudi civilno povračilo sredstev, pridobljenih iz izvrševanja kaznivih dejanj, ki omogoča odvzem ne glede na obsodbo v kazenskem postopku kot ukrep proti hujšim oblikam kaznivih dejanj in financiranju terorizma. V okviru teh postopkov se represija države usmeri na premoženje ("*in rem*"), ne pa na osebo ("*ad*

⁸ Willie Hofmeyr, Navigating between Mutual Legal Assistance and Confiscation Systems v Mark Pieth, Recovering Stolen Assets. Dostopno na: <http://www.assetrecovery.org/kc/node/6e3e3ecd-c83f-11dc-8b14-1fa3f95f28cb.0jsessionid=2EF4E527E287BA5A9BF8FCB597E7951C>

personam"); uporabljajo se pravila civilnega postopka na osnovi civilnega dokaznega standarda ravnotežja verjetnosti. Nekaj primerov takšne zakonodaje lahko najdemo v Avstraliji, Kanadi, Južni Afriki, Veliki Britaniji, Irski in ZDA.⁹

V ta krog sodi tudi 34 držav članic mednarodne skupine za ukrepanje ("*Financial Action Task Force on Money Laundering*" - FATF), ki je pripravila oceno zakonodaj in sistemov v članicah skupine, ki se nanaša na odvzem premoženja in določbe, ki so povezane z njim. Članice spoznavajo, da je dosednji klasični kazenski odvzem premoženja omejen sistem, ki ne omogoča večjega vpliva na kompleksnejša kazniva dejanja kot so promet z mamili, organiziran in gospodarski kriminal. Ugotavljajo, da so državam na voljo tudi drugi številni ukrepi, če želijo doseči večjo učinkovitost odvzema protipravno pridobljene premoženjske koristi:

(a) učinkovit sistem naj bi vključeval resna kazniva dejanja, ne le promet z mamili, še posebej za preprečitev argumenta obrambe, da je premoženje pridobljeno na osnovi drugih KD, ne iz prometa z mamili;

(b) ukrepe odvzema premoženja je treba izvesti tudi v primerih prenosa premoženja na tretje osebe, kjer le-te niso tudi obdolženci v postopku. Članice naj razmislijo o nekazenskem odvzemu ali o bolj omejeni alternativni od tiste, ki zahteva obsodbo za odvzem; v ta del sodi tudi odvzem premoženja storilcem, ki se skrivajo ali so zbežali pred postopkom.

V zvezi z dokaznim standardom svetujejo, da naj se razmisli o uvedbi ukrepov, ki bi upoštevali:

- lažji dokazni standard od normalnega kazenskega standarda za postopke odvzema premoženja;
- bolj učinkovito alternativo o obrnjenem dokaznem bremenu, s katerim se od obdolženca zahteva, da dokaže zakonitost svojega premoženja;
- možnost sodišča, da obsojenemu storilcu poleg premoženja, ki ga je pridobil s kaznivim dejanjem, odvzame tudi drugo premoženje.

5.2. VELIKA BRITANIJA

Ministrstvo za notranje zadeve v Veliki Britaniji je maja 2007 pripravilo Akcijski načrt za povrnitev nezakonito pridobljenega premoženja. Njegov namen je posvetovanje z javnostjo glede zastavljenih ciljev in uvedbe novih ukrepov za učinkovitejše vračanje protipravno pridobljenih sredstev iz naslova storjenih kaznivih dejanj¹⁰. V zadnjih petih letih so dosegli skoraj petkratno povečanje višine povrnjenih sredstev; iz letošnjih povrnjenih 125 milijonov funtov želijo v naslednjem letu doseči 250 milijonov funtov, vse do ambicioznega bilijona funtov. S tem namenom želijo izboljšati sodelovanje med vsemi državnimi organi, ki so vključeni v povračilo sredstev, še posebej v zaplembo ("*confiscation*"), ki vključuje preiskavo, pregon in učinkovitejše sodstvo. Nova poblastila (ki so dana v razpravo) naj bi bila vključevala možnost zasega vrednejših stvari od obdolžencev ter njihovo prodajo do vrednosti protipravne koristi, nov upravni

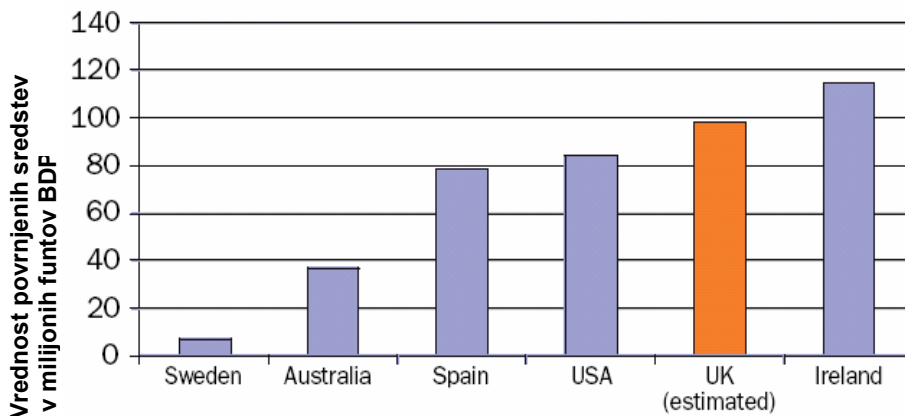
⁹ <http://www.anti-corruptionbureau.mw/acbm/Disk%201/COMSEC%20Civil%20recovery%20of%20criminal%20assets%20.pdf>

¹⁰ Asset Recovery Action Plan. A Consultation Document. Dostopno na: <http://www.homeoffice.gov.uk/documents/cons-2007-asset-recovery/asset-recovery-consultation.pdf?view=Binary>
Na načrt in predloge v njem je javnost lahko odgovarjala do 23. novembra 2007.

postopek za zaseg denarja, ki se z obsodbo avtomatsko izvrši, razen če lastnik uveljavlja svojo pravico po sodni poti, možno razširitev denarnega zasega tudi na druge vrednejše predmete z uporabo civilnega standarda, ki so služili kot orodje pri storitvi kaznivega dejanja (npr. vozila), odprava praznin v zakonu o kazenskem postopku ("*Proceeds of Crime Act*"). Povrnitev 250 milijonov funtov je nujna, vendar ne dovolj velika številka. Želijo razjasniti osnovno načelo, po katerem nihče ne sme zapustiti sistema, ne da bi kljub temu od dejanja imel korist. Pregledati želijo uporabo nalogov sodišča za povrnitev škode ("*compensation orders*") ki jo je obsojeni dolžan povrniti oz. izplačati žrtvi ali oškodovancu; na pregled čaka tudi uporaba davčnih postopkov, ki bi bili naravnani proti storilcem kaznivih dejanj¹¹. Prav tako so za območje Anglije in Walesa zainteresirani za uporabo ameriškega instituta "*qui tam*", ki omogoča državljanom (razkrivalcem nepravilnosti), da tožijo organizacije zaradi prevare nad državo in jim je zaradi tega omogočena pridobitev dela povrnjene škode.

S pomočjo analize¹² so pridobili boljše razumevanje ekonomije organiziranega kriminala, prek katere tudi ocenjujejo, da samo organizirani kriminal letno ustvari približno dva bilijona funtov v Veliki Britaniji in tri bilijone, ki so poslani čez meje države. S pomočjo lastnih analiz in podatkov mednarodnega monetarnega fonda (IMF) so za leto 2005 ali kasnejša leta (če so bili podatki na voljo) naredili pregled povrnjenih sredstev po posameznih državah¹³:

Povrnitev sredstev po državah

V Veliki Britaniji (Anglija, Wales, Škotska, Severna Irska) ureja civilni odvzem premoženja peto poglavje zakona o dohodkih iz kaznivih ravnanj ("*Proceeds of Crime Act 2002 - POCA*"), ki je bil leta 2005 dopolnjen z zakonom o organiziranem kriminalu in policiji ("*Serious Organised Crime and Police Act 2005 – SOCA*"). Zakon omogoča oblastem povrnitev premoženja v civilnem postopku pred glavnim civilnim sodiščem. S sprejemom zakona je bila za njegovo izvrševanje ustanovljena neodvisna Agencija za vračanje premoženja ("*Asset Recovery Agency*"), ki je bila s 1. aprilom 2008 spojena z

¹¹ Če je pri storilcu izkazana višina sredstev, za katere nima pojasnila, ni pa možno dokazati storitve kaznivega dejanja, iz katerega bi izvirala, je kljub temu na voljo pregon zaradi utaje davkov.

¹² Organised crime: revenues, economic and social costs, and criminal assets available for seizure (Home Office online report OLR 14/07).

¹³ Asset Recovery Action Plan. A Consultation Document, str. 9. Dostopno na: <http://www.homeoffice.gov.uk/documents/cons-2007-asset-recovery/asset-recovery-consultation.pdf?view=Binary>

Agencijo za organizirano kriminaliteto ("*Serious Organised Crime Agency*"). Ta agencija je tisti državni organ, ki nastopa kot tožnik v postopku vračanja premoženja.

Gre za premoženje, ki je ali predstavlja premoženje pridobljeno prek nezakonitega ravnanja. Postopek se uvede na glede na morebitno uvedbo kazenskega postopka zaradi storjenega kaznivega dejanja, prek katerega je storilec prišel do premoženjske koristi. Nezakonito ravnanje za namen tega zakona je ravnanje v nasprotju s kazenskim zakonom, ki se ugotavlja na osnovi civilnega standarda *ravnotežja verjetnosti* (ang. "*on the balance of probabilities*"); v postopku ni treba dokazovati, da je prišlo do točno določenega kaznivega dejanja, pač pa lahko za vrsto različnih dejanj, od katerih so vsa prepovedana. Vrednost premoženja, ki je predmet vračanja, mora biti ocenjeno na najmanj 10.000 £¹⁴, pri čemer premoženja ne sme sestavljati le gotovina ali vrednostni papirji.

Postopek za izdajo odredbe za povračilo sredstev se lahko začne zoper vsako osebo, za katero agencija meni, da poseduje takšno premoženje. Sodišče posreduje tožbeni zahtevek za vračilo protipravno pridobljenega premoženja ali premoženja, ki izhaja iz tega premoženja (v katerem mora biti navedeno premoženje, ki je predmet povračila; če se zanj točno ne ve, se opiše v splošnih terminih) toženemu. Pred začetkom ali tekom tega postopka lahko agencija brez vednosti toženca zaprosi za izdajo naloga za blokado sredstev ("*freezing order*"), ki toženemu prepoveduje razpolaganje s tem premoženjem. Nalog se izda, če obstaja prepričljiv razlog ("*good arguable cause*"), da se prošnja za izdajo naloga nanaša na premoženje, ki je predmet povračila ali na premoženje, ki izvira iz tega povračila in da agencija še ni uspela ugotoviti identitete osebe, ki ima to premoženje, čeprav so bili za to storjeni vsi razumni ukrepi. Nalog za blokado sredstev lahko sodišče spreminja ali umakne; oboje stori v primeru izdane začasne odredbe za povračilo sredstev ("*interim receiving order*") v prvem primeru, če se odredba nanaša le na del premoženja, v zadnjem pa, če se nanaša na celotno premoženje. Nalog za blokado sredstev lahko sodišče spreminja tudi tekom postopka (postavi različne pogoje, del premoženja izključi iz naloga, prepove upravljanje s premoženjem, omogoči sredstva potrebna za razumne življenjske stroške ali za nadaljevanje poslovne dejavnosti oziroma poklica), vendar mora paziti na to, da ne bi z nalogom že prejudiciralo končne odločitve.

V času izdanega naloga za blokado sredstev lahko sodišče ustavi vsako ravnanje, ki se nanaša na blokirano premoženje, prav tako ni dovoljena izvršba na to premoženje razen z dovoljenjem in pod pogoji, ki jih postavi sodišče. Pred začetkom ali med tekom pravnega postopka lahko agencija zaprosi za izdajo začasne odredbe za detencijo ali ohranitev premoženja in za imenovanje skrbnika odredbe (ki ni nujno član organa). Pogoji so enaki kot pri nalogu za blokado sredstev (z razliko, da se odredba vpiše v zemljiško knjigo).

Upravitelj izvaja naloge, določene v začasni odredbi in opravlja druge naloge, za katere sodišče meni, da so primerne. Upravitelj mora ugotoviti ali gre dejansko za premoženje, ki je predmet povračila ali njemu pridruženo premoženje in kdo je imetnik takega premoženja. Upravitelj ne odgovarja za morebitno škodo na premoženju, če ravna na razumni osnovi in se kasneje izkaže, da ne gre za to vrsto premoženja. Zoper njegovo ravnanje z odredbo lahko za navodila zaprosi sodišče tudi sam, poleg tega še stranke v postopku in vse osebe, na katere vpliva odredba. Upravitelj mora sodišče in državni organ obveščati o vseh okoliščinah, ki se nanašajo na premoženje ali na osebo, zoper katero se trdi, da je imetnik tega premoženja. Začasna odredba prepoveduje vsakršno ravnanje s premoženjem z izjemami, tako kot veljajo pri nalogu

¹⁴ Irska ima to vrednost določeno na 10.000 €.

za blokado sredstev. Enako velja tudi za druge postopke, ki bi se nanašali na to premoženje ali za umik začasne odredbe s premoženja za katerega je ugotovljeno, da bi bilo predmet vračila.

Če se v postopku ugotovi, da gre za premoženje, ki je predmet vračila, ga sodišče dodeli skrbniku, ki ga določi sodišče, z namenom, da bi izvršil odredbo za povračilo premoženja. Sodišče ne more izdati tovrstne odredbe, če je toženi prejel premoženje v dobri veri, je opravil dejanja, ki jih sicer ne bi, če bi vedel, da takšnega premoženja ne bi mogel pridobiti, in da po opravljenih dejanjih ni vedel, da gre za tako premoženje in če bi odredba za povračilo bila škodljiva za (dobrovernega) toženega glede na njegova opravljena dejanja v zvezi s premoženjem. Pri oceni škodljivosti sodišče tehta med njeno intenziteto in interesom organa, da bi pridobil takšno premoženje. Skrbnik ima podobne naloge kot upravitelj začasne odredbe; razlika je le ta, da izvršuje navodila agencije (tožnika) in opravlja točno določena pooblastila z namenom izvršitve odredbe. Po izdaji te odredbe zoper to premoženje ostale pravice izgubijo svojo veljavo. Če gre za pravice na osnovi pokojninske sheme, se premoženje namesto skrbniku podeli upravitelju pokojninske sheme v višini, ki je enaka pravicam. Če se te pravice ugotovijo kasneje, mora upravitelj pokojninske sheme skrbniku povrniti stroške, ki jih je imel z izvršitvijo odredbe o povračilu premoženja. Če je pred tem v kazenskem postopku vložena zahteva za odvzem premoženjske koristi, se jo šteje kot tožbeni zahtevek za povračilo premoženja. Skrbnik najprej poplača stroške, ki jih je imel z izvršitvijo odredbe, stroške (morebitnega) stečajnega upravitelja (premoženja, ne podjetja, v okviru katerega je lahko tudi podjetje), ostalo pa se nakaže agenciji.

Oškodovanci, ki trdijo, da je v premoženju, ki je predmet povračila, del njihovega premoženja, lahko zanj zaprosijo v okviru tega postopka. Oškodovanci morajo dokazati, da so bili oškodovani na podlagi nezakonitega ravnanja, da premoženje ni bilo moč povrniti neposredno po oškodovanju in da so lastniki tega premoženja. Če to dokažejo, se njihov ustrezni del izloči iz dela premoženja, ki je predmet vračila.

Postopek za vračilo premoženja se ne more uvesti:

- za denar, ki je odkrit kjerkoli na ozemlju Velike Britanije, razen če je postopek uveden še zaradi drugega premoženja poleg denarja, ki ga ima ista oseba;
- zoper finančne državne ustanove;
- zaradi obtožb na drugih pravnih osnovah (na osnovi pravil o finančnih trgih in insolventnosti)
- zoper premoženje, ki ga je dobil stečajni upravitelj premoženja, ki je bilo predmet vračila

Osebe katerih premoženje je bilo predmet naloga ali začasne odredbe in kasneje ni bilo predmet vračila, lahko zahtevajo odškodnino za nastalo škodo v roku treh mesecev od odločitve o izločitvi tega premoženja iz naloga ali začasne odredbe. Odškodnino, za katero sodišče meni, da je razumna (glede na ugotovljeno škodo in ostale okoliščine) plača agencija. Najmanjši finančni prag na osnovi katerega lahko ukrepa državni organ, določi minister. Obdobje na katerega se nanaša premoženje ne sme biti daljše od 12 let od pridobitve premoženja; na to obdobje se ne nanašajo nobeni morebitni zastaralni roki.

Zasegi denarja s strani carinikov in policistov od oseb za katerega menijo, da gre za premoženje, ki je predmet vračila in gre za vsoto nad minimumom, se lahko izvedejo na osnovi razumni osnove, da gre za tak denar in sicer za 48 ur, v katero se ne štejejo vikendi ter prazniki. Mirovno sodišče ("*magistrates court*") lahko podaljša zaseg za dobo treh mesecev, skupno za največ 2 leti. Pogoj za podaljšanje je nadaljnja preiskava v zvezi z odkrivanjem izvora denarja ali uvedba kazenskega postopka v zvezi s katerim je zaseženi denar oz. uvedba postopka zoper osebo zaradi kaznivega dejanja s katero (osebo) je povezan denar in postopek še ni zaključen. V času detencije denarja se lahko poda predlog za odvzem na mirovno sodišče, ki odvzame denar če gre za premoženje, ki je premet vračila ali je namenjen s strani katerekoli osebe za nezakonito uporabo. Oseba, na katero vpliva odvzem se lahko pritoži v roku 30 dni od izdaje odredbe o odvzemu.

Premoženje, ki je predmet povračila (originalno premoženje) je premoženje, pridobljeno prek nezakonitega ravnanja. Enako velja za premoženje, ki je bilo kasneje pridobljeno na račun originalnega premoženja (tudi nastali dobiček iz tega premoženja). Originalno premoženje je tudi tisto, ki preide v roke druge osebe. V zvezi z mešanim premoženjem (vključeno v drugo premoženje) je predmet vračila tisti delež originalnega premoženja, ki je bil pridobljen prek nezakonitega ravnanja.

Toženi lahko povrne originalno premoženje tudi s plačilom drugega premoženja; če tožnik pride do originalnega premoženja na kakšen drug način (tudi prek odvzema v kazenskem postopku), se tožba umakne.

Glede na leto 2006/07 je SOCA v letu 2007/2008 zabeležila 86% porast pri vračanju sredstev; gre za £3.4 milijona protipravnega premoženja od skupno prek £46 milijonov odvzetega denarja organiziranemu kriminalu. Soca Annual Report 2007/08.¹⁵

5.3. IRSKA

Glede na podatke britanskega akcijskega načrta za vračanje sredstev je Irska najuspešnejša država v vračanju nezakonito pridobljenih sredstev. Na Irskem za to področje deluje Urad za protipravno premoženjsko korist ("*The Criminal Assets Bureau*") (CAB), irsko: "*An Biúró um Shócmhainní Coiriúla*") kot del policije ("*Garda Síochána*"), letno pa poroča ministru za pravosodje. Ustanovljen je bil leta 1996 na podlagi zakona o uradu za protipravno premoženjsko korist ("*Criminal Assets Bureau Act 1996*"). Urad predstavlja utelešenje več agencij in ga sestavljajo policisti, davčni in carinski inšpektorji, delavci oddelka za socialne, družbene in družinske zadeve, ministrstva za pravosodje in delavci pravne pomoči. Naloge urada vsebujejo identifikacijo premoženja in oseb, ki so ga neposredno ali posredno pridobile prek izvrševanja kaznivih dejanj ter odvzem tega premoženja.

Iz letnega poročila za leto 2005 izhaja, da je urad za delovanje porabil 5,2 milijona €, v okviru odredb za vračilo protipravno pridobljenega premoženja je povrnil prek 14,2 milijona € ter prispeval k plačilu prek 20 milijonov € davkov. V letu 2006 je v okviru odredb za vračilo protipravno pridobljenega premoženja povrnil skoraj 9 milijonov € ter prispeval k plačilu prek 19 milijonov € davkov.¹⁶

Irska ima urejeno civilno povračilo sredstev z zakonom o protipravnem premoženju ("*Proceeds of Crime Act*", 1996 št. 30/1996).¹⁷ O zahtevkih odloča civilno sodišče

¹⁵ http://www.soca.gov.uk/assessPublications/downloads/SOCA_Annual_Report_0708.pdf

¹⁶ <http://www.garda.ie/Controller.aspx?Page=1984&Lang=1>

¹⁷ <http://www.irishstatutebook.ie/1996/en/act/pub/0030/print.html>

("High Court"), vlagatelj predloga za začasno odredbo ali začasno odločbo pa so lahko člani ali uradna oseba urada. Protipravno premoženje predstavlja katerokoli premoženje, pridobljeno v času ali v povezavi s storitvijo kaznivega dejanja. Premoženje vključuje denar in ostalo premoženje, stvarno ali osebno, dedno, premakljivo ali neoprijemljivo (npr. elektronska delniška knjiga). Toženi je oseba, na katero se nanaša predlog za začasno odredbo ali sodbo, in druga oseba, ki bi bila upravičena do tega premoženja v primeru smrti prve osebe.

Če se sodišče zadovolji z dokazi, ki so navedeni v predlogu za začasno odredbo, jo ob odsotnosti toženca ("*ex parte*") izda v korist člana ali uradne osebe ("*authorised officer*") če toženi poseduje ali izvaja kontrolo nad določenim premoženjem, ki neposredno ali posredno predstavlja korist iz kaznivega dejanja, ali da gre za premoženje pridobljeno na podlagi te koristi in da je vrednost tega premoženja večja od £10,000. Z začasno odredbo sodišče prepove tožencu ali drugi osebi, da bi razpolagala ali kakorkoli drugače ravnala s premoženjem ali njegovim delom ali vrednostjo v obdobju 21 dni od datuma izdaje odredbe.

Začasna odredba ("*interim order*") lahko vključuje določbe, pogoje in prepovedi, za katere sodišče meni, da so nujna in o katerih se seznanijo toženca, razen če sodišče ugotovi na podlagi informacij prosilca, da ni možno ugotoviti lokacije toženca.

Začasna odredba velja do poteka 21 dni od njene izdaje. Njena veljavnosti se lahko podaljša, če je v tem času vložen predlog za izdajo začasne odločbe ("*interlocutory order*") in sicer do odločitve o tem predlogu oziroma do poteka pritožbenega roka. Tudi začasna odločba lahko vključuje določbe, pogoje in prepovedi, za katere sodišče meni, da so nujna in o katerih se seznanijo toženca, razen če sodišče na podlagi informacij prosilca ugotovi, da ni možno ugotoviti lokacije toženca.

Za izdajo začasne odločbe veljajo enaki pogoji kot za začasno odredbo. Kljub pogojem za njeno izdajo je sodišče ne izda, če meni, da bi z izdajo nastalo resno tveganje za nastanek krivice ("*injustice*"). Začasna odločba ostane v veljavi do odločitve o predlogu za izdajo odredbe za razpolaganje s tem premoženjem ("*disposal order*"), do poteka običajno potrebnega časa za vložitev pritožbe o tej odločitvi ali v primeru vložene pritožbe do odločitve o njej. Obvestilo o predlogu se tako kot pri začasni odredbi in odločbi vroči tožencu, razen če sodišče ugotovi na podlagi informacij prosilca, da ni možno ugotoviti lokacije toženca.

Če je v kazenskem postopku na podlagi "*Criminal Justice Act*", 1994 ali "*Misuse of Drugs Act*", 1977 izdan nalog za zaplenbo premoženja ("*forfeiture order*") ali nalog za odvzem premoženja ("*confiscation order*") začasna odredba ali v tem primeru začasna odločba ostane nespremenjena, če se nanaša na drugo premoženje oz. se spremeni, če vključuje tudi premoženje iz kazenskega postopka.

V primerih, kjer je začasna odločba v veljavi več kot 7 let, lahko sodišče na prošnjo prosilca izda nalog za razpolaganje ("*disposal order*"), s katerim tožencu odvzame pravice v zvezi s premoženjem in pod pogoji, ki jih postavi sodišče, naloži prenos celega ali dela premoženja na Ministra za finance ali drugo osebo, ki jo določi sodišče. Sodišče ne izda naloga za razpolaganje, če je do zadovoljive mere dokazano, da premoženje ni bilo pridobljeno na osnovi kaznivih dejanj. Prošilec o tem obvesti toženca (razen če se ne ve zanj ali za njegovo lokacijo) ali druge oseb, ki jih določi sodišče. Minister lahko proda ali kako drugače ravna s premoženjem, ki je bilo preneseno nanj; vsota gre v korist ministrstva za finance. Pred izdajo naloga za razpolaganje sodišče da možnost zaslišanja pred sodiščem in podaje razlogov za ne-

izdajo naloga te vrste vsem potencialnim osebam, ki zatrjujejo lastništvo nad tem premoženjem. Sodišče lahko odloži zaslišanje, če meni, da je to v interesu pravičnosti ("*in the interests of justice*"), na vlogo tožnika ali če le tega ni mogoče izslediti, za čas, ki ne sme biti daljši od 2 let. Sodišče lahko tudi izda nalog za razpolaganje, če je prepričano, da bi v nasprotnem primeru obstajalo resno tveganje za nastanek krivice ("*injustice*"). Začasna odredba, začasna odločba ali nalog za razpolaganje se lahko nanašajo na kakršen koli dobiček ali obresti, dividende ali druga plačila oz. drugo plačljivo premoženje, ki narašča po izdaji teh odločb in ki se nanaša na premoženje, ki je predmet prvotne odločbe.

Medtem, ko velja začasna ali vmesna odločba, lahko sodišče na vlogo toženca ali druge osebe, na katero odločba vpliva, izda takšne odločbe, za katere meni, da so primerne glede na predmetno premoženje in da so nujnega pomena za omogočanje odmrznitve sredstev, ki do potrebna za življenje in druge nujne stroške (vključno s pravnimi stroški) toženca ali od njega odvisnih oseb ali za nadaljevanje poslovne dejavnosti, trgovine ali poklica toženca ali teh drugih oseb. Nalog lahko vsebuje pogoje, ki varujejo premoženje pred njegovim zmanjšanjem.

Medtem ko velja začasna ali vmesna odločba, lahko sodišče določi prejemnika ("*receiver*"), ki prevzame posest nad premoženjem in pod navodili sodišča upravlja, ohranja ali proda oz. drugače opravlja s premoženjem. Prejemnik ni odgovoren za morebiten nastanek škode, če je upravljal s premoženjem, ki ne sodi v okvir prejetega premoženja, če je verjel ali je imel za to razumno osnovo, da je upravičen za takšno ravnanje s premoženjem.

Kjer uradna oseba v postopku na podlagi zaprisežene izjave ("*on affidavit*") ali na podlagi zaslišanja izjavi, da verjame v to, da ima tožnik v posesti ali nadzoru določeno premoženje, ki predstavlja protipravno premoženje in da vrednost premoženja ni manjša od 10,000 £, lahko sodišče (če je prepričano, da obstoji razumna osnovo za takšno prepričanje) prizna tako izjavo kot dokaz o takem premoženju in o njegovi vrednosti. Tak dokazni standard se uporabi v civilnem postopku. Sodišče lahko v primerih, kjer meni, da je to primerno, prepove objavo takih informacij in vsebine odredb, ki se nanašajo na ta zakon in na osebe, ki imajo tako premoženje.

Kadarkoli med postopkom lahko sodišče, kadar meni, da je to primerno (v primeru pritožbe pa vrhovno sodišče), odredi tožencu, da natančno navede premoženje, ki ga ima v svoji posesti ali nad katerim izvaja nadzor, ter prihodke in njihove vire, ki jih je toženi pridobil v obdobju, ki ne sme biti daljše od 10 let.

Izdaja sodnih odločb se zabeleži v evidence premoženja (zemljiška knjiga, delniška knjiga, sodni register ipd.). Premoženje, ki je predmet sodnih odločb, izdanih pred objavo likvidacije ali stečaja, ni predmet zakona o stečaju ali likvidacije. Stečajni in likvidacijski upravitelj ni odgovoren za škodo, če je zasegel premoženje, ki je predmet sodne odločbe po tem zakonu, če je imel v času zasega ali razpolaganja razumno osnovo za prepričanje, da ima pravico do takšnega ravnanja.

Ko je izdana sodna odločba po tem zakonu, lahko policija in carina zaseže vse premoženje za namene preprečitve iznosa tega premoženja iz države. V primeru nezakonito izdanih sodnih odločb je oseba upravičena do odškodnine, ki jo izplača minister. Stroški nastali z izvajanjem tega zakona bremenijo parlament ("*Oireachtas*" – spodnji dom "*Dáil Éireann*" in zgornji "*Seanad Éireann*").

5.4. FRANCIJA

Francija (in spodaj prikazana zakonodaja drugih držav) sicer ne pozna civilnega odvzema premoženja, pač pa obsojenim storilcem protipravno premoženje odvzame v okviru kazenskega postopka; če gre za taksativno naštetu kazniva dejanja, se storilcu lahko odvzame tudi celotno premoženje.

Za nekatere osebe, ki se redno družijo s storilci, francoski kazenski zakon določa objektivna (lažje dokazljiva) kazniva dejanja v smislu 20. člena Konvencije ZN proti korupciji (neupravičena obogatitev), kjer za kazensko sankcijo zadostuje že, da te osebe ne morejo dokazati zakonitega izvora premoženja. Kazenski zakon ("*Code pénal*"): ¹⁸ po členu 213-1 se fizičnim osebam (po členu 215-3 tudi pravnim osebam), obsojenim za storjeno kaznivo dejanje izreče tudi odvzem dela ali celotnega premoženja. To velja za kazniva dejanja zoper osebe (reprodukcija, zoper življenje in telo, zoper življenje iz malomarnosti, psihično in fizično nasilje nad osebami, spolno nasilje, moralno trpinčenje zoper duševno in fizično zdravje) prometa z mamili, tihotapljenja ljudi, posredovanju pri prostituciji, izkoriščanju beračenja, pranja denarja, terorizma in sodelovanja v kriminalni združbi.

Poleg odvzema celotnega premoženja za storilce zgoraj omenjenih kaznivih dejanj, pozna kazenski zakon tudi kazniva dejanja, ki so vezana na osebe, ki se družijo z obsojenimi storilci in ne morejo dokazati zakonitosti svojih virov dohodkov:

- tako se po členu 222-39-1 kaznuje nezmožnost podati dokaze o zakonitosti premoženja, ki bi upravičili prihodke glede na življenjski slog osebe, medtem ko ta vzdržuje redne stike s kršiteljem ali kršitelji kaznivih dejanj prometa z mamili; kazen je 5 let zavora in 75,000 €;
- po členu 225-6 enako velja za osebo, ki se družijo s kršitelji, ki se ukvarjajo s prostitucijo; kazen je 7 let zavora in 150,000 €;
- po členu 225-12-5 enako velja za osebo, ki lahko vpliva na berače ali je z njimi v rednih stikih; kazen je 3 leta zavora in 45,000 €;
- po členu 321-6 enako velja za osebo, ki izvaja avtoriteto nad mladoletnikom, ki redno izvršuje kazniva dejanja ali prekrške proti premoženju drugih; kazen je 5 let zavora in 375,000 € ter se lahko dvigne še do polovice vrednosti protipravne koristi;
- po členu 450-2-1 enako velja za osebo, ki se družijo z osebami iz kriminalne združbe; kazen je 5 let zavora in 75,000 €.

5.5. NORVEŠKA

Norveška ima podobno ureditev kot Francija: odvzem celotnega premoženja se lahko izreče kot posledica obsodbe storilca za nekatere hujše oblike kaznivih dejanj ali kaznivih dejanj, storjenih v strnjem obdobju zaradi koristoljubja. Norveški kazenski zakon ¹⁹ št. 10 z dne 22. maja 1902, dopolnjen z zakonom št. 131 z dne 21. decembra 2005 v 34. členu določa, da se odvzame celotno premoženje, ki izvira iz kaznivih dejanj. Takšna odgovornost se lahko zmanjša, če je sodišče mnenja, da bi bil odvzem očitno nerazumno dejanje. Odvzem se lahko izreče tudi v primerih, ko kršitelj ni kaznovan, ker ni bil spoznan za odgovornega za svoja dejanja (psihične bolezni) ali mu ni bila dokazana krivda. Odvzem se izvrši nasproti osebi, ki je premoženje dobila neposredno zaradi kaznivega dejanja. Domneva se, da je premoženje prešlo v roke kršitelja, razen če le-ta z dokaznim standardom ravnotežja verjetnosti ("*balance of probabilities*") dokaže, da je premoženje v rokah druge osebe.

¹⁸ <http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006070719&dateTexte=20080716>

¹⁹ <http://www.ub.uio.no/cgi-bin/ujur/ulov/sok.cgi>

Po členu 34.a se lahko odredi razširjen odvzem, če je kršitelj spoznan za krivega storitve kaznivega dejanja take narave, da gre za upoštevanja vredno premoženje in je storil: a) eno ali več kaznivih dejanj, ki se jih lahko skupno kaznuje z zaporno kaznijo 6 ali več let zavora ali za poskus takih dejanj, ali b) vsaj enega kaznivega dejanja, ki se ga kaznuje z zaporno kaznijo 2 ali več let zavora, ali za poskus takšnega dejanja in je bil kršitelj v roku 5 let neposredno po storitvi prvega dejanja kaznovan za kaznivo dejanje take narave, da gre za upoštevanja vredno premoženje.

V primeru razširjenega odvzema se kršitelju odvzame celotno premoženje, razen če na osnovi verjetnosti dokaže, da je bilo premoženje zakonito pridobljeno. Pri razširjenem odvzemu premoženja se lahko odvzame tudi celotno premoženje kršiteljevega sedanjega ali bivšega zakonca / zunajzakonskega partnerja, razen če:

- a) gre za premoženje, ki je bilo pridobljeno pred sklenitvijo ali po razvezi zakonske zveze;
- b) sta premoženje pridobila vsaj 5 let pred storitvijo kaznivega dejanja, ki predstavlja osnovo za razširjen odvzem; ali
- c) kršitelj na osnovi ravnotežja verjetnosti dokaže, da je bilo premoženje pridobljeno na drugi osnovi, kot zaradi storitve kaznivega dejanja.

Če se je katerikoli del protipravnega premoženja ali njegove vrednosti po storitvi kaznivega dejanja prenesel na kakšno drugo osebo kot darilo ali če bi prejemnik moral razumeti povezavo med kaznivim dejanjem in premoženjem, ki je bilo nanj preneseno, se odvzame tudi to premoženje ali njegova vrednost. Če se lahko uporabi razširjen odvzem in je kršitelj prenesel premoženje na svoje sorodnike, se lahko premoženje ali njegova vrednost prejemniku odvzame, če organ pregona na osnovi ravnotežja verjetnosti dokaže, da gre za premoženje, ki je bilo pridobljeno zaradi s strani kršitelja storjenega kaznivega dejanja (člen 37.a).

5.6. FINSKA

Finski kazenski zakon²⁰ ima glede odvzema podobno ureditev kot norveški. Tretji člen 10. poglavja določa razširjen odvzem protipravnega premoženja - premoženje se lahko odvzame v celoti ali delno:

1) osebi, ki je bila spoznana za krivo storitve kaznivega dejanja, za katerega se lahko izreče kazen najmanj 4 let zavora in za poskus takšnega dejanja, za kaznivo dejanje pranja denarja, tihotapstva, prometa z mamili ali alkoholom;

(2) udeležencu pri storitvi zgoraj omenjenih kaznivih dejanj in osebi, v imenu katere ali v korist katere je bilo storjeno dejanje, in je dejanje takšne narave, da je lahko prišlo do upoštevanja vredne finančne koristi ter je obstajal razlog za prepričanje, da premoženje v celoti ali delno izhaja iz storitve kaznivega dejanja.

Celotni ali delni odvzem premoženja, ki izhaja iz gornjih dejanj, se lahko odredi tudi zoper osebo, ki je s storilcem v razmerju, ki ga določa zakon o povrnitvi premoženja na osnovi stečajnega premoženja (bližnja oseba), in zoper zasebnega podjetnika, družbo ali drugo korporacijo ali fundacijo, katere razmerje s storilcem je zajeto z zakonom o povrnitvi premoženja na osnovi stečajnega premoženja, če obstaja razlog za

²⁰ <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1889/en18890039.pdf>

prepričanje, da je bilo premoženje preneseno z namenom izognitve odvzemu ali odgovornosti. V slednjem primeru se odvzem ne sme odrediti, če je bilo premoženje preneseno pred več kot 5 leti od storitve kaznivega dejanja, zaradi katerega se lahko izreče razširjen odvzem.

Države se izven kazenskega postopka glede ostalih, predvsem težko dokazljivih kršitev zakonov, poslužujejo pravila o deljenem ali nižjem dokaznem bremenu. Gre za kazniva dejanja, kjer ni takoj vidnega storilca ali žrtve (o oškodovancu kot posamezniku ne moremo govoriti, ker ima ta bodisi "korist" od dejanja, bodisi se boji spregovoriti), na primer kazniva dejanja s področja korupcije, prometa z mamili, orožjem oz. organiziranega kriminala, terorizma in drugih hujših oblik kaznivih dejanj. Nižje dokazno breme v zvezi z odvzecom protipravne premoženjske koristi se tako pokaže kot primerna osnova za preprečevanje (nadaljnega financiranja) takšnih ravnanj.

6. PREDSTAVITEV SODELOVANJA JAVNOSTI:

Predlog ZOPNI-A je bil od 14. 10.2013 objavljen na spletni strani Ministrstva za pravosodje (http://www.mp.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predpisi_v_pripravi/).

1. Carinska uprava RS (CURS), Davčna uprava RS (DURS) sta svoje pripombe posredovali v skupnem odgovoru MF v medresorskem usklajevanju.

2. Urad RS za preprečevanje pranja denar (UPPD) je dne 18.10.2013 poslal odgovor, v katerem predlaga, da se spremeni drugi odstavek 18. člena ZOPNI (torej 10. člen Predloga ZOPNI-A) tako, da se doda tudi UPPD kot organ, ki je obveščen o ustavitvi finančne preiskave.

MP je predlagano spremembo sprejel kot izhaja iz 10. člena Predloga ZOPNI-A.

3. Informacijski pooblaščenec RS (IP) je svoje pripombe poslal dne 22.10.2013.

- Pripombo k četrtemu odstavku 27. člena predloga ZOPNI-A, v katerem je določeno, da se pri posameznih evidencah iz 43. člena lahko poleg podatkov iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena vodijo tudi drugi podatki o premoženju, ki so namenjeni njegovi identifikaciji ter podatki potrebni za zakonito in skrbno upravljanje s premoženjem. Ker se po mnenju IP vsi podatki o premoženju nanašajo na njegovega lastnika – toženo stranko v postopku odvzema nezakonito pridobljenega premoženja, gre tudi v tem primeru za osebne podatke. Če so ti "drugi podatki" tako pomembni, da sodijo v evidenco, jih je treba prepoznati, označiti in opredeliti v zakonu.

MP je pripombo sprejel in črtal predlagani 4. odstavek 28. člena Predloga ZOPNI-A (44. člen ZOPNI).

- IP je podal tudi pripombo k prvemu odstavku 30. člena Predloga ZOPNI-A, po katerem se mednarodno sodelovanje za namene tega zakona izvaja na podlagi mednarodnih sporazumov ali pravnih aktov EU, ki se v RS uporabljajo neposredno, če teh ni ali ne rešujejo odprtih vprašanj, se mednarodno sodelovanje izvaja na podlagi določb tega zakona. Poudarja, da zakoni RS zavezuje le naslovnike znotraj države, nikakor pa ne učinkujejo navzven – ne morejo zavezati npr. državnih organov druge države. Ker mednarodno sodelovanje v smislu določb tega zakona vključuje zagotavljanje pomoči pri iskanju, začasnem zavarovanju in odvzemu premoženja nezakonitega izvora, je očitno, da terja aktivnost organov na strani naslovnika – druge

države. IP predlaga, da se del določbe, ki predvideva mednarodno sodelovanje po določbah predloga ZOPNI-A, ko ni mednarodnih sporazumov, izpusti.

K tej pripombi MP daje naslednje pojasnilo: predlagatelj je izhajal iz izhodišča, da je treba v Predlogu ZOPNI-A določiti ustrezno pravno podlago za mednarodno sodelovanje. Zato je določil, da bo potekalo na podlagi mednarodnih sporazumov ali pravnih aktov EU, ki se v RS uporabljajo neposredno. Vendar je treba urediti tudi tiste primere, ko mednarodni sporazumi ali pravni akti EU, ki se v RS uporabljajo neposredno, določenega dejanskega stanja z vidika mednarodnega sodelovanja ne bodo urejali. Zato je predvidena subsidiarna uporaba ZOPNI v primeru mednarodnega sodelovanja. V vsakem primeru pa se uporaba ZOPNI pri mednarodnem sodelovanju nanaša samo na delovanje slovenskih organov in ne tudi tujih, v katere pristojnosti ne moremo poseči. Primerljiva je tudi ureditev mednarodne pravne pomoči z državami, ki niso članice EU, v Zakonu o kazenskem postopku (514. člen ZKP).

4. Okrožno sodišče v Ljubljani:

Uvodoma pojasnjujemo, da je Ministrstvo za pravosodje - po prejemu pripomb k prvotnemu osnutku Predloga ZOPNI-A s strani Okrožnega sodišča v Ljubljani - dne 23.10.2013 sklicalo sestanek s predstavniki Okrožnega sodišča v Ljubljani in Vrhovnega sodišča RS, na katerem so bile dogovorjene rešitve za vsa odprta vprašanja..

- K pripombi glede specializiranega oddelka Okrožnega sodišča v Ljubljani:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je v 98a. členu Zakona o sodiščih določeno, da sodišče, ki ima najmanj deset sodnikov, lahko organizira oddelke po pravnih področjih. Sodni oddelek se organizira za posamezno pravno področje, na katero je s polno obremenitvijo razporejenih najmanj pet sodnikov, oziroma najmanj deset zaposlenih (sodno osebje). Ne glede na prejšnja odstavka se oddelki lahko organizirajo pri vsakem okrožnem sodišču za družinskopravno področje, na sodiščih, ki imajo položaj višjega sodišča, in na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije. V skladu z navedenim, je torej vzpostavitev oziroma organizacija specializiranega oddelka v pristojnosti posameznega sodišča. Ob tem še dodajamo, da tudi na kazenskem področju niti materialni niti procesni predpis ne določata ali urejata specializiranih oddelkov, ki delujejo pri štirih okrožnih sodiščih po sedežih višjih sodišč. Na navedenem sestanku je bilo dogovorjeno, da bo ta tematika ponovno proučena v sklopu priprave novele Zakona o sodiščih.

- K pripombi glede nesorazmernega obremenjevanja pravnega oddelka Okrožnega sodišča v Ljubljani brez predhodne ocene kadrovske kapacitete in statistične primerjave obremenjenosti z zadevami na drugih sodiščih:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da Predlog ZOPNI-A ni primerna pravna podlaga za urejanje nesorazmerne obremenjenosti pravnega oddelka Okrožnega sodišča v Ljubljani. Ob tem še Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da so ZOPNI, v katerem je določena izključna pristojnost Okrožnega sodišča v Ljubljani, pripravili in v sprejem Državnemu zboru RS predlagali poslanci, torej Ministrstvo za pravosodje ni niti pripravilo niti predlagalo sedaj veljavnega zakona. Hkrati ocenjujemo, da sprememba izključne pristojnosti za odločanje o tožbah za odvzem premoženja nezakonitega izvora v trenutku, ko so šele vložene prve tožbe, ne bi bila ustrezna in je treba vsaj počakati na prve izkušnje v praksi sodišča – tako z vidika pričakovanega števila zadev kot tudi z vidika zapletenosti odločanja in vzpostavljanja sodne prakse. Z navedenim so se strinjali tudi predstavniki sodišča.

- K pripombi glede definiranja tožeče stranke v postopku po ZOPNI:

s predlagano spremembo v tretjem odstavku 7. člena ZOPNI (oziroma 4. člen Predloga ZOPNI-A) je določeno, da Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije zastopa Republiko Slovenijo kot tožečo stranko v postopku za odvzem premoženja nezakonitega ali v zvezi z njim. Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je s tem ustrezno upoštevana pripomba, da v osnutku novele ni dovolj jasno in nedvoumno določeno, kdo je tožeča stranka ter kdo jo zastopa.

- K pripombi glede uporabe določb ZPP o gospodarskih sporih v primeru pravne osebe kot tožene stranke:

v drugem odstavku 9. člena ZOPNI je določeno, da se v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravdni postopek, če ni s tem zakonom drugače določeno. V 1. točki prvega odstavka 481. člena ZPP je določeno, da pravila o postopku v gospodarskih sporih veljajo v sporih, v katerih je vsaka od strank katera od navedenih oseb: gospodarska družba, zavod, zadruga, država ali samoupravna lokalna skupnost. Upošteva se sprememba iz tretjega odstavka 7. člena ZOPNI (oziroma 4. člena ZOPNI-A), da Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije zastopa Republiko Slovenijo kot tožečo stranko v postopku za odvzem premoženja nezakonitega ali v zvezi z njim torej ni sporno, da se bo v opisanem primeru uporabljajo določbe dvaintridesetega poglavja ZPP o gospodarskih sporih, v kolikor ni v ZOPNI drugače določeno.

- K pripombi glede superiornosti postopka po ZOPNI nad drugimi postopku zoper lastnika spornega premoženja:

Ministrstvo za pravosodje ocenjuje, da so pravice upnikov ustrezno varovane s petim odstavkom (prej četrti odstavek) 33. člena ZOPNI, ki določa, da v dveh mesecih po pravnomočnosti sodbe o odvzemu premoženja nezakonitega izvora lahko upniki, ki so začeli postopke iz drugega odstavka tega člena, in tisti, ki imajo pravnomočno ugotovljene terjatve do lastnika premoženja ali pravice do ločenega poplačila iz odvzetega premoženja, predlagajo Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije poplačilo iz odvzetega premoženja, razen če so v času pridobitve upravičenja vedeli ali bi bili mogli vedeti, da je bilo premoženje pridobljeno nezakonito.

- K pripombi glede kratkega roka za pripombe:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je bil tako kratek rok (5 dni) postavljen na podlagi sklepa Odbora za pravosodje DZ z dne 7.10.2013, da mora biti Predlog ZOPNI-A še v oktobru 2013 posredovan na Vlado RS ter nato v zakonodajni postopek.

- K pripombi glede (ne)vabljenja in neudeležbe predstavnikov Okrožnega sodišča v Ljubljani na sestankih pri pripravi Predlog ZOPNI-A:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da sta bila na temo priprave novele ZOPNI sklicana dva sestanka. Prvi sestanek je potekal dne 2.1.2013 na Ministrstvu za notranje zadeve (MNZ). Sestanek je sklicalo MNZ in je potekal v prostorih MNZ, zato MP kot predlagatelj predloga zakona ne more komentirati odločitve o vabljenih organih. Drugi sestanek pa je potekal dne 14.1.2013 na takratnem Ministrstvu za pravosodje in javno upravo (MPJU). Na sestanek so bili dne 10.1.2013 vabljeni predstavniki MNZ, VDT RS, VS RS, MF, CURS, DURS, DPRS in Policije. Sestanka so se udeležili

predstavniki MPJU, VDT RS, SDT RS, MNZ, Policije in DURS, predstavniki VS RS oziroma sodišča, ki je izključno pristojno za odločanje o tožbah po ZOPNI, pa ne.

- K pripombi glede sodelovanja Okrožnega sodišča v Ljubljani pri pripravi novele ZOPNI-A:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je takratno MPJU prvič poslalo zaprosilo za pripombe in predloge glede novele ZOPNI dne 18.12.2012. Zaposilo je bilo poslano VS RS kot predstavniku sodstva (enako tudi VDT RS kot predstavniku državnega tožilstva). S strani Urada predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani smo dne 10.1.2013 dobili pripombe in predloge. Dne 18.7.2013 je bil osnutek novele ZOPNI-A posredovan v strokovno usklajevanje tako VS RS kot tudi izrecno Okrožnemu sodišču v Ljubljani, nanj smo dne 26.8.2013 prejeli pripombe in predloge s strani Urada predsednika.

Na podlagi navedenega Ministrstvo za pravosodje meni, da je bilo Okrožno sodišče v Ljubljani ustrezno udeleženo pri pripravi Predloga ZOPNI-A.

- K pripombi glede dodatne obremenitve Okrožnemu sodišču v Ljubljani s širitvijo pristojnosti (npr. izvršilne, nepravdne zadeve):

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je bilo glavno izhodišče pri pripravi novele ZOPNI povečanje učinkovitosti pri odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Tako je predlagatelj dobil predlog, da bi o vseh postopkih v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora odločal isti organ (konkretno SDT RS kot tožeča stranka). V tej smeri smo v predlogu novele predvideli, da bi na strani sodstva isto sodišče odločalo o vseh postopkih v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora (npr. ničnostne, izpodbojne tožbe). Vendar glede na pripombe, ki smo jih prejeli od Okrožnega sodišča v Ljubljani, ta sprememba ne bo sprejeta in se 4. odstavek 4. člena ZOPNI-A črta (prelagana sprememba 4. odstavka 7. člena ZOPNI), ker preveč posega v obstoječi sistem (prenos pristojnosti okrajnih sodišč na okrožna sodišča), kot je bilo dogovorjeno na sestanku dne 23.10.2013.

- K pripombi glede zalaganja sredstev iz proračuna (točka c pripomb Okrožnega sodišča v Ljubljani):

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da predlog, da se v 5. odstavku 26. člena izrecno zapiše, da se stroški postopka krijejo iz proračuna VDT RS (namesto iz državnega proračuna, kot je sedaj predlagano), ni v pristojnosti MP, ampak bi moral tudi MF podati svoje mnenje. Kolikor je znano MP, takšna praksa v drugih zakonih ne obstaja, saj je v RS sprejet sistem integralnega proračuna. Na sestanku dne 23.10.2013 je bilo dogovorjeno, da se ta sprememba (5. odstavek 26. člena) črta iz Predloga ZOPNI-A, kar pomeni, da bodo veljala splošna pravila ZPP o založitvi potrebnih stroškov. Glede na navedeno bo MP zaprosilo VDT RS in SDT RS za opredelitev finančnih posledic za proračun državnega tožilstva. Več o tem v rubriki "presoja finančnih posledic".

Po prejemu pripomb s strani VDT RS pa se je predlagatelj odločil, da vseeno ostane takšna dikcija (5. odstavek 26. člena) v Predlogu ZOPNI-A, ki pa se ustrezno dopolni. Kot so še navedli, predlagani peti odstavek v 15. členu Predloga ZOPNI-A pove, da se predujmi in stroški tožeče stranke začasno krijejo iz proračuna Republike Slovenije. Gre za stroške in predujme, ki jih mora po procesnem zakonu in po sklepu sodišča plačati tožeča stranka. Tožeča stranka pa je Republika Slovenija in ne državno tožilstvo (Specializirano državno tožilstvo). Sodišče v končni odločbi (sodbi) odloči (praviloma glede na uspeh v pravdi), katera stranka trpi stroške postopka in v kakšnem

obsegu. Ti, s končno sodno odločbo prisojeni stroški postopka, bodo verjetno prihodek proračuna RS, kar bo veljalo tudi za stroške zastopanja po odvetniški tarifi za zastopanje tožeče stranke Republike Slovenije s strani Specializiranega državnega tožilstva. Zastopanje s strani Specializiranega državnega tožilstva je v imenu in za račun principala, to je Republike Slovenije. Najbolj logična in sistemska je rešitev, da predujme in stroške tožeče stranke začasno krije sama tožeča stranka, to je Republika Slovenija. Ker tožečo stranko zastopa SDT RS, se pri neposrednem proračunskem uporabniku 4428 Specializirano državno tožilstvo RS odpre nova proračunska postavka, vsi predujmi in stroški postopka se nato založijo z nove proračunske postavke. Pri tem je nujno zagotoviti, da bodo predujmi in stroški plačani v rokih, ki jih določa zakon ali jih bo določilo sodišče, saj utegne imeti nespoštovanje rokov negativne posledice za uspeh v postopku (na primer dokaz se ne bo izvedel).

- K pripombi glede (ne)uporabe ZIZ v postopku začasnega zavarovanja in začasnega odvzema (2. odstavek 28. člena) - točka d pripomb Okrožnega sodišča v Ljubljani:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je tudi SDT RS poslalo pripombo v isti smeri. Ministrstvo za pravosodje je izhajalo iz stališča, ki je bilo izraženo v prvotno prejetih predlogih in pripombah, da se pri istem postopku uporabljajo določbe zakona iz kazenskega področja (ZKP) in civilnega področja (ZIZ). Glede na to, da ZOPNI predpisuje smiselno uporabo določb ZKP v zvezi z začasnim zavarovanjem, pa se pravzaprav tudi brez navedbe določb ZIZ te pravzaprav uporabljajo, saj nanje odkazuje že ZKP. Torej gre z navajanjem smiselnega sklicevanja na ZIZ v ZOPNI za »dvojno odkazovanje«, saj do istega rezultata pridemo že s sklicevanjem na ZKP. Ker so predstavniki Okrožnega sodišča v Ljubljani izpostavili ta problem v praksi, saj bi bilo črtanje sklicevanja na ZIZ v ZOPNI kljub temu problematično, je bil sprejet dogovor, da se tudi ta določba črta iz Predloga ZOPNI-A.

- K pripombi glede roka za odločitve o pravnih sredstvih - točka e pripomb Okrožnega sodišča v Ljubljani:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je pripomba utemeljena, zato je bil na sestanku dne 23.10.2013 sprejet dogovor, da se določi drugačna dikcija navedene določbe, in sicer sodišče v 8 dneh po prejemu predloga za začasno zavarovanje ali začasen odvzem odloči o predlogu, če odloča brez naroka; če oceni, da je potreben narok, pa v 8 dneh razpiše narok, nato pa odloči v 8 dneh po opravljenem naroku.

- K pripombi glede mednarodnega sodelovanja - točka f pripomb Okrožnega sodišča v Ljubljani:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da bo predlagani novi šesti odstavek 48. člena ZOPNI prenesen v nov člen, v 48. členu pa ustrezno urejena pristojnost SDT RS in sodišča v primeru potrebe po izvršitvi odločbe o odvzemu v tujini.

5. Vrhovno državno tožilstvo RS:

Ministrstvo za pravosodje je dne 18.10.2013 prejelo pripombe od VDT RS.

K pripombi k 1. členu Predloga ZOPNI-A:

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da se zaveda težavnosti ugotavljanja dejanske vrednosti v praksi, saj gre pri pojmu dejanske vrednosti za dejansko vprašanje, ki ga bo treba razrešiti s pomočjo sodnih izvedencev. Prav tako je to vprašanje na zakonski ravni težko rešiti – težava, da cenilci podajajo različne storitve po mnenju Ministrstva

za pravosodje ni zakonska kategorija, pač pa je na sodišču, da se odloči in argumentira, kateremu cenilcu verjame. Glede na navedeno Ministrstvo za pravosodje meni, da bo na obravnavano vprašanje morala odgovoriti sodna praksa.

K pripombi k 4. členu Predloga ZOPNI-A:

V zvezi s tem vprašanjem je Ministrstvo za pravosodje predvidelo rešitev kot izhaja iz dopolnjenega 4. člena Predloga ZOPNI-A, in sicer bo Republiko Slovenijo v postopku z izrednimi pravnimi sredstvi zastopalo Vrhovno državno tožilstvo RS.

K pripombi k 5. členu Predloga ZOPNI-A:

VDT RS opozarja na kratek rok za odreditev finančne preiskave iz drugega odstavka 10. člena ZOPNI (1 leto po pravnomočnosti sodbe ali ustavitvi kazenskega postopka ali po zavrženju obtožnega akta), ki je po svoji naravi prekluziven. Podobno meni tudi Okrožno državno tožilstvo v Mariboru (ODT MB), ki predlaga, da bi bil primeren rok 10 let. Po mnenju ODT MB 10 letni rok ne bi predstavljal prekomernega posega v pravice preiskovancev.

Ministrstvo za pravosodje meni, da je treba uskladiti drugi odstavek 10. člena ZOPNI z 57. členom ZOPNI, ki določa uporabo zakona. Ministrstvo za pravosodje je upoštevalo pripombo VDT RS in ODT MB kot izhaja iz 36. člena Predloga ZOPNI-A.

Glede pripombe VDT RS k sedmem odstavku 10. člena je Ministrstvo za pravosodje upoštevalo pripombo, tako da se predlog za uvedbo finančne preiskave zavrne s sklepom.

K pripombi k 8. členu Predloga ZOPNI-A:

VDT RS opozarja na nedoslednost med 8. členom Predloga ZOPNI-A (novim drugim odstavkom 15. člena ZOPNI) in tretjim odstavkom 18. člena, po katerem DURS po uradni dolžnosti obvesti državno tožilstvo o podatkih, ki dokazujejo sum storitve kaznivih dejanj; državno tožilstvo pa lahko te podatke uporabi kot dokaze v predkazenskih in kazenskih postopkih, ne da bi bili izpolnjeni pogoji po ZKP (kot je to določeno v 8. členu Predloga ZOPNI-A). VDT RS je mnenja, da se s tem daje večja teža davčnim postopkom kot pa postopku finančne preiskave po ZOPNI.

Ministrstvo za pravosodje je zaradi uskladitve določb novega drugega odstavka 15. člena ZOPNI in tretjega odstavka 18. člena ZOPNI ustrezno dopolnilo tretji odstavek 18. člena, kot izhaja iz 10. člena Predloga ZOPNI-A-

K pripombi k 9. členu Predloga ZOPNI-A:

VDT RS opozarja na določena odprta vprašanja glede ureditve novega 17a. člena, ki daje preiskovancu pravic do izjave po koncu finančne preiskave.

Ministrstvo za pravosodje je upoštevalo pripombe VDT RS, ODT MB ter SDT RS, ki so tudi opozorili na to določbo, in je citirani člen ustrezno spremenilo, kot izhaja iz novega 9. člena Predloga ZOPNI-A.

K pripombi k 13 in 21. členu Predloga ZOPNI-A:

Ministrstvo za pravosodje je navedeni pripombi VDT RS, ki sta pojasnilne narave, ustrezno preučilo.

6. Okrožno državno tožilstvo v Mariboru in Specializirano državno tožilstvo RS:

Vse pripombe navedenih državnih tožilstev je Ministrstvo za pravosodje preučilo in ustrezno upoštevalo v sklopu pripomb, ki jih je podalo VDT RS, saj se pripombe med seboj povezujejo.

Dodatno je Ministrstvo za pravosodje upoštevalo pripombi SDT RS k 17. in 31. členu Predloga ZOPNI-A. Tako se iz Predloga ZOPNI-A izpusti črtanje uporabe Zakona o izvršbi in zavarovanju, kot je bilo prvotno predlagano v 17. členu Predloga ZOPNI-A. V četrtem odstavku 30. člena Predloga ZOPNI-A (sedaj 31. člen ZOPNI-A) se daje pristojnost za mednarodno sodelovanje Vrhovnemu državnemu tožilstvu RS namesto Specializiranemu državnemu tožilstvu RS; gre z uskladitev z drugim odstavkom 206. člena Zakona o državnem tožilstvu.

7. Predstavitev Koalicijskega usklajevanja:

Gradivo ni bilo predstavljeno koaliciji, zato tudi ni koalicijsko usklajeno, izhaja pa novela ZOPNI iz koalicijske pogodbe.

7. PREDSTAVITEV MEDRESORSKEGA USKLAJEVANJA:

1. Ministrstvo za notranje zadeve:

- MNZ je dne 18.10.2013 poslal pripombo k 5 členu Predlogu ZOPNI-A, kjer so predlagali, da se dopolni tretji odstavek k 10. členu ZOPNI, ki se glasi:

»(3) O odreditvi finančne preiskave pristojni državni tožilec obvesti DURS, CURS, Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja in policijo.«.

S tem se uskladi tretji odstavek 5. člena Predloga ZOPNI -A z drugim odstavkom 5. člena Predloga ZOPNI-A, kjer je eden od predlagateljev finančne preiskave tudi UPPD. Z dopolnjenim tretjim odstavkom se o odreditvi finančne obvesti tudi UPPD.

- MNZ je poslal tudi pripombo k 5. členu Predloga ZOPNI-A, in sicer k novemu sedmemu odstavku. MNZ predlaga, da se nov sedmi odstavek 10. člena ZOPNI dopolni z besedilom: »in o tem obvesti predlagatelja finančne preiskave.«.

Predlagatelj je predlog MNZ sprejel, tako da je ustrezno dopolnil nov sedmi odstavek 5. člena Predloga ZOPNI-A, ki se sedaj glasi:

»(7) Če niso podani pogoji za uvedbo finančne preiskave, pristojni državni tožilec zavrže predlog za uvedbo finančne preiskave in o tem obvesti predlagatelja finančne preiskave.«.

Kljub temu ima MP pomislek o smiselnosti takšne ureditve, saj predlagatelj finančne preiskave nima pravnega sredstva zoper odločitev pristojnega državnega tožilca, ki je pri svoji odločitev popolnoma neodvisen. Poleg tega - primerjalno s kazenskim postopkom - državno tožilstvo pri zavrženju ovadbe ne obvešča ovaditelja. Kot je navedel MNZ, bo povratna informacija predlagatelju finančne preiskave prispevala h kvalitetnejšemu podajanju predlogov za uvedbo nadaljnjih finančnih preiskav. MP je zavzel stališče, da je predlagana dopolnitev primerna zaradi pomanjkanja prakse na tem področju.

- Pripomba k 9 členu Predloga ZOPNI-A je bila redakcijske narave in ustrezno upoštevana.

- Glede pripombe k 16. členu ZOPNI, da se prvi odstavek spremeni, tako da se glasi:

»Podatkom, pridobljenim v finančni preiskavi, se določi stopnja tajnosti skladno z zakonom, ki ureja tajne podatke.«

MNZ meni, da vsi podatki in dokumenti, ki se pridobijo v finančni preiskavi ne izpolnjujejo pogojev, ki jih 5. člen Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06 – UPB2, 9/10 in 60/11) določa za določitev tajnega podatka. Ker dosedanja ureditev vnaprej določa, da so tajni vsi podatki pridobljeni v finančni preiskavi, MNZ predlaga, da se prvi odstavek 16. člena spremeni tako, da se bo stopnja tajnosti podatkom, pridobljenih v finančni preiskavi določila skladno z Zakonom o tajnih podatkih, torej takrat kadar bodo izpolnjeni pogoji iz 5. člena Zakona o tajnih podatkih.

MP meni, da takšna sprememba ni smiselna. Ob tem pojasnjuje, da je v prvem odstavku 9. člena ZOPNI določeno, da se v postopku finančne preiskave smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja kazenski postopek, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Na sestanku s predstavniki MNZ, ki je potekal 25.10.2013, je bilo dogovorjeno, da MNZ od obravnavane pripombe odstopa in se strinja z veljavno ureditvijo, saj ta ne zahteva posebnega določanja tajnosti, ampak so podatki tajni že na podlagi zakonske določbe.

- MNZ je tudi opozorilo na navajanje posameznih pristojnih organov (npr. DURS, CURS), predvsem v luči priprave skupna finančna služba. Zato predlagajo, da se besedi DURS in CURS nadomestita s skupnim nazivom "organ pristojen za davke" ter "organ, pristojen za carine".

MP meni, da ni smiselno v zakonu navajati državnih organov, ki še niso ustanovljeni, saj gre za bodoče negotovo dejstvo, kar tudi z nomotehničnega vidika ni sprejemljivo. Poleg tega bo najverjetneje zakon, s katerim bosta združena DURS in CURS v prehodnih določbah uredil prehodni režim, tako da s tega vidika ni problematično izvrševanja določb ZOPNI z vidika pristojnih organov. Glede predloga, da bi v ZOPNI namesto besede "DURS" navedli "organ, pristojen za davke", ter namesto "CURS" navedli "organ, pristojen za carine", predlagatelj pojasnjuje, da se v veljavnem besedilu ZOPNI beseda DURS pojavi 11 krat, beseda CURS pa 12 krat. Tudi zato je po mnenju predlagatelja nesmiselno spreminjati naziv posameznega organa, ki v času sprejema novele ZOPNI še vedno obstaja.

2. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo:

MGRT je dne 15.10.2013 poslalo odgovor, da nima vsebinskih pripomb na Predlog ZOPNI-A. Opozorili so samo na redakcijsko napako k 9. členu Predloga ZOPNI-A (enako kot MNZ), ki je bila ustrezna popravljena.

3. Ministrstvo za finance:

- MF je dne 16.10.2013 poslal odgovor, da bo poslal pripombe do 22.10.2013 zaradi kompleksnosti zadeve in vpliva na davčne predpise ter na izvajanje pristojnosti davčnih in carinskih organov. Ob tem so opozorili na določbe glede rokov v Poslovníku Vlade

RS za medresorsko usklajevanje. Dne 23.10.2013 je nato MF poslal vsebinske pripombe na Predlog ZOPNI-A.

- MF je dal pripombo k 37. členu veljavnega ZOPNI, in sicer predlaga spremembo 5. točke, tako da bi se glasila:

»5. za druge nepremičnine, ministrstvo, pristojno za pravosodje«.

Ob tem so navedli, da so v 37. členu določeni organi, ki so pristojni za hrambo in upravljanje začasno zavarovanega, začasno odvzetega in odvzetega premoženja nezakonitega izvora. Spremembo organa se predlaga zaradi neobstoja Javnega nepremičninskega sklada.

MP predlagane spremembe ne bo upošteval in daje naslednjo obrazložitev. Javni nepremičninski sklad je bil ustanovljen z Aktom o ustanovitvi Javnega nepremičninskega sklada. RS. Ta pa je bil sprejet na podlagi določbe 36. člena Zakona o Javnem nepremičninskem skladu (Uradni list RS, št. 86/10). S prejemom Zakona o slovenskem državnem holdingu ([Uradni list RS, št. 105/2012](#) - ZSDH) je v skladu z določbo 43. člena prenehal veljati Zakona o Javnem nepremičninskem skladu. Ni pa prenehal veljati Akt o ustanovitvi Javnega nepremičninskega sklada. RS, ki v tretjem odstavku 3. členu določa, da je ministrstvo, pristojno za področje dela sklada, ministrstvo, pristojno za upravo. V skladu z veljavnim Zakonom o državni upravi, je področje uprave dodeljeno pod MNZ, področje ravnanja s stvarnim premoženjem države pa je dodeljeno MP, zato MP takšnega predloga ni sprejelo.

V 37. členu spremenjenega Zakona o državni upravi ([Uradni list RS, št. 47/2013](#) - ZDU-1G) je določena pristojnost ministrstva za pravosodje, pod katero sodijo naslednja področja:

Ministrstvo za pravosodje opravlja naloge na področjih organizacije in statusa sodišč, državnega tožilstva, državnega pravobranilstva in ustavnega sodišča, nadzora nad poslovanjem državnega tožilstva in državnega pravobranilstva ter druge vrste z zakonom določenih pravosodnih nadzorov, civilnega in kaznovalnega prava, sodnih postopkov, alternativnega reševanja sporov, pravosodne uprave, odvetništva, notariata, izvrševanja kazenskih sankcij, varstva osebnih podatkov, mednarodne pravne pomoči in mednarodnega pravosodnega sodelovanja v civilnih in kazenskih zadevah, e-pravosodja, systemskega urejanja gospodarskih javnih služb ter naloge na področju systemskega urejanja ravnanja s stvarnim premoženjem države in lokalnih skupnosti, načrtovanja in koordiniranja prostorskih potreb pravosodnih organov in organov državne uprave, vodenja investicij za potrebe dveh ali več organov državne uprave oziroma za potrebe posameznega organa državne uprave na podlagi pooblastila in druge naloge na področju ravnanja s stvarnim premoženjem v skladu z zakonom ali aktom vlade.

V skladu z 37. členom ZDU-1G, se 23. člen Predloga ZOPNI-A (5. točka 37. člena ZOPNI) spremeni, tako da se glasi:

»5. za druge nepremičnine, organ, pristojen za ravnanje s stvarnim premoženjem države.«.

- MF je predlagal tudi spremembo 28. člena Predloga ZOPNI-A (spremeni se 44. člen ZOPNI), ki je bila v celoti sprejeta kot izhaja iz obrazložitve k posameznim členom.

- MF je Predlog ZOPNI-A posredoval tudi DURS kot organu v sestavi, ki je obvestil MF, da nima pripomb na Predlog ZOPNI-A, ker so z davčnega vidika v Predlogu ZOPNI-A upoštevane vse pripombe in predlogi, ki jih je DURS posredoval v sklopu predhodnega strokovnega usklajevanja.

4. Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo:

SVZ je dne 24.10.2013 obvestil MP, da bo SVZ, z vidika svojih pristojnosti, pregledala zakon v roku, ki ga ima na voljo v skladu z 10. členom Poslovnika Vlade Republike Slovenije.

8. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

8.1 Administrativne in druge posledice:

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

/

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov: /

8.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike: /

8.3 Presoja posledic na gospodarstvo: /

8.4 Presoja posledic na socialnem področju: /

8.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja: /

8.6. Presoja posledic na druga področja: /

II. BESEDILO ČLENOV:

1. člen

V Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11) se v drugem odstavku 2. člena črta besedilo »ali so vedeli ali bi morali vedeti, da je nanje preneseno premoženje nezakonitega izvora«.

2. člen

V 5. točki 4. člena se črta besedilo », in je vedela ali bi bila mogla vedeti, da je bilo premoženje pridobljeno na nezakonit način«.

9. točka se spremeni tako, da se glasi:

»9. Lastnik je oseba, ki ima ali se v pravnem prometu izkazuje kot imetnik premoženjske pravice.«.

3. člen

Prvi odstavek 5. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Premoženje je nezakonitega izvora, če ni dokazano, da je bilo pridobljeno iz zakonitih dohodkov oziroma na zakonit način.«.

V drugem odstavku se za besedo »oseba« doda vejica in besedilo »zoper katero teče postopek po tem zakonu,«, črta pa se besedilo »iz prejšnjega odstavka«.

4. člen

V prvem odstavku 7. člena se na koncu doda besedilo », pri čemer sodeluje s pristojnim državnim tožilcem Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SDT RS).«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) SDT RS zastopa Republiko Slovenijo kot tožečo stranko v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora ali v zvezi z njim. V postopku z izrednimi pravnimi sredstvi zastopa Republiko Slovenijo Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije.«.

5. člen

V 1. točki prvega odstavka 10. člena se za besedo »podani« doda besedilo »ali so bili podani«.

V 2. točki prvega odstavka 10. člena se črta besedilo »kar policija z obrazloženimi razlogi za sum navede v ovadbi«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Predlog za finančno preiskavo z obrazloženimi razlogi za sum lahko poda tudi policija, Davčna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: DURS), Carinska uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: CURS) ali Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) O odreditvi finančne preiskave pristojni državni tožilec obvesti DURS, CURS, Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja in policijo.«.

Dosedanji drugi odstavek, ki postane četrti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Državni tožilec lahko pod pogoji iz prvega odstavka tega člena odredi finančno preiskavo zoper osebo, zoper katero je tekel predkazenski ali kazenski postopek za kataloško kaznivo dejanje najkasneje v enem letu po pravnomočnosti sodbe ali po pravnomočni ustavitvi kazenskega postopka ali po zavrženju obtožnega akta.«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane peti odstavek, se za besedo »storjeno« doda beseda »očitano«, za besedo »dejanje« pa se doda besedilo "ter vse do vložitve tožbe po tem zakonu.«.

Dosedanji četrti odstavek postane šesti odstavek.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Če niso podani pogoji za uvedbo finančne preiskave, pristojni državni tožilec zavrne predlog za uvedbo finančne preiskave in o tem obvesti predlagatelja finančne preiskave.«.

6. člen

V 12. členu se besedilo »Carinske uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu CURS)« nadomesti z besedo »CURS«.

7. člen

V 13. členu se besedilo »Davčne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu DURS)« nadomesti z besedo »DURS«.

8. člen

Drugi odstavek 15. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Dokazi in drugo gradivo, pridobljeno v postopku finančne preiskave po tem zakonu, se smejo uporabiti v predkazenskem ali kazenskem postopku le, če so bili pri njihovi pridobitvi izpolnjeni vsi pogoji, ki jih zahteva zakon, ki ureja kazenski postopek.«.

9. člen

Za 17. členom se doda nov 17.a člen, ki se glasi:

»Pravica do izjave
17.a člen

(1) Pred vložitvijo tožbe po prvem odstavku 26. člena tega zakona, povabi pristojni državni tožilec preiskovanca na državno tožilstvo, ki je uvedlo finančno preiskavo, da se preiskovancu omogoči vpogled v zbrane podatke iz finančne preiskave. V vabilu se navede razlog vabljenja. Če se povabilu odzove, seznanjeni državni tožilec preiskovanca z rezultati finančne preiskave in s pravico izjaviti se o zbranih podatkih ter predlagati dokaze.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka sestavi pristojni državni tožilec zapisnik o naroku, v katerega vpiše izjavo preiskovanca. Zapisnik, podpisan s strani preiskovanca in pristojnega državnega tožilca, se pošlje sodišču ob vložitvi tožbe.

(3) Če se preiskovanec ne odzove vabilu, ga ni dopustno ponovno vabiti.«.

10. člen

V drugem odstavku 18. člena se besedilo »DURS in CURS« nadomesti z besedilom »DURS, CURS, Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja in policijo«.

V zadnjem stavku tretjega odstavka 18. člena se pika črta ter doda naslednje besedilo: » , če so bili izpolnjeni vsi pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja kazenski postopek.«.

11. člen

V prvi alineji prvega odstavka 20. člena se besedno zvezo »podani so« nadomesti z besedilom »je bilo v predkazenskem ali kazenskem postopku ugotovljeno, da so podani ali so bili podani«.

12. člen

V 21. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Sklep iz drugega odstavka tega člena se nemudoma pošlje pristojnemu organu oziroma osebi, ki ga izvrši. Sklep se vroči lastniku in SDT RS. «.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, se za besedo »pooblaščenca« doda besedi »izmed odvetnikov«.

13. člen

Za 21. členom se doda nov 21.a člen, ki se glasi:

»Varščina
21.a člen

(1) Lastnik premoženja nezakonitega izvora lahko predlaga, da namesto začasno zavarovanega ali začasno odvzetega premoženja nezakonitega izvora plača varščino, če bo s tem dosežen namen tega zakona.

(2) Varščina se določi v denarnem znesku, ki je namenjen zavarovanju odvzema premoženja nezakonitega izvora in ustreza višini tožbenega zahtevka za odvzem premoženja nezakonitega izvora ter za povračilo stroškov hrambe in upravljanja pristojnemu organu.

(3) Za pogoje in postopek plačila varščine se smiselno uporablja zakon, ki ureja izvršbo in zavarovanje.«

14. člen

V 25. členu se na koncu doda besedilo », ter določbe kazenskega zakonika glede odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem ali zaradi njega«.

15. člen

V 26. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pravdni postopek za odvzem premoženja nezakonitega izvora se začne s tožbo, ki jo tožeča stranka vloži zoper lastnika kot toženo stranko.«.

V drugem odstavku se za besedo »priložiti« doda besedilo »listine iz drugega odstavka 17.a člena tega zakona, «.

Dodata se nova tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»(3) Sodišče je dolžno izvod kopije tožbe za odvzem premoženja nezakonitega izvora nemudoma posredovati DURS.

(4) Stroški zastopanja tožeče stranke v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora ali v zvezi z njim se obračunavajo po predpisu, ki ureja odvetniško tarifo.

(5) Predujmi in stroški tožeče stranke se vnaprej izplačajo iz proračuna Republike Slovenije pri proračunskem uporabniku SDT RS, pozneje pa se izterjajo od tistih, ki so jih po določbah zakona, ki ureja pravdni postopek, dolžni poravnati.«.

16. člen

V tretjem odstavku 27. člena se besedilo »izkaže za verjetno« v obeh primerih nadomesti z besedo »dokaže«.

17. člen

Prvi odstavek 28. člena se nadomesti z besedilom: «Če je državni tožilec predlagal odreditev ali podaljšanje začasnega zavarovanja ali začasnega odvzema premoženja v pravnem postopku, sodišče odloči o razpisu naroka v osmih delovnih dneh od prejema predloga. O predlogu nato odloči v osmih delovnih dneh po opravljenem naroku, če naroka ne opravi pa v osmih delovnih dneh od prejema predloga. Enak rok velja za odločitev o pravnih sredstvih.«.

18. člen

Drugi odstavek 29. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Narok za glavno obravnavo sodišče razpiše najkasneje v treh mesecih po prejemu odgovora na tožbo.«.

19. člen

V drugem odstavku 31. člena se doda nova 2. točka, ki se glasi :

»2. ime, priimek in naslov tožene stranke, «.

Dosedanje 2., 3., 4. in 5. točka drugega odstavka postanejo 3., 4., 5. in 6. točka drugega odstavka.

20. člen

Za prvim odstavkom 32. člena se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

"(2) Pravne posledice iz prejšnjega odstavka nimajo učinka v primeru izdaje sodbe pred potekom roka za podajo izjavo o vstopu v pravdo."

21. člen

Prvi odstavek 33. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Po začetku pravnega postopka za odvzem premoženja nezakonitega izvora se na nepremičnem premoženju, ki je predmet tožbenega zahtevka, ne more začeti postopek odmere davka na promet nepremičnin ter davka na darila.«

Doda se nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Po začetku pravnega postopka za odvzem premoženja nezakonitega izvora se na premoženju, ki je predmet tožbenega zahtevka, ne more začeti postopek izvršbe, zavarovanja, poplačila zemljiškega dolga, stečaja, likvidacije, izbrisa pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije ali prenehanja po skrajšanem postopku zaradi poplačila pravnomočno ugotovljenih terjatev do lastnika premoženja.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se doda nov drugi stavek, ki se glasi: »Sklep o prekinitvi postopka izda sodišče prve stopnje.«.

Dosedanji tretji odstavek, ki postane četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Od začetka pravnega postopka se do pravnomočne odločitve prekine tek zastaralnih rokov in zakonskih rokov za opravo dejanj v postopkih iz prvega in drugega odstavka tega člena.".

Dosedanji četrti in peti odstavek postaneta peti in šesti odstavek.

22. člen

Za prvim odstavkom 34. člena se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če premoženja iz prejšnjega odstavka ni mogoče odvzeti, se odvzame premoženje, ki ustreza vrednosti premoženja nezakonitega izvora, ali varščina, če je bila dana, ali se naloži lastniku ali drugemu prejemniku koristi, da mora plačati denarni znesek, ki ustreza tej vrednosti.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

23. člen

V 1. točki 37. člena se besedilo »Agencija za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije« nadomesti z besedilom »organ pristojen za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije, v skladu z zakonom, ki ureja upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije«.

5. točka se spremeni, tako da se glasi:

»5. za druge nepremičnine, organ, pristojen za ravnanje s stvarnim premoženjem države.«.

24. člen

V drugem odstavku 38. člena se za besedo »proda« doda besedilo »v skladu z določbo drugega odstavka 40. člena tega zakona,«.

25. člen

V drugem odstavku 40. člena se za besedo »države« doda besedilo: », zakona, ki ureja davčni postopek«.

26. člen

V drugem odstavku 41. člena se beseda »odstavka« nadomesti z besedo »člena«.

27. člen

Prvi odstavek 43. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Za namene zagotavljanja zakonitega izvrševanja začasnega zavarovanja, začasnega odvzema in odvzema premoženja nezakonitega izvora ter varnosti pravnega prometa organ, pristojen za hrambo in upravljanje začasno zavarovanega oziroma začasno odvzetega premoženja, vodi evidenco začasno zavarovanega premoženja oziroma začasno odvzetega premoženja nezakonitega izvora.«.

V drugem odstavku se za besedo "premoženja" doda besedilo "v skladu z namenom iz prejšnjega odstavka".

V tretjem odstavku se beseda »evidenci« nadomesti z besedo »evidence«, za besedo "člena" v prvem stavku pa se doda besedilo "v skladu z namenom iz prvega odstavka tega člena".

V petem odstavku se črta besedo "vsebino".

28. člen

44. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Vsebina evidenc
44. člen

(1) Evidence iz prejšnjega člena tega zakona vsebujejo podatke o premoženju, ki je predmet zavarovanja oziroma odvzema, podatke o lastnikih in imetnikih drugih pravic na tem premoženju ter podatke o odločbah, izdanih po tem zakonu in o vrsti, trajanju in načinu zavarovanja oziroma odvzema premoženja.

(2) V evidencah iz 43. člena tega zakona se vodijo naslednji osebni in drugi podatki o lastnikih in imetnikih drugih pravic na premoženju, ki je predmet zavarovanja oziroma odvzema:

- osebno ime
- rojstni podatki (dan, mesec, leto, kraj)
- EMŠO, za tujega državljan pa številko osebnega dokumenta,
- naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča ali drug zakoniti naslov,
- davčna številka,
- državljanstvo
- podatki o zakonitem zastopniku (ime, priimek, firma, sedež, pravnoorganizacijska oblika)
- podatki o izdanih odločbah (opr. št., datum izdaje, vrsta ukrepa)
- podatki o vrsti, trajanju in načinu začasnega zavarovanja in odvzema premoženja
- podatki o zaznambah, bremenih in drugih omejitvah, opozorilih ali znakih, ki imajo pomen za pravni promet ali dejansko stanje,
- podatek o vrsti in fazi postopka
- podatek o vrednosti premoženja

(3) Evidence iz 43. člena se vodijo ločeno, glede na posamezno obliko začasno zavarovanega oziroma začasno odvzetega premoženja in vsebujejo zlasti naslednje podatke:

1. evidenca kmetijskih zemljišč, kmetij in gozdov (parcelna številka nepremičnine in oznaka katastrske občine, v kateri se nahaja, kot je vpisana v zemljiškem katastru);

2. evidenca drugih nepremičnin (parcelna številka nepremičnine in oznaka katastrske občine, v kateri se nahajajo, kot je vpisana v zemljiškem katastru; identifikacijska številka objekta ali dela objekta, tako kot je vpisana v katastru stavb, če pa se objekt v ta kataster ne vpisuje, drug enolični identifikacijski znak, s katerim se ta objekt vpisuje v uradni evidenci takih objektov; ulica, hišna številka, kraj in pošta, kjer se nahaja objekt);

3. evidenca premičnega premoženja:

- zaloge (parcelna številka nepremičnine in oznaka katastrske občine, v kateri se nahajajo, kot je vpisana v zemljiškem katastru; identifikacijska številka objekta ali dela objekta, tako kot je vpisana v katastru stavb, če pa se objekt v ta kataster ne vpisuje, drug enolični identifikacijski znak, s katerim se ta objekt vpisuje v uradni evidenci takih objektov; ulica, hišna številka, kraj in pošta, kjer se nahaja objekt);

- oprema (parcelna številka nepremičnine in oznaka katastrske občine, v kateri se nahaja oprema, kot je vpisana v zemljiškem katastru; identifikacijska številka objekta ali dela objekta, tako kot je vpisana v katastru stavb, če pa se objekt v ta kataster ne

vpisuje, drug enolični identifikacijski znak, s katerim se ta objekt vpisuje v uradni evidenci takih objektov; ulica, hišna številka, kraj in pošta, kjer se nahaja objekt);

- motorna in tirna vozila, motorna kolesa ter prikolice in polprikolice (številka vozila (številka šasije), registrska označba, s katero so vozila vpisana v referenčnem registru, znamka, vrsta in kategorija ter komercialna oznaka, leto izdelave, datum prve registracije).

- živali (za goveda: identifikacijska številka, s katero je žival vpisana v referenčnem registru, spol, pasma, datum rojstva; za kopitarje, identifikacijska številka, s katero je žival vpisana v referenčnem registru);

- druge premičnine (vrsta premičnine, opis, količina in merska enota, ocenjena vrednost).

4. evidenca lastniških vrednostnih papirjev:

- oznako vrste vrednostnega papirja, identifikacijske podatke o izdajatelju, podatek, ali je vrednostni papir imenski ali prinosniški, skupno število izdanih vrednostnih papirjev, vpisanih v centralni register, če se vrednostni papir glasi na nominalni znesek: skupni nominalni znesek izdanih vrednostnih papirjev, vpisanih v centralni register, datum vpisa vrednostnega papirja v centralni register

- za nematerializirane delnice se poleg podatkov iz prejšnje alineje vpisujejo še naslednji podatki: oznaka razreda delnice, nominalni znesek, na katerega se glasi, ali oznako, da gre za kosovno delnico, podatek, ali imetniku daje glasovalno pravico, če ima značilnost prednostne delnice, tudi vsebino prednostne pravice ali prednostnih pravic imetnika.

5. evidenca drugega finančnega premoženja (denarna sredstva, terjatve, dolžniški vrednostni papirji ter delnice in deleži na kapitalu pravnih oseb, druge naložbe v pravne osebe in drugi finančni instrumenti ter podatki o znesku zaseženih sredstev, valuti, datum nakazila na račun Uprave Republike Slovenije za javna plačila oziroma Banke Slovenije, znesek natečenih obresti, valuta natečenih obresti;

6. evidenca drugega začasno zavarovanega, začasno odvzetega oziroma odvzetega premoženja.

29. člen

Doda se nov 44.a. člen, ki se glasi:

»Rok hrambe
44.a člen

(1) Podatki iz evidenc, ki jih določa 43. člen, se hranijo še šest mesecev po pravnomočnosti sklepa o ustavitvi finančne preiskave, sklepa o prenehanju začasnega zavarovanja ali začasnega odvzema premoženja nezakonitega izvora oziroma sodne odločbe iz 34. člena, nato se brišejo.«.

30. člen

V drugem odstavku 46. člena se za besedo "obrestmi" naredi pika ter doda naslednji stavek: "Republika Slovenija odstopi lastniku obresti v enaki višini kot jih je ustvarila v času hrambe in upravljanja s kupnino."

31. člen

48. člen se spremeni, tako da se glasi:

»Splošna določba
48. člen

(1) Mednarodno sodelovanje za namene tega zakona se izvaja na podlagi mednarodnih sporazumov ali pravnih aktov EU, ki se v RS uporabljajo neposredno. Če teh ni ali ne rešujejo odprtih vprašanj, se mednarodno sodelovanje izvaja na podlagi določb tega zakona.

(2) Mednarodno sodelovanje v smislu določb tega zakona vključuje zagotavljanje pomoči pri iskanju, začasnem zavarovanju in odvzemu premoženja nezakonitega izvora.

(3) Zaposilo za mednarodno sodelovanje v zvezi s pomočjo pri iskanju premoženja nezakonitega izvora v tujini sestavi državno tožilstvo, ki vodi postopek finančne preiskave, po vložitvi tožbe za odvzem premoženja nezakonitega izvora pa Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije.

(4) Organ, pristojen za mednarodno sodelovanje v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora v tujini, je Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije.

(5) Pristojnost državnega tožilstva oziroma sodišča pri mednarodnem sodelovanju v zvezi s pomočjo pri iskanju ali začasnem zavarovanju premoženja nezakonitega izvora v Republiki Sloveniji se določi v skladu s predpisi, ki urejajo mednarodno pravno pomoč v kazenskih zadevah.

(6) Sodišče, pristojno za mednarodno sodelovanje v zvezi odvzemom premoženja nezakonitega izvora v Republiki Sloveniji, je Okrožno sodišče v Ljubljani.«.

32. člen

Spremeni se 50. člen, tako da se glasi:

»Posredovanje prošnje
50. člen

Če mednarodni sporazum ali pravni akt EU, ki se v RS uporablja neposredno, ne določata drugače, se prošnje domačih in tujih organov pošiljajo po diplomatski poti. «.

33. člen

V prvem odstavku 51. člena se pred besedo »Prošnja« doda besedilo »Če mednarodna pogodba ali neposredno uporabljiv pravni akt EU ne določata drugače,«, beseda »prošnja« pa se zapiše z malo začetnico.

V tretjem odstavku se za besedo »izvora« doda besedilo »v tujini«.

34. člen

54. člen se spremeni, tako se glasi:

»Izvršitev odločbe o odvzemu premoženja nezakonitega izvora
54. člen

(1) Premoženje nezakonitega izvora v Republiki Sloveniji se odvzame, ko pristojni organ tuje države sodišču predloži pravnomočno odločbo o odvzemu premoženja nezakonitega izvora v svoji državi.

(2) Za postopek priznanja in izvršitve se uporabljajo določbe zakona, ki ureja priznanje in izvršitev tujih sodnih odločb v civilnih zadevah, če mednarodni sporazum ali pravni akt EU, ki se v RS uporablja neposredno, ne določata drugače.

(3) Z odvzetim premoženjem nezakonitega izvora se postopa po določbah tega zakona, če ni z mednarodnimi pogodbami ali pravnimi akti EU, ki se v RS uporabljajo neposredno določeno kaj drugega.«.

35. člen

Za prvim odstavkom 57. člena se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Za zadeve iz prejšnjega odstavka ne velja rok iz četrtega odstavka 10. člena tega zakona.«.

36. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu:

Predlagana določba ukinja subjektivno okoliščino, da je oseba vedela oziroma bi morala vedeti, da je nanjo preneseno premoženje nezakonitega izvora, kot pogoj za odvzem tega premoženja. Subjektivni pogoj dobrovernosti prejemnikov kot alternativni pogoj za odvzem premoženja nezakonitega izvora namreč ni smiseln – njim se tako premoženje (če je bilo nanje preneseno) odvzame, če je bil prenos brezplačen ali za plačilo, ki ne ustreza dejanski vrednosti. V primeru, ko so plačali dejansko vrednost (ne glede na to, ali so vedeli, da gre za premoženje nezakonitega izvora), pa se ta vrednost (v denarju ali drugem premoženju ustrezne vrednosti) odvzame izvornemu imetniku premoženja nezakonitega izvora. Glede na navedeno nejasnost bi tak pogoj v praksi močno otežil dokazovanje in s tem učinkovitost postopka po tožbi zaradi odvzema premoženja nezakonitega premoženja.

Namen ZOPNI je, da se zaradi pravne varnosti tretjim osebam premoženje odvzame le, če je bilo nanje preneseno neodplačno oz. za plačilo, ki ne ustreza dejanski vrednosti (kar izhaja tudi npr. iz 27. člena, ki govori le o dokazovanju neodplačnosti prenosa, ne pove pa ničesar o dobri veri), zato je potrebno, da se tudi glede na besedilo 2. člena izključi možnosti odvzema osebam, ki so premoženje pridobile odplačno in za realno vrednost. To zaradi pravne varnosti na vsak način mora veljati za

dobroverne pridobitelje (taka je tudi ureditev izjem od načela "*nemo plus juris*" v SPZ in ZZK-1).²¹ Postavlja pa se vprašanje, ali naj to velja tudi za slaboverne pridobitelje. V takih primerih tudi v skladu s SPZ veljaven prenos lastninske pravice zaradi slabovernosti resda ni mogoč, vendar pa denimo v primeru odplačnega prenosa na ožjega družinskega člana ni pričakovati, da bo neveljavnost prenosa v stvarnopravnem smislu kdorkoli uveljavljal. Od prvotnega pridobitelja premoženja nezakonitega izvora je moč terjati protivrednost, ki jo je prejel za preneseno premoženje (podobno kot je to urejeno v 75. členu KZ-1, sedaj tudi v novem oziroma dopolnjenem 25 členu ZOPNI). 4. odstavek 75. člena KZ-1 pa pri prenosu take premoženjske koristi na sorodnike storilca kaznivega dejanja določa, da se jim premoženje ne odvzame, če dokažejo, da so zanj plačali dejansko vrednost. Pri tem velja opozoriti tudi na 3. odstavek 75. člena KZ-1, ki postavlja dodatni pogoj slabovernosti (»če so vedeli ali bi bili mogli vedeti, da je bila pridobljena s kaznivim dejanjem ali zaradi njega«) celo za odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, osebam, na katere je bila prenesena brezplačno ali za plačilo, ki ne ustreza dejanski vrednosti.

K 2. členu:

Predlagana je sprememba definicije pojma pravni naslednik oziroma pravna naslednica tako, da slednji zaradi smiselno enakih razlogov kot pri obrazložitvi k 1. členu, opušča pogoj subjektivne okoliščine, da je premoženje, ki ga je pravni naslednik podedoval, nezakonitega izvora.

Predlagana je tudi sprememba definicije pojma lastnik, ki je sedaj opredeljen kot oseba, ki ima ali se v pravnem prometu izkazuje kot imetnik premoženjske pravice. Premoženjska pravica je pravica, ki je prenosljiva in katere vrednost je mogoče izraziti v denarju (22. člen SPZ). Predmet odvzema premoženja nezakonitega izvora so lahko le pravice, zato veljavna definicija, ki pojem lastnika navezuje na razpolaganje s premoženjem, ni dovolj jasna oziroma najboljša, saj ni jasno ali je pojem »razpolaga« mišljen v smislu enega od upravičenj, ki jih daje lastninska pravica ali pa v smislu pravnega razpolaganja s premoženjem nezakonitega izvora. Premoženjska pravica je torej vsaka pravica, ki se lahko izrazi v denarju, mednje pa spadajo predvsem stvarne pravice (lastninska pravica in druge izvedene stvarne pravice), obligacijske pravice

²¹ Slovenska ureditev stvarnega prava pozna tudi izjeme od načela "*nemo plus juris*". V 64. členu SPZ je urejena izjema za pridobitev lastninske pravice na premoženjih. Lastninska pravica na premoženju se pridobi, tudi če prenosnik ni imel pravice razpolagati s stvarjo, če je pridobitelj v trenutku izročitve v dobri veri in če je pridobil stvar na podlagi odplačnega pravnega posla in so izpolnjeni drugi pogoji iz 40. člena SPZ; poleg tega so določeni trije mogoči načini pridobitve, ki omogočajo tako pridobitev lastninske pravice: nakup na javni dražbi, če prenosnik daje v okviru svoje dejavnosti takšne premoženja v promet ali če je prenosnik pridobil premoženje v posest po volji njenega lastnika. To pomeni, da tudi tak lahko veljavno prenese lastninsko pravico na ukradeni stvari, v kolikor jo pod pogoji iz 64. čl. SPZ proda dobrovernemu kupcu.

Za promet z nepremičninami pa velja načelo zaupanja v zemljiško knjigo (10. člen SPZ): kdor v pravnem prometu pošteno ravna in se zanese na podatke o pravicah, ki so vpisane v zemljiški knjigi, zaradi tega ne sme trpeti škodljivih posledic. Dobrovernost pridobitelja nepremičnine torej temelji predvsem na njegovem zaupanju v podatke iz zemljiške knjige. V kolikor kupi nepremičnino od osebe, ki je kot lastnik vpisana v zemljiško knjigo in se ne zaveda morebitnih okoliščin "*frauduloznega*" vpisa tega lastnika v zemljiško knjigo, bo kupec pridobil lastninsko pravico na nepremičnini. V tem smislu načelo "*nemo plus iuris*" tudi pri prometu z nepremičninami dobrovernemu kupcu ne prepreči pridobitve lastninske pravice. V zvezi s tem opozarjam tudi na določbo 3. odstavka 244. člena ZZK-1, ki izključuje možnost izbrisne tožbe proti dobrovernim osebam, v katerih korist je bila pridobitev oziroma izbris pravice vknjižen oziroma predznanovan z učinkom pred trenutkom, od katerega učinkuje zaznamba izbrisne tožbe. Ni moč izključiti, da bi se oseba, ki je nepremično sicer pridobila nezakonito, uspela vpisati v zemljiško knjigo in nato nepremičnino odsvojiti dalje dobrovernemu kupcu.

(terjatve, oblikovalne pravice itd.), korporacijske pravice (delnice oziroma poslovni deleži), vrednostni papirji ter pravice intelektualne lastnine.

K 3. členu:

Predlagana sprememba opredeljuje bolj jasno definicijo premoženja nezakonitega izvora, in sicer kot premoženje, ki ni bilo pridobljeno na podlagi zakonitih dohodkov oziroma na zakonit način. Iz veljavnega 5. člena pa je bila opuščena navezava na razloge za sum, da je imetnik premoženja nezakonitega izvora storil kataloško kaznivo dejanje, saj je to dejstvo relevantno predvsem z vidika procesne predpostavke za uvedbo postopka po ZOPNI, nima pa to dejstvo nobenega vpliva na sam (ne)obstoj premoženja nezakonitega izvora. Posledično zadošča, da je pogoj obstoja razlogov za sum, da je oseba storila kataloško kaznivo dejanje, urejen v 10. in 20. členu, ki opredeljujeta pogoje za začetek finančne preiskave oziroma pogoje za odredbo začasnega zavarovanja premoženja nezakonitega izvora. Spremenjeni prvi odstavek 5. člena tako sedaj vsebuje (pozitivno) definicijo premoženja nezakonitega izvora, ki ji v drugem odstavku sledi pravna domneva glede obstoja premoženja nezakonitega izvora.

K 4. členu:

Ker je za vložitev tožbe pristojno Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije, je smiselno, da v primeru, ko postopek finančne preiskave vodi pristojni državni tožilec, ki sicer vodi predkazenski ali kazenski postopek, slednji že v fazi finančne preiskave sodeluje s Specializiranim državnim tožilstvom, ki bo vložilo tožbo za odvzem premoženja nezakonitega izvora pred sodiščem. Kljub možni razlagi, da je to mogoče že ob sedanjem besedilu veljavnega zakona, predlagatelj zaradi jasnosti to izrecno ureja v dopolnjenem prvem odstavku.

Veljavni 7. člen zakona določa pristojne organe le glede faze vodenja postopka finančne preiskave (državno tožilstvo), glede odločanja v zvezi z začasnim zavarovanjem odvzema in začasnim odvzemom premoženja nezakonitega izvora (sodišče, ki je pristojno za odločanje v predkazenskem ali kazenskem postopku) ter za postopek za odvzem premoženja nezakonitega izvora (Okrožno sodišče v Ljubljani). Ne določa pa, kateri organ je pristojen za vlaganje tožbe in zastopanje Republike Slovenije kot tožeče stranke v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora. S predlagano spremembo se zato v novem tretjem odstavku zaradi jasnosti, celovitosti in večje koherentnosti zakona izrecno določa, da je za vlaganje tožbe in zastopanje Republike Slovenije kot tožeče stranke v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora ali v zvezi z njim pristojno Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije (smiselno podobno kot je to določeno v prvem odstavku 7. člena Zakona o državnem pravobranilstvu). Tako tretji odstavek daje jasno pooblastilo Specializiranemu državnemu tožilstvu za zastopanje Republike Slovenije kot tožeče stranke v pravnem postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora ali v zvezi z njim, poleg tega daje Vrhovnemu državnemu tožilstvu pooblastilo za zastopanje Republike Slovenije v postopku z izrednimi pravnimi sredstvi.

V praksi bo v postopku odvzema premoženja nezakonitega izvora prej ali slej prišlo tudi do primerov, ko bo pristojni državni tožilec vložil tudi druge tožbe (npr. izpodbojno, ničnostno) ali bo sodeloval v drugih civilnih postopkih (npr. nepravdni, izvršilni). Sedaj veljavni zakon teh vprašanj ni urejal, zato se dodatno v tretjem odstavku določa pristojnost SDT glede vseh postopkov, ki so v zvezi s postopkom po ZOPNI.

K 5. členu:

Najprej se v 1. točki prvega odstavka 10. člena doda besedilo "ali so bili podani" (smiselno enako kot v 1. točki prvega odstavka 20. člena ZOPNI), in sicer se tako

izrecno določi, da se obstoj razlogov za sum nanaša tako na fazo predkazenskega ali kazenskega postopka (v primeru, ko se istočasno vodi tudi postopek finančne preiskave po ZOPNI), kot tudi na fazo finančne preiskave (ko se finančna preiskava naknadno opravlja samostojno po že izpeljanem predkazenskem ali kazenskem postopku).

S predlagano spremembo v drugem odstavku se določa, da lahko predlog za uvedbo finančne preiskave državnemu tožilstvu poda tudi policija, Davčna uprava Republike Slovenije, Carinska uprava Republike Slovenije oziroma Urad za preprečevanje pranja denarja. Prav navedeni organi lahko namreč v okviru izvajanja svojih zakonskih pristojnosti najpogosteje ugotovijo okoliščine, ki kažejo na to, da so izpolnjeni pogoji za uvedbo postopka po tem zakonu, zato je smiselno, da se določi, da imajo v tem primeru možnost podati predlog za uvedbo finančne preiskave, o tem predlogu pa v skladu s prvim odstavkom odloči državni tožilec.

Ker s predlagano spremembo predlog za uvedbo postopka finančne preiskave lahko poleg policije podajo tudi DURS, CURS in Urad za preprečevanje pranja denarja, se v 2. točki veljavnega prvega odstavka 10. člena briše del določbe, ki določa, da policija z obrazloženimi razlogi za sum navede okoliščine iz 2. točke, in se ta obveznost predlagatelja določi v novem drugem odstavku. V primeru, ko predlog za uvedbo finančne preiskave državnemu tožilstvu poda drug organ kot policija, bodo okoliščine iz prvega odstavka namreč v predlogu navedli ti organi (in ne samo policija, kot je bilo določeno sedaj).

Nadalje se s predlagano spremembo četrtega odstavka jasneje določa, da gre v primeru postopka za odvzem premoženja nezakonitega izvora za civilni postopek, kar pomeni, da se lahko postopek po tem zakonu uvede oziroma teče neodvisno od ugotovljene krivde oziroma morebitne oprostilne sodbe za kataloško kaznivo dejanje. Določeno je, da lahko državni tožilec finančno preiskavo zoper osebo, zoper katero je tekel kazenski postopek za kataloško kaznivo dejanje, odredi najkasneje v enem letu po: 1. pravnomočnosti (oprostilne, obsodilne) sodbe, 2. po pravnomočno ustavljenem kazenskem postopku, ali 3. po zavrženju obtožnega akta (v tem primeru lahko ni bili podan utemeljen sum za vložitev obtožnega akta, so pa podani razlogi za sum za uvedbo finančne preiskave ali utemeljeni razlogi za sum za zavarovanje premoženja po 20. členu ZOPNI). ZKP določa tudi situacije, ko ne pride do (obsodilne, oprostilne, zavrnilne) sodbe, temveč do zavrženja obtožnega akta (352. člen ZKP, 278. člen ZKP – zlasti v zvezi z 284. čl. ZKP bi lahko tudi pri kataloških kaznivih dejanjih prišlo do zavrženja). Zato se tudi v ZOPNI v skladu z ZKP določi možnost uvedbe finančne preiskave poleg po ustavitvi postopka, tudi po zavrženju obtožnega akta.

S predlagano spremembo petega odstavka se želi izrecno poudariti, da se finančna preiskava opravi za obdobje petih let pred letom, v katerem je bilo storjeno očitano kataloško kaznivo dejanje ter vse do vložitve tožbe po tem zakonu. Ob zdajšnjem zakonskem besedilu se je postavilo vprašanje, ali je predmet finančne preiskave samo premoženje, ki ga je preiskovanec pridobil v obdobju petih let pred storitvijo očitane kaznivega dejanja. Sedaj je nedvoumno, da se lahko opravi finančno preiskavo tudi nad premoženjem, ki ga je preiskovanec pridobil v času od storitve očitane kaznivega dejanja do vložitve tožbe po tem zakonu.

Dodatno se v novem sedmem odstavku določi obveznost pristojnega državnega tožilca v primeru, da ne odredi uvedbe finančne preiskave po podanem predlogu iz drugega odstavka. Glede vprašanja "pravnega sredstva" zoper odločitev državnega tožilca, predlagatelj meni, da je to ustrezno urejeno v ZDT-1 in z internimi pravili tožilstva smiselno enako kot v primerih zavrženja ovadbe. Glede na načelo oportunitete v

skladu z ZKP in ustavno pravico neodvisnosti državnih tožilcev, predlagatelj meni, da ni smiselno podeliti pristojnosti do pravnega sredstva upravičenim predlagateljem iz drugega odstavka. Dobijo pa navedeni predlagatelji povratno informacijo od državnega tožilstva, saj jih mora pristojni državni tožilec obvestiti o zavrnitvi predloga za uvedbo finančne preiskave.

K 6. členu:

Sprememba je redakcijske narave.

K 7. členu:

Sprememba je redakcijske narave.

K 8. členu:

Predlagana sprememba je pojasnilne narave, tako da se jasneje določi, da se dokazi in drugo gradivo, pridobljeno v postopku finančne preiskave po tem zakonu smejo uporabiti v predkazenskem ali kazenskem postopku le, če so bili pri njihovi pridobitvi izpolnjeni vsi pogoji, ki jih zahteva zakon, ki ureja kazenski postopek. Načelna prepoved uporabe dokazov in drugega gradiva pridobljenega v postopku po ZOPNI za namene drugih postopkov torej ostaja, razen v primeru, ko so bili sicer pri njihovi pridobitvi izpolnjeni pogoji po Zakonu o kazenskem postopku.

K 9. členu:

S predlagano spremembo se preiskovancu omogoča seznaniti se z zbranimi podatki v finančni preiskavi ter predlagati svoje dokaze, saj je narok obvezen. Gre za varstvo ustavno zagotovljene pravice do kontradiktornosti (latinsko "*audiatur et altera pars*"). S tem se daje preiskovancu možnost, da še pred vložitvijo tožbe in začetkom sodnega postopka poda svoja stališča in dokaze o (ne)zakonitem izvoru svojega premoženja. V ta namen je z zakonom predviden narok, ki se opravi na pristojnem državnem tožilstvu, ki je uvedlo finančno preiskavo, na katerem pristojni državni tožilec seznanj preiskovanca z ugotovitvami iz finančne preiskave in mu omogoči, da poda argumentacijo in dokaze o izvoru premoženja nezakonitega izvora. Takšna določba je potrebna tako z vidika pristojnega državnega tožilca, saj bi informacije, ki bi jih dobil od preiskovanca lahko preveril in bi bile pomembne za odločitev državnega tožilca o vložitvi tožbe, kot tudi z vidika preiskovanca, da mu je dana pravica izjaviti se o vseh podatkih iz finančne preiskave. Nenazadnje, je potrebno ta institut sprejeti tudi z vidika odgovornosti Republike Slovenije po 45. členu ZOPNI.

K 10. členu:

S predlagano spremembo se določa, da se poleg CURS in DURS o ustavitvi finančne preiskave obvesti tudi UPPD in policijo. S tem se omogoča, da tudi policija in UPPD pridobita povratne informacije glede uspešnosti posameznih finančnih preiskav, kar omogoča izvedbo analiz postopkov in delovanja policije v okviru postopkov finančnih preiskav.

Pri spremembi tretjega odstavka 18. člena gre za uskladitev s spremembo iz 8. člena Predloga ZOPNI-A.

K 11. členu:

Predlagana sprememba je pojasnilne narave, tako da sedaj jasno izhaja, da se začasno zavarovanje premoženja nezakonitega izvora lahko odredi tudi v primeru, ko je bila kasneje ali med postopkom po ZOPNI izrečena oprostilna sodba. Ta sprememba se torej vnaša zaradi možnosti, da se finančna preiskava uvede tudi še po oprostilni pravnomočni sodbi, pri kateri o utemeljenih razlogih za sum ni več mogoče govoriti (ne bis in idem – obdolženec je spoznan za nedolžnega in je v smislu

kazenskega postopka očiščen vsakršnega suma). Za legitimacijo finančne preiskave je tako treba navesti, da so utemeljeni razlogi za sum v kazenskem postopku (pred potencialno oprostilno sodbo) vendarle bili podani. Postopek odvzema premoženja nezakonitega izvora je civilni postopek, ki teče neodvisno od izida postopka za kataloško kaznivo dejanje, ki se očita (oziroma je bilo očitano) osebi, zoper katero se uvede postopek po ZOPNI. Stališče, da izrek (nepravnomočne) oprostilne sodbe ne preprečuje odreditve zavarovanja je bilo sprejeto tudi v sodni praksi,²² s predlagano spremembo pa se to stališče še bolj jasno vnaša v zakonsko določbo 20. člena zakona. Za odreditev začasnega zavarovanja je tako bistveno, da je bilo v predkazenskem ali kazenskem postopku ugotovljeno, da so podani oziroma da so bili podani razlogi za sum, da je oseba storila kataloško kaznivo dejanje (t.i. očitek kriminalnega življenjskega stila).

K 12. členu:

Novi četrti odstavek 21. člena določa, da se sklep o začasnem zavarovanju nemudoma pošlje pristojnemu organu oziroma osebi, ki ga izvrši. Nato se sklep vroči lastniku in Specializiranemu državnemu tožilstvu Republike Slovenije.

Poleg tega se v petem odstavku izrecno določi, da se lastniku lahko določi pooblaščenca samo izmed odvetnikov. V postopku začasnega zavarovanja se uporabljajo določbe ZKP, ki pa o pooblaščencah vsebuje zelo malo določb. ZKP določa le, da je lahko zagovornik obdolženca le odvetnik, medtem ko lastnosti pooblaščenca (ki si ga lahko vzameta npr. zasebni tožilec in oškodovanec) načeloma ne določa oziroma iz drugega odstavka 97. člena ZKP izhaja, da ni treba, da je pooblaščenec odvetnik (razen za mladoletnega oškodovanca, ki mu pooblaščenca postavi sodišče po uradni dolžnosti izmed odvetnikov – 65(3) ZKP). Ker naj bi sodišče (začasne) pooblaščenca načeloma postavljalo izmed odvetnikov (še zlasti pa je to primerno v primerih postopkov v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora), se to izrecno zapiše tudi v 21. členu ZOPNI.

K 13. členu:

Novi 21.a člen uvaja institut varščine, ki je urejen tudi Zakon o izvršbi in zavarovanju, ki se na podlagi drugega odstavka 35. člena ZOPNI smiselno uporablja tudi za izvrševanja odločb o začasnem zavarovanju odvzema, začasnem odvzemu, hrambi in upravljanju začasno odvzetega premoženja in o odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Predvideno je plačilo varščine, in sicer bo lahko lastnik premoženja nezakonitega izvora predlagal, da namesto začasnega zavarovanja ali izročitve začasno odvzetega premoženja nezakonitega izvora plača varščino v določenem denarnem znesku, vendar samo, če bo s tem dosežen namen tega zakona. S tem se uvaja institut varščine, vendar pa samo v primeru, da se s tem doseže namen zakona, to je odvzem premoženja nezakonitega izvora. S tem se preprečuje, da bi lastnik zlorabljal ta institut in se tako izognil odvzemu premoženja nezakonitega izvora, in sicer v smislu da bi bila že sama varščina del premoženja nezakonitega izvora. Drugače povedano, namesto izročitve premoženja nezakonitega izvora se kot varščina lahko da samo premoženje zakonitega izvora. Varščina se določi v denarnem znesku, ki je namenjen zavarovanju vrnitve začasno zavarovanega ali začasno odvzetega in ustreza višini tožbenega zahtevka ter za povračilo stroškov hrambe in upravljanja pristojnemu organu. Za pogoje in postopek plačila varščine se smiselno uporablja zakon, ki ureja izvršbo in zavarovanje.

²² Letno poročilo Vrhovnega državnega tožilstva za leto 2012.
http://www.dt-rs.si/uploads/porocilo_2012_internet.pdf.

Upošteva je spremembo drugega odstavka 34. člena, se lahko s sodbo odvzame varščina, če premoženja nezakonitega izvora ni mogoče odvzeti.

K 14. členu:

Predlagana sprememba določa, da se za začasno zavarovanje odvzema premoženja nezakonitega izvora in za začasen odvzem premoženja nezakonitega izvora smiselno uporabljajo tudi določbe Kazenskega zakonika glede odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem ali zaradi njega.

Po analogiji s prvim odstavkom 75. členom KZ-1 je tako omogočeno, da se lahko v primeru, ko premoženja nezakonitega izvora osebi, zoper katero teče postopek po ZOPNI, ni mogoče začasno zavarovati ali začasno odvzeti (npr. ker ga je odtujila neznani osebi, ga je skrila, ga je za realno vrednost odsvojila dobroverni tretji osebi ali pa gre za odvzem nepremičnine v tujini), začasno zavaruje ali začasno odvzame premoženje, ki ustreza vrednosti premoženja nezakonitega izvora. Lahko pa se po analogiji z drugim odstavkom 75. člena KZ-1 v začasno zavarovanje naloži plačilo denarnega zneska. Prav tako se po smiselni uporabi tretjega odstavka 75. člena lahko začasno zavaruje ali začasno odvzame premoženje oseb, na katere je bilo premoženje nezakonitega izvora preneseno pod pogoji, ki jih določa ZOPNI (t. j. brezplačno ali za plačilo, ki ne ustreza dejanski vrednosti; subjektivni pogoj, da je oseba vedela ali bi mogla vedeti, da je premoženje nezakonitega izvora, pa je po novem opuščen iz razlogov, navedenih v obrazložitvi k 1. členu).

K 15. členu:

S predlagano spremembo se izrecno določa, da se postopek odvzema premoženja nezakonitega izvora začne z vložitvijo tožbe tožeče stranke (kot je to določeno v tretjem odstavku 7. člena je to Republika Slovenija, zastopa pa jo SDT). Prav tako se jasno določi, da se tožba vloži zoper lastnika kot toženo stranko. Iz veljavne ureditve namreč ne izhaja jasno, kdo sta tožeča in tožena stranka v sodnem postopku odvzema premoženja nezakonitega izvora, torej ali je to posamezen državni tožilec kot fizična oseba ali Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije kot državni organ, kar pa je bistvenega pomena tudi z vidika plačila stroškov in predujmov ter plačila sodnih taks. Dodatno je določeno, da se stroški tožeče stranke v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora ali v zvezi z njim obračunavajo po predpisu, ki ureja odvetniško tarifo. Predujmi in stroški tožeče stranke pa se začasno krijejo iz proračuna Republike Slovenije.

Predlagani peti odstavek v 15. členu predloga novele ZOPNI-A pove, da se predujmi in stroški tožeče stranke vnaprej izplačajo iz proračuna Republike Slovenije pri proračunskem uporabniku SDT RS, pozneje pa se izterjajo od tistih, ki so jih po določbah zakona, ki ureja pravdni postopek, dolžni poravnati. Gre za stroške in predujme, ki jih mora po procesnem zakonu in po sklepu sodišča plačati tožeča stranka. Tožeča stranka pa je Republika Slovenija, ki jo zastopa Specializirano državno tožilstvo RS. Sodišče v končni odločbi (sodbi) odloči (praviloma glede na uspeh v pravdi), katera stranka trpi stroške postopka in v kakšnem obsegu. Ti, s končno sodno odločbo prisojeni stroški postopka, bodo prihodek proračuna RS, kar bo veljalo tudi za stroške zastopanja po odvetniški tarifi za zastopanje tožeče stranke Republike Slovenije s strani Specializiranega državnega tožilstva RS.

Glede na določbo drugega odstavka 9. člena ZOPNI, se v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravdni postopek (v nadaljevanju: ZPP). V skladu z določbo 7. člena ZPP morajo stranke navesti vsa dejstva, na katera opirajo svoje zahtevke, in predlagati dokaze, s katerimi se ta dejstva dokazujejo. Poleg tega vsaka stranka predhodno sama krije stroške, ki jih

povzroči s svojimi dejanji (152. člen ZPP). Poleg tega 153. člen ZPP določa, da kadar stranka predlaga izvedbo dokaza, mora po nalogu sodišča založiti znesek, potreben za stroške, ki bodo nastali z izvedbo dokaza. Če predlagata izvedbo dokaza obe stranki, sodišče odloči, da naj za stroške potrebni znesek založita obe stranki po enakih delih.

Poleg tega je dodana obveznost sodišča, da kopijo tožbe nemudoma pošlje DURS-u.

K 16. členu:

S predlagano spremembo se standard odločanja v sodnem postopku odvzema premoženja nezakonitega izvora prilagaja standardu, ki sicer velja za odločanje v pravnem postopku.

Stopnja verjetnosti, kot je predpisana sedaj, ni v skladu s temeljnim načelom odločanja v pravnem postopku, in sicer da sodišče odloči, katera dejstva se štejejo za dokazana po svojem prepričanju na podlagi vestne in skrbne presoje vsakega dokaza posebej in vseh dokazov skupaj ter na podlagi uspeha celotnega postopka. Nadalje je sprememba potrebna tudi zaradi uskladitve z načelom obrnjenega dokaznega bremena iz 5. člena tega zakona.

K 17. členu:

S predlagano spremembo se dopolni postopanje sodišča ob prejemu predloga državnega tožilca, s katerim je predlagal odreditev ali podaljšanje začasnega zavarovanja ali začasnega odvzema premoženja v pravnem postopku. Po spremenjeni ureditvi mora sodišče odločiti o razpisu naroka v osmih dneh po prejemu predloga. Pri tem sodišče v skladu z določbami ZKP samo presodi, ali bo razpisalo narok ali ne. V kolikor bo razpisalo narok, mora nato o predlogu odločiti v osmih dneh po opravljenem naroku, če pa naroka ne bo razpisalo, mora o predlogu odločiti v osmih dneh po prejemu predloga.

K 18. členu:

S predlagano spremembo se briše možnost razpisa pripravjalnega naroka, ki ga zakon o pravnem postopku ne pozna več. Prav tako predlagatelj izrecno ni predvidel razpisa poravnalnega naroka v skladu z določbami ZPP, saj ocenjuje, da namen tega zakona ni poravnavanje strank, ampak odvzem premoženja nezakonitega izvora. Ostaja pa izrecno poudarjeno načelo hitrosti postopka.

K19. členu:

S predlagano spremembo se pri vsebini oklica doda nova 2. točka, na podlagi katere se pri oklicu objavi tudi ime, priimek in naslov tožene stranke. S tem bo zadoščeno samemu namenu oklica, saj bodo lahko na tak način 3. osebe uveljavljale svoje pravice. Težko si je predstavljati, da bi 3. osebe lahko učinkovito uveljavljale svoje pravice na podlagi oklicnega postopka, v katerem bi bilo navedeno samo domnevno premoženje nezakonitega izvora, ne pa tudi njegov lastnik. Takšna ureditev je primerljiva z oklici v postopkih zaradi insolventnosti, kjer je zakona predvidel (2. odstavek 155. člena in 2. odstavek 243. člena v zvezi z 242. členom ZFPPIPP) objavo identifikacijskih znakov o dolžniku (ime, priimek in naslov).

K 20. členu:

S predlagano spremembo se ureja situacija v primeru, ko so izpolnjeni pogoji za izdajo zamudne sodbe, pa ne sovpadajo roki, v katerih sodišče (teoretično) že lahko izda sodbo in roki za podajo izjavo tretjih oseb o vstopu v pravdo iz 3. točke drugega odstavka 31. člena. 31. člen ZOPNI namreč določa, da sodišče z oklicem takoj po prejemu tožbe obvesti tretje osebe iz prvega odstavka 30. člena tega zakona, ki niso znane, o začetku postopka odvzema; slednje pa morajo v treh mesecih po objavi oklica

podati izjavo o vstopu v pravdo. Če torej sodišče postopa zelo hitro in tožbo takoj po prejemu pošlje v odgovor, toženec v 30-dnevnem roku ne odgovori, sodišče pa takoj izda zamudno sodbo, je lahko zamudna sodba (teoretično) izdana v nekaj več kot mesecu dni, ko 3-mesečni rok za podajo izjave tretjih oseb o vstopu v pravdo sploh še ni potekel. Zato se doda nov drugi odstavek, ki določa da pravne posledice iz prvega odstavka 32. člena v primeru izdaje sodbe pred potekom roka nimajo učinka za osebe, ki udeležbo prijavijo znotraj roka, ampak po izdaji sodbe.

K 21. členu:

S predlagano spremembo se določa, da se po začetku pravnega postopka za odvzem premoženja nezakonitega izvora na nepremičnem premoženju, ki je predmet tožbenega zahtevka, ne more začeti le postopek odmere davka na promet nepremičnin ter davka na darila. Po veljavni ureditvi je po začetku pravnega postopka za odvzem premoženja nezakonitega izvora onemogočen prav vsakršen davčni postopek, torej tudi odmera akontacije dohodnine od katastrskega dohodka, od dohodka dajanja stanovanja v najem ali pa odmera nadomestila za stavbno zemljišče, kar pa ni smiselno.

V novem drugem odstavku se redakcijsko popravi, da se zoper lastnika premoženja (ne pa zoper premoženje) ne more začeti postopek izvršbe, zavarovanja, stečaja, likvidacije, izbrisa pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije ali prenehanja po skrajšanem postopku. Poleg tega se doda tudi, da se ne more začeti postopek poplačila zemljiškega dolga, saj s tem skuša preprečiti zlorabe lastnikov, ki ustanavljajo zemljiški dolg in skušajo z zemljiškimi pismi onemogočiti odvzem premoženja nezakonitega izvora.

Od začetka pravnega postopka se do pravnomočne odločitve prekine tudi tek zastaralnih rokov in zakonskih rokov za opravo dejanj v postopkih iz prvega in drugega odstavka tega člena.

Dodatno se v drugem odstavku, ki postane tretji odstavek določa, da mora o prekinitvi postopka sodišče prve stopnje izdati sklep.

K 22. členu:

Predlagani novi drugi odstavek 34. člena pojasnjuje, da se v primeru, če premoženja nezakonitega izvora ni mogoče odvzeti (ker je slednje bilo npr. skrito), s sodbo odvzame premoženje, ki ustreza vrednosti premoženja nezakonitega izvora, ali se vzame varščina, če je bila dana, ali se naloži lastniku ali drugemu prejemniku koristi, da mora plačati denarni znesek, ki ustreza tej vrednosti. Ta določba po mnenju predlagatelja pride v poštev tudi v primeru, ko je lastnik premoženja nezakonitega izvora le-tega odtujil neznani osebi ali ga je za realno vrednost odsvojil dobroverni tretji osebi ali pa gre za odvzem nepremičnine v tujini.

K 23. členu:

Sprememba je redakcijske narave, saj je bila Agencija za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije s sprejetjem Zakona o slovenskem državnem holdingu ukinjena.

Javni nepremičninski sklad je bil ustanovljen z Aktom o ustanovitvi Javnega nepremičninskega sklada RS. Ta pa je bil sprejet na podlagi določbe 36. člena Zakona o Javnem nepremičninskem skladu (Uradni list RS, št. 86/10). S prejemom Zakona o slovenskem državnem holdingu ([Uradni list RS, št. 105/2012](#) - ZSDH) je v skladu z določbo 43. člena prenehal veljati Zakona o Javnem nepremičninskem skladu. Ni pa prenehal veljati Akt o ustanovitvi Javnega nepremičninskega sklada RS, ki v tretjem

odstavku 3. členu določa, da je ministrstvo, pristojno za področje dela sklada, ministrstvo, pristojno za upravo. V skladu z veljavnim Zakonom o državni upravi, je področje uprave dodeljeno pod MNZ, področje ravnanja s stvarnim premoženjem države pa je dodeljeno MP.

V 37. členu spremenjenega Zakona o državni upravi ([Uradni list RS, št. 47/2013](#) - ZDU-1G) je določena pristojnost ministrstva za pravosodje, pod katero sodijo naslednja področja:

Ministrstvo za pravosodje opravlja naloge na področjih organizacije in statusa sodišč, državnega tožilstva, državnega pravobranilstva in ustavnega sodišča, nadzora nad poslovanjem državnega tožilstva in državnega pravobranilstva ter druge vrste z zakonom določenih pravosodnih nadzorov, civilnega in kaznovalnega prava, sodnih postopkov, alternativnega reševanja sporov, pravosodne uprave, odvetništva, notariata, izvrševanja kazenskih sankcij, varstva osebnih podatkov, mednarodne pravne pomoči in mednarodnega pravosodnega sodelovanja v civilnih in kazenskih zadevah, e-pravosodja, systemskega urejanja gospodarskih javnih služb ter naloge na področju systemskega urejanja ravnanja s stvarnim premoženjem države in lokalnih skupnosti, načrtovanja in koordiniranja prostorskih potreb pravosodnih organov in organov državne uprave, vodenja investicij za potrebe dveh ali več organov državne uprave oziroma za potrebe posameznega organa državne uprave na podlagi pooblastila in druge naloge na področju ravnanja s stvarnim premoženjem v skladu z zakonom ali aktom vlade. Na podlagi navedenega se predlaga nova 5. točka 31. člena ZOPNI.

K 24. členu

Predlagana sprememba je redakcijske narave.

K 25. členu:

Pri predlagani spremembi gre za uskladitev zakona in Uredbe o postopkih hrambe, upravljanja in prodaje premoženja nezakonitega izvora ter zagotovitve ustrezne zakonske podlage za navedeno uredbo, ki temelji na tem predpisu.

K 26. členu:

Predlagana sprememba je redakcijske narave.

K 27., 28. in 29. členu:

Predlagane spremembe so potrebne zaradi uskladitve z Zakonom o varstvu osebnih podatkov ter zagotovitve ustrezne zakonske podlage za uredbo o evidencah na področju odvzema premoženja nezakonitega izvora, ki temelji na tem predpisu.

Dodatno k 28. členu:

V tretjem odstavku 44. člena je določena vsebina evidenc, ki so jih (v skladu z 43. členom ZOPNI), dolžni voditi organi, pristojni za hrambo in upravljanje začasno zavarovanega oz. začasno odvzetega premoženja. Kot izhaja iz 37. člena zakona mora evidence po ZOPNI voditi pet organov, in sicer: organ, pristojen za upravljanje kapitalskih naložb RS za lastniške vrednostne papirje, ministrstvo, pristojno za finance za drugo finančno premoženje, CURS za premičnine, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov za kmetijska zemljišča, kmetije in gozdove in organ, pristojen za ravnanje s stvarnim premoženjem države (do sedaj Javni nepremičninski sklad, ki pa je neobstoječ organ - zato sprememba v 23. členu) za nepremičnine.

Ker so organi, pristojni za hrambo in upravljanje posameznih vrst premoženja dolžni voditi evidenco premoženja, za katerega so pristojni, se predlaga, da se zaradi večje

jasnosti za vsako posamezno evidenco določijo podatki, ki jih mora evidenca vsebovati (v posredovanem predlogu ZOPNI-A je vse nepremično premoženje združeno v eno evidenco, čeprav je upravljanje in vodenje evidenc razdeljeno na dva organa (Sklad kmetijskih zemljišč, kmetij in gozdov, ki vodi evidenco kmetijskih zemljišč, kmetij in gozdov in organ, pristojen za ravnanje s stvarnim premoženjem države, ki vodi evidenco drugih nepremičnin). Ločitev je tudi po mnenju CURS smiselna iz razloga, ker se za vsako kategorijo nepremičnin vodijo različni podatki.

Predlaga se tudi dopolnitev vsebine evidence premoženega premoženja (dopolnitev dosedanje druge točke tretjega odstavka 44. člena). Posredovani predlog ZOPNI-A namreč navaja zgolj določene premičnine (zaloge, oprema, vozila in živali - kategorije so povzete iz Registra neposrednih zastavnih pravic in zarubljenih premičnin, RZPP), manjkajo pa vse ostale premičnine, kot npr. nakit, umetniška dela, dragocenosti, plovila, morski čolni, ipd., za katera je v postopku odvzema premoženja nezakonitega izvora največja verjetnost odvzema oz. zavarovanja.

Prav tako se predlaga tudi dopolnitev četrte točke tretjega odstavka 44. člena, kjer je določena vsebina evidence drugega finančnega premoženja. Glede na to, da so v predlogu četrte točke navedeni zgolj podatki o vrsti drugega finančnega premoženja, ne pa tudi ostali podatki (kot npr. podatki o znesku zaseženih sredstev, valuti, datumu nakazila na račun UJP oz. BS, znesku natečenih obresti, valuti natečenih obresti, idr.), se predlaga, da organ, pristojen za hrambo in upravljanje tega premoženja (Ministrstvo za finance), navedeno evidenco dopolni tudi s podatki iz katerih bodo razvidne druge karakteristike posameznega finančnega premoženja in ne zgolj vrsta.

V skladu z zgornjim predlogom CURS glede dopolnitve evidenc Ministrstvo za finance predlaga, da se evidenca drugega finančnega premoženja v 4. točki tretjega odstavka 44. člena ZOPNI (glej 27. člen predloga ZOPNI-A) pri nekaterih posameznih oblikah dopolni z naslednjimi podatki:

- *denarna sredstva* (znesek, valuta in datum priliva na računa, določena z uredbo iz 42. člena ZOPNI, znesek, valuta in datum nakazila natečenih obresti za posamezen priliv);
- *terjatve* (podatki o pravni osebi, do katere je vzpostavljena terjatev, matična oz. davčna številka, datum zapadlosti, izračun morebitnih zamudnih obresti);
- *naložbe v sklade* (ime sklada, identifikacijska številka sklada in število točk;
- *obveznice* (ime izdajatelja obveznic, vrednost obveznice, obresti).

K 30. členu:

S predlagano spremembo se uredi drugačna določitev višine obresti, saj je v sedanji določbi obrestna mera premalo natančno definirana. Izračun obrestne mere po veljavni ureditvi je preveč dolgotrajen, saj se povprečne obrestne mere iz veljavne ureditve ne zbirajo in objavljajo, zato bo pristojni organ moral pridobiti podatke od Banke Slovenije ali celo od bank, kadar bo prebivališče v tujini.

K 31. členu:

S predlagano spremembo se mednarodno sodelovanje izvaja (poleg) na podlagi mednarodnih pogodb tudi na podlagi neposredno uporabljivih pravnih aktov EU. Izhodišče predlagatelja je, da se bosta za postopke po tem zakonu praviloma uporabljali Konvenciji Sveta Evrope 141 in 198. Ker se ne ve, ali gre v tujini v postopkih odvzema po tem zakonu za civilno zadevo ali kazensko zadevo (možno je, da je praksa glede tega različna v različnih državah), je predvideno mednarodno sodelovanje tudi na podlagi pravnih aktov EU, ki se neposredno uporabljajo v RS. Glede na to se z novelo ZOPNI-A določi pristojne organe v RS, ki bodo izvajali mednarodno sodelovanje. Za pridobivanje podatkov je pristojno državno tožilstvo, pri katerem teče finančna preiskava. Za odvzem premoženja nezakonitega izvora je

pristojno sodišče, pri katerem je vloženo zaprosilo v zvezi z mednarodnim sodelovanjem. Za odvzem premoženja nezakonitega izvora, ki se nahaja v tujini, je pristojno Specializirano državno tožilstvo RS - glede na to, da v postopku po ZOPNI zastopa RS in je pristojno za vlaganje tožb glede odvzema premoženja nezakonitega izvora v RS. Za odvzem premoženja nezakonitega izvora v RS pa je pristojno Okrožno sodišče v Ljubljani, ker je pristojno za odločanje o odvzemu in posledično za odločanje o priznanju tuje sodne odločbe o odvzemu.

Gre za splošno določbo, ki določa pristojnosti za vodenje postopkov tako v Republiki Sloveniji kot tudi v tujini. Glede na prejete pripombe je sedaj v tretjem odstavku bolj jasno določeno, da pri zaprosilih v tujino sodišče nima nobenih pristojnosti, ampak je pristojno državno tožilstvo (ali državno tožilstvo, ki vodi postopek finančne preiskave ali pa SDT RS). V tej fazi postopka gre šele za zbiranje dokaznega gradivo, zato ni primerno, da ima sodišče kakršnekoli pristojnosti, saj bi šlo v takem primeru za uvedbo preiskovalnega načela v civilni postopek. Poleg tega se v tretjem odstavku določi pristojni organ, ki bo pripravil zaprosilo za mednarodno sodelovanje. Glede vprašanja, kateri organ je tisti, ki bo pripravil predlog za priznanje odločbe našega sodišča o odvzemu in priložil vso potrebno dokumentacijo (upoštevati bo namreč treba predpise tuje zakonodaje glede tega, katera dokumentacija je potrebna za priznanje) ter jo poslal pristojnemu organu, je predlagatelj sprejel rešitev kot izhaja iz 4. odstavka. Na tak način se ureditev po ZOPNI uskladi z določbami ZDT-1.

Poleg tega se še uredi pristojnost državnega tožilstva in sodišča pri mednarodnem sodelovanju v zvezi s pomočjo pri iskanju, in sicer se za ta namen uporabljajo predpisi, ki urejajo mednarodno pravno pomoč v kazenskih zadevah.

Na koncu se določi še pristojnost Okrožnega sodišča v Ljubljani glede mednarodnega sodelovanja v zvezi z odvzgom premoženja nezakonitega v Republiki Sloveniji.

K 32. členu:

Predlagana sprememba je posledica spremembe prvega odstavka 31. člena ZOPNI-A. Prošnje za zaseg, mednarodno sodelovanje in odvzem se pošiljajo večinoma po konvenciji Sveta Evrope 141 ali 198; če država članica le-teh ni podpisala, pa konvenciji UNTOC ali UNCAC, sicer pa mora iti zaprosilo po diplomatski poti.

K 33. členu:

Gre za redakcijski popravek in uskladitev z 31. členom ZOPNI-A.

K 34. členu:

S predlagano spremembo se določi, da za odvzem premoženja nezakonitega izvora v RS na podlagi zaprosila tujega pristojnega organa, ni dovolj zgolj, da ta organ posreduje dokaze o pravnomočni zaključitvi postopka (kot je sedaj določal zakon), ampak mora posredovati pravnomočno določbo. Poleg tega se tretji odstavek uskladi s prvim odstavkom 31. člena ZOPNI-A.

K 35. členu:

S predlagano spremembo se uskladi četrti odstavek 10. člena ZOPNI s 57. členom ZOPNI, ki določa uporabo zakona. Ker se veljavni zakon uporablja za zadeve, v katerih se je predkazenski ali kazenski postopek začel pred njegovo uveljavitvijo oziroma po 1.1.1990, je treba rok iz četrtega odstavka 10. člena ZOPNI redakcijsko uskladiti z navedeno določbo.

K 36. členu:

V tem členu je določen začetek veljavnosti ZOPNI-A.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO:

Namen zakona 2. člen

(1) Namen zakona je preprečevanje pridobivanja in uporabe premoženja nezakonitega izvora zaradi varstva pridobivanja premoženja na zakonit način ter zaradi zaščite gospodarske, socialne in ekološke funkcije lastnine, ki ga zagotavlja pridobivanje premoženja v skladu s predpisi.

(2) Namen iz prejšnjega odstavka se zagotavlja z odvzemom premoženja tistim, ki so ga pridobili na nezakonit način, ali je bilo tako premoženje nanje preneseno brezplačno ali za plačilo, ki ne ustreza dejanski vrednosti, ali so vedeli ali bi morali vedeti, da je nanje preneseno premoženje nezakonitega izvora.

Pomen izrazov 4. člen

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. Premoženje so stvari in pravice, ki so lahko predmet izvršbe, zlasti nepremičnine, premičnine in finančno premoženje ter vsa druga sredstva, ki imajo denarno vrednost, kot tudi premoženje, ki neposredno ali posredno izhaja iz takega premoženja, v katero je spremenjeno ali s katerim je pomešano.
2. Finančno premoženje so denarna sredstva, terjatve, dolžniški vrednostni papirji ter delnice in deleži na kapitalu pravnih oseb, druge naložbe v pravne osebe in drugi finančni instrumenti.
3. Osumljenec ali osumljenka, obdolženec ali obdolženka in obsojenec ali obsojenka (v nadaljnjem besedilu osumljenec, obdolženec in obsojenec) imajo enak pomen, kot v zakonu, ki ureja kazenski postopek.
4. Zapustnik ali zapustnica (v nadaljnjem besedilu zapustnik) je oseba, zoper katero se zaradi smrti predkazenski ali kazenski postopek ni mogel začeti ali je bil ustavljen, pa zanjo obstajajo razlogi za sum, da je skupaj z drugimi osebami, zoper katere tak postopek teče, storila kataloško kaznivo dejanje; ali oseba, zoper katero je bil predkazenski ali kazenski postopek zaradi smrti ustavljen, pa so bili podani razlogi za sum, da je storila kataloško kaznivo dejanje.
5. Pravni naslednik ali pravna naslednica (v nadaljnjem besedilu pravni naslednik) je oseba, ki je podedovala premoženje nezakonitega izvora od osumljenca, obdolženca, obsojenca, zapustnika ali njihovih dedičev, in je vedela ali bi bila mogla vedeti, da je bilo premoženje pridobljeno na nezakonit način.
6. Povezana oseba je ožje povezana oseba, ožji družinski član ali druga fizična ali pravna oseba, na katero je premoženje nezakonitega izvora preneseno brezplačno

ali za plačilo, ki ne ustreza dejanski vrednosti, ali navidezno, ali je z njenim premoženjem pomešano.

7. Ožje povezana oseba je pravna oseba, v kateri ima osumljenec, obdolženec, obsojenec, zapustnik ali pravni naslednik lastniški delež ali pravico do lastniškega deleža v višini najmanj 25 % vrednosti vseh deležev ali v obliki glasovalne pravice ali pravice odločanja v takem obsegu ali obvladuje pravno osebo na podlagi pogodbe ali prevladujočega položaja pri upravljanju ali nadzoru ali se pogoji prenosa premoženja razlikujejo od pogojev, ki so ali bi bili v enakih ali primerljivih okoliščinah doseženi med nepovezanimi osebami.
8. Ožji družinski člani so zakonec oziroma oseba, s katero osumljenec, obdolženec, obsojenec, zapustnik ali pravni naslednik živi v zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni partnerski skupnosti, ali s katero je v sorodstvenem razmerju v ravni vrsti ali v stranski vrsti do vštetega tretjega kolena ali v svaštvu do vštetega drugega kolena ali je njen posvojitelj ali posvojenec, skrbnik ali oskrbovanec ali druga oseba, s katero živi v skupnem gospodinjstvu.
9. Lastnik ali lastnica (v nadaljnjem besedilu lastnik) je osumljenec, obdolženec, obsojenec, zapustnik, pravni naslednik ali povezana oseba, ki razpolaga s premoženjem nezakonitega izvora.
10. "Kataloško kaznivo dejanje" je v Kazenskem zakoniku (v nadaljnjem besedilu KZ-1) določeno kaznivo dejanje:
 - terorizma (108. člen KZ-1),
 - financiranja terorizma (109. člen KZ-1),
 - spravljanja v suženjsko razmerje (112. člen KZ-1),
 - trgovine z ljudmi (113. člen KZ-1),
 - zlorabe prostitucije (175. člen KZ-1),
 - prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva (drugi, tretji in četrti odstavek 176. člena KZ-1)
 - proizvodnje in prometa škodljivih sredstev za zdravljenje (prvi, drugi, četrti in peti odstavek 183. člena KZ-1),
 - proizvodnje in prometa škodljivih živil in drugih izdelkov (prvi, drugi, četrti in peti odstavek 184. člena KZ-1),
 - neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog (186. člen KZ-1),
 - omogočanja uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu (187. člen KZ-1),
 - organiziranja denarnih verig in nedovoljenih iger na srečo (212. člen KZ-1),
 - zoper gospodarstvo (štiriindvajseto poglavje KZ-1), za katero se sme izreči kazen treh let zapore ali več,
 - jemanja podkupnine (261. člen KZ-1),
 - dajanja podkupnine (262. člen KZ-1),
 - sprejemanja koristi za nezakonito posredovanje (263. člen KZ-1),
 - dajanja daril za nezakonito posredovanje (264. člen KZ-1),
 - hudodelskega združevanje (294. člen KZ-1),
 - izdelovanja in pridobivanja orožja in pripomočkov, namenjenih za kaznivo dejanje (prvi odstavek 306. člena KZ-1),
 - nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksploziva (307. člen KZ-1) ali
 - drugo kaznivo dejanje, storjeno v hudodelski združbi ali
 - drugo naklepno kaznivo dejanje, za katerega se sme izreči kazen petih let zapore ali več, če lahko iz njega izvira premoženje nezakonitega izvora.

Premoženje nezakonitega izvora 5. člen

(1) Premoženje osumljenca, obdolženca, obsojenca ali zapustnika, glede katerega so podani razlogi za sum, da je storil kataloško kaznivo dejanje, je nezakonitega izvora, če ni dokazano, da je bilo pridobljeno iz njegovih zakonitih dohodkov oziroma na zakonit način.

(2) Domneva se, da premoženje ni bilo pridobljeno iz zakonitih dohodkov oziroma na zakonit način, če je podano očitno nesorazmerje med njegovim obsegom in dohodki, zmanjšanimi za davke in prispevke, ki jih je oseba iz prejšnjega odstavka plačala v obdobju, v katerem je bilo premoženje pridobljeno.

(3) Pri ugotavljanju nesorazmernosti se upošteva vrednost vsega premoženja, ki ga ima oseba iz prejšnjega odstavka v lasti, posesti, ga uporablja, uživa, z njim razpolaga ali je razpolagala oziroma ga je prenesla na povezane osebe ali je bilo pomešano z njihovim premoženjem ali je prešlo na njene pravne naslednike.

Pristojni organi 7. člen

(1) Postopek finančne preiskave vodi državno tožilstvo, ki je pristojno za predkazenski ali kazenski postopek zaradi kataloškega kaznivega dejanja.

(2) V postopku začasnega zavarovanja odvzema in začasnega odvzema premoženja nezakonitega izvora odloča sodišče, ki je pristojno za odločanje v predkazenskem ali kazenskem postopku iz prejšnjega odstavka.

(3) V postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora odloča Okrožno sodišče v Ljubljani.

Uvedba finančne preiskave 10. člen

(1) Državni tožilec odredi finančno preiskavo, kadar so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. v predkazenskem ali kazenskem postopku se ugotovi, da so podani razlogi za sum, da je osumljenec, obdolženec ali zapustnik storil kataloško kaznivo dejanje;
2. oseba iz prejšnje točke ima v lasti, posesti, uporabi ali uživanju premoženje, v zvezi s katerim so podani razlogi za sum, da je nezakonitega izvora, oziroma je s takim premoženjem razpolagala ali je prešlo na njene pravne naslednike ali ga je prenesla na povezane osebe ali je bilo pomešano s premoženjem teh oseb, kar policija z obrazloženimi razlogi za sum navede v ovadbi, in
3. premoženje iz prejšnje točke ne predstavlja premoženjske koristi, pridobljene s kataloškim kaznivim dejanjem ali zaradi njega.

(2) Državni tožilec lahko pod pogoji iz 2. točke prejšnjega odstavka odredi finančno preiskavo zoper obsojenca za kataloško kaznivo dejanje najkasneje v enem letu po pravnomočnosti obsodilne sodbe.

(3) V odredbi o finančni preiskavi državni tožilec določi osebo, zoper katero se preiskava opravi, in obdobje, za katero se opravi. Finančna preiskava se lahko opravi najdalj za obdobje petih let pred letom, v katerem je bilo storjeno kataloško kaznivo dejanje.

(4) Če se med finančno preiskavo pokažejo razlogi za sum, da je bilo premoženje preneseno ali je prešlo na povezane osebe, državni tožilec odredi, da se finančna preiskava razširi tudi zoper te osebe.

Finančna preiskovalna dejanja 12. člen

(1) V finančni preiskavi se lahko uporabijo ukrepi, ki so po zakonu, ki ureja kazenski postopek, dopustni za pridobitev podatkov in dokazov za zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem ali zaradi njega.

(2) Preiskava stanovanja in drugih prostorov lastnika ter osebna preiskava lastnika se sme opraviti, če so za sum iz 10. člena tega zakona podani utemeljeni razlogi in je verjetno, da bo mogoče pri preiskavi odkriti premoženje nezakonitega izvora ali da se bodo našli sledovi, predmeti in dokazi, ki so pomembni za postopek po tem zakonu. Hišna in osebna preiskava se smeta opraviti le po odredbi sodišča.

(3) Premoženje in predmeti, pridobljeni pri preiskavi iz prejšnjega odstavka, oziroma tisti, ki jih lastnik sam izroči, in utegnejo biti dokaz ali predmet odvzema, se zasežejo po določbah zakona, ki ureja kazenski postopek. Premoženje, ki utegne biti predmet odvzema, se izroči v začasno hrambo Carinski upravi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: CURS).

(4) V primerih, ko začasno zavarovanje odvzema premoženja nezakonitega izvora še ni bilo odrejeno, mora državni tožilec v osmih delovnih dneh po zasegu premoženja iz prejšnjega odstavka sodišču predlagati odreditev začasnega zavarovanja ali začasnega odvzema, sicer se premoženje vrne.

Usmerjanje finančne preiskave 13. člen

Državni tožilec lahko pri opravljanju finančne preiskave usmerja delo policije, Davčne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: DURS), CURS, Urada Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja in drugih pristojnih državnih organov z obveznimi navodili, strokovnimi mnenji in predlogi za zbiranje obvestil ter izvedbo drugih ukrepov, za katere so pristojni, z namenom, da se odkrije premoženje nezakonitega izvora in ugotovi njegova vrednost ter zberejo podatki, potrebni za odločitev o začasnem zavarovanju odvzema, začasnem odvzemu premoženja nezakonitega izvora in za odvzem premoženja nezakonitega izvora.

Uporaba dokazov in podatkov 15. člen

(1) Za potrebe finančne preiskave se smejo uporabljati tudi dokazi in drugo gradivo, pridobljeno v predkazenskem ali kazenskem postopku zaradi kataloškega kaznivega dejanja, ter podatki iz zbirk osebnih podatkov, katerih vsebino sme pridobiti državno tožilstvo.

(2) Dokazi in drugo gradivo, pridobljeno v postopku finančne preiskave po tem zakonu, se ne smejo uporabljati v predkazenskem ali kazenskem postopku.

Ustavitev finančne preiskave 18. člen

(1) Če državni tožilec v roku iz drugega odstavka 17. člena tega zakona sodišču ne predlaga začasnega zavarovanja odvzema premoženja nezakonitega izvora oziroma ne vloži tožbe za odvzem takega premoženja, se finančna preiskava z odredbo ustavi.

(2) O ustavitvi finančne preiskave državni tožilec obvesti DURS in CURS.

(3) DURS ima dolžnost v treh mesecih od prejema obvestila iz prejšnjega odstavka vpogledati zbrane podatke. Državni tožilec lahko na zaprosilo DURS podaljša rok iz prejšnjega stavka tega odstavka za največ eno leto. Podatke lahko DURS uporabi kot dokaz v davčnem postopku. V primeru podatkov, ki dokazujejo sum storitev kaznivih dejanj, DURS po uradni dolžnosti obvesti državno tožilstvo, ki lahko podatke uporabi v predkazenskih in kazenskih postopkih zoper storilce kaznivih dejanj.

(4) V kolikor DURS podatkov ne uporabi kot dokaz v davčnem postopku ali državnemu tožilstvu ne prijavi sumov kaznivih dejanj, CURS in državni tožilec po preteku daljšega izmed rokov iz prejšnjega odstavka brez odlašanja vrmeta upravičencem zaseženo premoženje in predmete.

(5) Druge podatke, zbrane v okviru ustavljene finančne preiskave, se v enem mesecu od izteka roka iz tretjega odstavka tega člena uniči pod nadzorstvom preiskovalnega sodnika s smiselno uporabo drugega odstavka 154. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/07 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07 – ZSKZDČEU, 23/08 – ZBPP-B, 68/08, 77/09 in 29/10 – odločba US).

Pogoji za začasno zavarovanje 20. člen

(1) Sodišče na predlog državnega tožilca odredi začasno zavarovanje odvzema premoženja nezakonitega izvora, če so podani naslednji pogoji:

- podani so utemeljeni razlogi za sum, da je osumljenec, obdolženec, obsojenec ali zapustnik storil kataloško kaznivo dejanje,
- iz zbranih podatkov in dokazov za obdobje, za katero se opravlja oziroma je bila opravljena finančna preiskava, izhaja očitno nesorazmerje med dohodki, zmanjšanimi za davke in prispevke, ki jih je osumljenec, obdolženec, obsojenec ali zapustnik plačal, ter vrednostjo premoženja, ki ga ima v lasti, posesti, ga uporablja, uživa ali z njim razpolaga ali je razpolagal, oziroma ga je prenesel na povezane osebe ali je prešlo na njegove pravne naslednike,
- obstaja nevarnost, da bi lastnik, sam ali preko drugih oseb, to premoženje uporabil za kriminalno dejavnost ali da bi ga skril, odtujil, uničil ali kako drugače z njim razpolagal, tako, da bi onemogočil ali precej otežil njegov odvzem in
- premoženje, ki je predmet predloga za začasno zavarovanje po tem zakonu, ni predmet zavarovanja odvzema premoženjske koristi pridobljene s kataloškim kaznivim dejanjem ali zaradi njega po določbah zakona, ki ureja kazenski postopek.

(2) Predmet zavarovanja po tem zakonu je lahko tudi premoženje, glede katerega je bilo v kazenskem postopku odrejeno začasno zavarovanje odvzema

premoženjske koristi, pa je bilo odpravljeno, če je na tem premoženju zadržana izvršitev spremembe ali odprave začasnega zavarovanja, odrejenega v kazenskem postopku, zaradi načrtovane uvedbe postopka pristojnega davčnega organa.

Odreditev začasnega zavarovanja 21. člen

(1) Začasno zavarovanje se odredi zoper osumljenca, obdolženca, obsojenca ali zapustnika, za katerega so podani utemeljeni razlogi za sum, da razpolaga s premoženjem nezakonitega izvora ali zoper pravnega naslednika ali povezano osebo, če so podani utemeljeni razlogi za sum, da je bilo premoženje nezakonitega izvora preneseno na to osebo.

(2) V sklepu sodišče navede podatke o lastniku, opis dejanja, iz katerega izhajajo zakonski znaki kataloškega kaznivega dejanja, čas in kraj storitve ter zakonsko označbo tega dejanja, premoženje, ki je predmet zavarovanja ter način in trajanje zavarovanja. Sklep mora biti obrazložen.

(3) Sodišče ugotavlja obseg premoženja nezakonitega izvora in odreja zavarovanje na podlagi predloženih dokazov državnega tožilca. Pri tem se sodišče ne spušča v presojo zakonitosti podlag za pridobitev premoženja, temveč se omeji samo na oceno sorazmernosti na podlagi predloženih podatkov.

(4) Če lastniku ni mogoče vročiti sklepa o začasnem zavarovanju, ker njegov naslov ni znan ali ga ni mogoče pridobiti, mu sodišče po uradni dolžnosti postavi pooblaščenca za postopek začasnega zavarovanja.

Smiselna uporaba predpisov 25. člen

Če s tem zakonom ni drugače določeno, se za začasno zavarovanje odvzema premoženja nezakonitega izvora in za začasen odvzem premoženja nezakonitega izvora smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja kazenski postopek glede začasnega zavarovanja odvzema premoženjske koristi.

Začetek postopka 26. člen

(1) Pravdni postopek za odvzem premoženja nezakonitega izvora se začne s tožbo, ki jo zoper lastnika vloži državni tožilec Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije.

(2) Tožba mora obsegati vse sestavine v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, o vsebini tožbe. Tožbi je treba priložiti pisno poročilo o finančni preiskavi in sodne odločbe o začasnem zavarovanju odvzema premoženja oziroma začasnem odvzemu premoženja nezakonitega izvora, izdane na podlagi tega zakona.

Dokazno breme 27. člen

(1) Tožeča stranka v pravnem postopku navaja dejstva in predlaga dokaze, iz katerih izhaja domneva nezakonitosti izvora premoženja tožene stranke po določbah tega zakona.

(2) Če je bilo premoženje nezakonitega izvora preneseno na povezano osebo, tožeča stranka v pravdnem postopku navaja tudi dejstva in predlaga dokaze, iz katerih izhaja, da je bil prenos opravljen brezplačno ali za plačilo, ki ne ustreza dejanski vrednosti, če gre za ožje povezano osebo ali ožjega družinskega člana, pa dejstva in dokaze, iz katerih izhaja domneva o brezplačnosti prenosa.

(3) Tožena stranka lahko izpodbije domnevo iz drugega odstavka 5. člena tega zakona, če izkaže za verjetno, da premoženje ni nezakonitega izvora, domnevo iz 6. člena tega zakona pa, če izkaže za verjetno, da je za premoženje plačala dejansko vrednost.

Začasno zavarovanje in začasen odvzem premoženja nezakonitega izvora 28. člen

(1) Če je državni tožilec predlagal odreditev ali podaljšanje začasnega zavarovanja ali začasnega odvzema premoženja v pravdnem postopku, sodišče odloči o predlogu v osmih delovnih dneh od prejema predloga. Enak rok velja za odločitve o pravnih sredstvih.

(2) V postopku začasnega zavarovanja in začasnega odvzema po tem poglavju se smiselno uporabljajo določbe prejšnjega poglavja tega zakona in zakona, ki ureja izvršbo in zavarovanje.

Hitrost postopka 29. člen

(1) Pravdni postopek za odvzem premoženja nezakonitega izvora je nujen in se zadeve obravnavajo prednostno.

(2) Pripravljalni narok ali narok za glavno obravnavo je sodišče dolžno razpisati najkasneje v treh mesecih po prejemu odgovora na tožbo oziroma po poteku roka za vložitev odgovora na tožbo.

Oklic o začetku postopka 31. člen

(1) Sodišče z oklicem takoj po prejemu tožbe za odvzem premoženja nezakonitega izvora obvesti tretje osebe iz prvega odstavka 30. člena tega zakona, ki niso znane, o začetku postopka odvzema.

(2) Oklic iz prejšnjega odstavka mora vsebovati:

1. podatke o sodišču, ki vodi postopek in opravljeni številki zadeve, pod katero se postopek vodi, ter o premoženju, zoper katero se vodi postopek,
2. izrek sklepa o začasnem zavarovanju odvzema oziroma začasnem odvzemu premoženja,
3. poziv, naj v treh mesecih po objavi oklica podajo izjavo o vstopu v pravdo v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, glede sospornikov in udeležbe drugih oseb v pravdi,
4. opozorilo na pravne posledice iz 32. člena tega zakona in pouk o pravici iz četrtega odstavka 33. člena tega zakona,
5. dan objave oklica.

(3) Sodišče objavi oklic v Uradnem listu Republike Slovenije in razglasi na sodni deski, lahko pa odredi, da se oklic objavi tudi v drugih glasilih.

Posledica zamude roka 32. člen

Če oseba iz 30. ali 31. člena tega zakona zamudi rok za podajo izjave o vstopu v pravdo, izgubi to pravico in pravico v zvezi s premoženjem, ki se odvzame zaradi ugotovljenega nezakonitega izvora, izpodbijati civilnopravne učinke pravnomočne sodne odločbe na njene pravice ali pravne koristi, o katerih še ni bilo pravnomočno odločeno.

Vpliv na druge postopke 33. člen

(1) Po začetku pravnega postopka za odvzem premoženja nezakonitega izvora se na premoženju, ki je predmet tožbenega zahtevka, ne more začeti davčni postopek, niti postopek izvršbe, zavarovanja, stečaja, likvidacije, izbrisa pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije ali prenehanja po skrajšanem postopku zaradi poplačila pravnomočno ugotovljenih terjatev do lastnika premoženja.

(2) Začeti postopki iz prejšnjega odstavka na premoženju, ki je predmet tožbenega zahtevka po tem zakonu, se prekinejo do pravnomočne odločitve sodišča o tožbi za odvzem.

(3) Od začetka pravnega postopka do pravnomočne odločitve se prekine tek zastaralnih rokov in zakonskih rokov za opravo dejanj v postopkih iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) V dveh mesecih po pravnomočnosti sodbe o odvzemu premoženja nezakonitega izvora lahko upniki, ki so začeli postopke iz drugega odstavka tega člena, in tisti, ki imajo pravnomočno ugotovljene terjatve do lastnika premoženja ali pravice do ločenega poplačila iz odzete premoženja, predlagajo Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije poplačilo iz odzete premoženja, razen če so v času pridobitve upravičenja vedeli ali bi bili mogli vedeti, da je bilo premoženje pridobljeno nezakonito.

(5) Če skupna vrednost zahtevkov iz prejšnjega odstavka presega vrednost odzete premoženja, Državno pravobranilstvo Republike Slovenije v postopku, ki ga vodi po zakonu, ki ureja državno pravobranilstvo, ponudi poplačilo v skladu s pravili o poplačilu upnikov v stečajnem postopku. Če ponudba državnega pravobranilca ni sprejeta, Državno pravobranilstvo Republike Slovenije po uradni dolžnosti sodišču predlaga, da se na odzetem premoženju opravi stečaj po določbah zakona, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje.

Sodba 34. člen

(1) V sodbi, s katero ugodi tožbenemu zahtevku, sodišče ugotovi, da je določeno premoženje nezakonitega izvora, ga odvzame lastniku in odloči, da to premoženje s pravnomočnostjo sodbe postane last Republike Slovenije.

(2) Če sodišče tožbenemu zahtevku ne ugodi, ne sme odpraviti začasnega zavarovanja in vrniti začasno odvzetega premoženja pred potekom enega meseca od dneva, ko je bila pravnomočna odločba vročena DURS.

Pristojnost za hrambo in upravljanje 37. člen

Za hrambo in upravljanje začasno zavarovanega, začasno odvzetega in odvzetega premoženja nezakonitega izvora so pristojni naslednji organi:

1. Za lastniške vrednostne papirje po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov in deležev v gospodarskih družbah, Agencija za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije.
2. Za drugo finančno premoženje, ministrstvo, pristojno za finance.
3. Za premičnine, CURS, ki za izvajanje hrambe lahko pooblasti zunanje izvajalce.
4. Za kmetijska zemljišča, kmetije in gozdove, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.
5. Za druge nepremičnine, Javni nepremičninski sklad Republike Slovenije.

Izvrševanje hrambe in upravljanja začasno zavarovanega in začasno odvzetega premoženja 38. člen

(1) Z začasno zavarovanim oziroma začasno odvzetim premoženjem mora pristojni organ ravnati kot dober gospodar.

(2) Če je hramba ali upravljanje iz prejšnjega odstavka povezana z nesorazmernimi stroški ali se vrednost premoženja ali predmetov zmanjšuje, lahko državni tožilec na predlog organa, pristojnega za hrambo ali upravljanje predlaga sodišču, da se tako premoženje proda, uniči ali podari v javno korist.

(3) Pred odločitvijo iz prejšnjega odstavka mora sodišče pridobiti mnenje lastnika premoženja. Če lastnik ni znan ali mu poziva za podajo mnenja ni mogoče vročiti, sodišče poziv pritrdi na sodno desko in se po osmih dneh šteje, da je bila vročitev opravljena. Če lastnik v osmih dneh po vročitvi poziva ne poda mnenja, se šteje, da s prodajo, uničenjem ali podaritvijo soglaša.

Prodaja odvzetega premoženja 40. člen

(1) Premoženje, odvzeto s pravnomočno sodbo sodišča, se proda, razen če Vlada Republike Slovenije na predlog upravljavca odloči drugače.

(2) Prodaja premoženja se opravlja na podlagi zakona, ki ureja javne finance, zakona, ki ureja upravljanje kapitalskih naložb, zakona, ki ureja stvarno premoženje države in zakona, ki ureja sklad kmetijskih zemljišč in gozdov.

Stroški in prihodki 41. člen

(1) Za pokrivanje stroškov zavarovanja, hrambe, upravljanja in prodaje premoženja, ki je predmet začasnega zavarovanja, začasnega odvzema ali odvzema, se zagotovijo sredstva v proračunu Republike Slovenije.

(2) Kupnina od prodanega premoženja iz prejšnjega odstavka je prihodek proračuna Republike Slovenije.

Vodenje evidenc začasno zavarovanega in
odvzetega premoženja nezakonitega izvora
43. člen

(1) Organ, pristojen za hrambo in upravljanje začasno zavarovanega oziroma začasno odvzetega premoženja, vodi evidenco začasno zavarovanega premoženja oziroma začasno odvzetega premoženja nezakonitega izvora.

(2) Organ, pristojen za upravljanje odvzetega premoženja, vodi evidenco odvzetega premoženja.

(3) CURS vodi centralno evidenco, ki združuje evidenci iz prvega in drugega odstavka tega člena. Organi iz prvega in drugega odstavka tega člena posredujejo CURS podatke iz evidenc, ki jih vodijo v skladu s tem členom.

(4) CURS posreduje podatke iz prejšnjega odstavka pristojnemu državnemu tožilcu na njegovo zahtevo.

(5) Podrobnejšo obliko, vsebino in način vodenja evidenc, predpiše Vlada Republike Slovenije.

Vsebina evidenc
44. člen

(1) Evidence iz 43. člena tega zakona vsebujejo podatke o premoženju, ki je predmet zavarovanja oziroma odvzema, podatke o lastnikih in imetnikih drugih pravic na tem premoženju ter podatke o odločbah, izdanih po tem zakonu in o vrsti, trajanju in načinu zavarovanja oziroma odvzema premoženja.

(2) V evidencah iz 43. člena tega zakona se vodijo naslednji osebni podatki o lastnikih in imetnikih drugih pravic na premoženju, ki je predmet zavarovanja oziroma odvzema:

- ime in priimek ter morebitni vzdevek,
- datum in kraj rojstva,
- podatki o prebivališču,
- enotno matično številko občana,
- davčno številko,
- podatki o zakonitem zastopniku.

Pravila vračanja
46. člen

(1) V primeru iz 45. člena tega zakona je Republika Slovenija ob vrnitvi dolžna odstopiti lastniku tudi plodove in vse druge koristi dosežene z upravljanjem začasno odvzetega premoženja in mu plačati zamudne obresti po pravilih zakona, ki ureja obligacijska razmerja o neupravičeni pridobitvi.

(2) Če je med začasnim zavarovanjem ali začasnim odvzemom premoženje ali njegov del prodano, je Republika Slovenija dolžna lastniku odstopiti prejeta kupnino z obrestmi po povprečni obrestni meri, ki jo banke plačujejo za denarne depozite na vpogled v kraju lastnikovega prebivališča.

(3) Obveznost iz prejšnjih odstavkov je pristojni organ, ki je premoženje hranil, upravljal oziroma prodal, dolžan izpolniti v petnajstih dneh po poteku roka iz drugega odstavka 34. člena tega zakona.

Splošna določba 48. člen

(1) Mednarodno sodelovanje za namene tega zakona se izvaja na podlagi mednarodnih sporazumov. Če ni mednarodnega sporazuma ali ta ne rešuje odprtih vprašanj, se mednarodno sodelovanje izvaja na podlagi določb tega zakona.

(2) Mednarodno sodelovanje v smislu določb tega zakona vključuje zagotavljanje pomoči pri iskanju, začasnem zavarovanju in odvzemu premoženja nezakonitega izvora.

(3) Pristojnost državnega tožilstva oziroma sodišča pri mednarodnem sodelovanju se določi v skladu s predpisi o mednarodni pravni pomoči v kazenskih zadevah.

Posredovanje prošnje 50. člen

(1) Prošnja tujega organa za mednarodno sodelovanje se glede na naravo zahtevanega ukrepa posreduje Vrhovnemu državnemu tožilstvu Republike Slovenije ali Okrožnemu sodišču v Ljubljani, ki sta izključno pristojna za zadeve mednarodnega sodelovanja po tem zakonu.

(2) Prošnja pristojnega državnega tožilstva ali sodišča za mednarodno sodelovanje po tem zakonu se glede na naravo zahtevanega ukrepa pošlje pristojnemu organu tuje države preko Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovenije ali Okrožnega sodišča v Ljubljani.

Vsebina prošnje 51. člen

(1) Prošnja za mednarodno sodelovanje vsebuje:

1. naziv organa, ki prosi za sodelovanje;
2. podatke o osebi, na katero se nanaša (osebno ime, datum in kraj rojstva, državljanstvo in prebivališče), če gre za pravno osebo, pa podatke o firmi in sedežu pravne osebe;
3. podatke o premoženju, v zvezi s katerim se predlaga sodelovanje in njegovo povezavo z osebo iz prejšnje točke;
4. konkretne ukrepe, ki bi jih bilo treba opraviti in pravno podlago države prositeljice, ki je podlaga za izvrševanje njenih pristojnosti.

(2) Predlog za začasno zavarovanje premoženja nezakonitega izvora vsebuje poleg podatkov iz prejšnjega odstavka tudi okoliščine, iz katerih izhajajo utemeljeni

razlogi za sum, da gre za premoženje nezakonitega izvora in da se je začel predkazenski ali kazenski postopek v zvezi s kataloškim kaznivim dejanjem ali da je bila oseba obsojena za tako kaznivo dejanje. Predlogu je treba priložiti predloge, zahteve oziroma odločbe, iz katerih izhajajo navedene okoliščine.

(3) Predlogu za izvršitev pravnomočne sodne odločbe o odvzemu premoženja nezakonitega izvora je treba priložiti pravnomočno sodno odločbo.

Izvršitev odločbe o odvzemu premoženja nezakonitega izvora 54. člen

(1) Premoženja nezakonitega izvora se odvzame, ko organ tuje države sodišču predloži dokaze o pravnomočni zaključitvi postopka o odvzemu premoženja nezakonitega izvora v svoji državi.

(2) Za postopek priznanja in izvršitve se uporabljajo določbe zakona, ki ureja priznanje in izvršitev tujih sodnih odločb v civilnih zadevah.

(3) Z odvzetim premoženjem nezakonitega izvora, se postopa po določbah tega zakona, če ni z mednarodno pogodbo določeno kaj drugega.

Uporaba zakona 57. člen

(1) Ta zakon se uporablja tudi za zadeve, v katerih se je predkazenski ali kazenski postopek začel pred njegovo uveljavitvijo oziroma po 1. 1. 1990.

(2) Ta zakon se uporablja tudi za zadeve, v katerih je bila pravnomočna obsodba za kataloško kaznivo dejanje izdana pred njegovo uveljavitvijo, oziroma po 1. 1. 1990.